

Міністерство освіти і науки України
Український католицький університет
Факультет суспільних наук

Кафедра соціології

Дипломна робота на тему:

**Уявлення молоді про сім'ю в Україні: розподіл
сімейних ролей**

Виконала студентка 4 курсу
бакалаврату за спеціальністю
“Соціологія”, групи – ССО-
19Б Ласій Анна Анатоліївна

Науковий керівник: доцент
кафедри соціології УКУ,
кандидат соціологічних наук,
Кондратик Л.М.

Львів 2023

Зміст

Вступ	3
Розділ I. Теоретичні засади дослідження	7
1.1. Теоретична інтерпретація понять: сім'я, зв'язки спорідненості, структура сім'ї, шлюб, форми шлюбів	7
1.2. Функції сім'ї	10
1.3. Розподіл ролей у сім'ї.....	13
1.4. Роль держави у розвитку сім'ї.....	16
Висновки з розділу I	20
Розділ II. Методологія та метод дослідження щодо уявлення молоді про сім'ю в Україні: розподіл сімейних ролей	21
2.1. Інтерпретація базових понять	21
2.2. Обґрунтування методів збору інформації у авторському дослідженні....	22
2.3. Емпірична база	23
Розділ III. Емпірична частина дослідження щодо уявлення молоді про сім'ю в Україні: розподіл сімейних ролей	27
3.1. Загальне уявлення молоді про сім'ю.....	27
3.2. Уявлення про взаємовідносини в сім'ї та бачення розподілу ролей	30
3.3. Уявлення про розподіл обов'язків в сім'ї.....	33
3.4. Думки респондентів щодо фінансового забезпечення в сім'ї.....	37
3.5. Бажання респондентів мати дітей. Розподіл обов'язків батьків після народження дитини в сім'ї.....	40
3.6. Взаємозв'язок сім'ї та держави.....	42
Висновки з розділу III	45
Висновки	48
Список джерел і наукової літератури	50
Додатки	54

Вступ

Актуальність теми дипломної роботи. Сім'я є одним із найважливіших і найдавніших інститутів. Це початок, який зазвичай забезпечує хороший старт в житті людини.

В залежності від того як люди будуть уявляти сім'ю – певною мірою залежить майбутнє нашої держави. Особливо це стосується молоді, адже формування уявлень про сім'ю відбувається у юнацькому періоді, і не варто забувати, що часто молоде покоління є рушійною силою, що призводить до змін та розвитку в країні.

Суспільні інституції є основною складовою для держави, а державотворчим інститутом є сім'я, яка виступає соціальною структурою суспільства, забезпечуючи стабільність. Якщо враховувати концепцію державної сімейної політики, то саме сім'я є інтегральним показником суспільного розвитку, що відображає стан суспільства.

Сім'я відтворює населення в країні, здійснюючи вплив на демографічні показники. Окрім репродуктивної функції, сім'я також виконує інший ряд завдань, а саме: соціалізація молодого покоління, шляхом інтеграції у суспільство. Це підтримує правопорядок в країні та повагу до закону. Сім'ї підтримують економічний фактор в країні шляхом розподілу ресурсів, сплаченням податків, розвитком підприємницьких проектів тощо. Це також емоційна підтримка, і забезпечення культурного капіталу та ідентичності. Адже сім'ї передають традиції, мову, цінності наступним поколінням – що є важливим для держави, оскільки це сприяє розвитку культурного життя та ідентичності громадян. Враховуючи це все, важко уявити розвиток соціальних інституцій в державі без сім'ї.

Якщо звертатися до праці Ентоні Гіденса «Трансформація інтимності. Сексуальність, любов та еротизм в сучасному суспільстві», він пише про те, що сучасне суспільство змінюється, прискорюється динаміка, вона стає більш складною – Гіденс це характеризує, як «вислизаючий світ».

Охарактеризувавши три типи любові, він зазначає, що в західному суспільстві у сфері інтимних відносин відбуваються зміни, а саме: шлюби стають менш актуальними, відповідно традиційних сімей стає менше, натомість соціолог надає перевагу рольовому контракту, який має гнучкість, і його можна застосувати під конкретні стосунки, через те, що він відкритий для обговорення і змін – за Гіденсом це трансформація інтимності та демократизації приватного життя.¹ Зважаючи на це, важливо дослідити чи спостерігається дана тенденція в сучасному українському суспільстві.

Якщо брати до уваги динаміку шлюбів та розлучень за останні роки в Україні, за показниками Державної служби статистики України, кількість шлюбів за останні 30 років зменшилась трічі. Щодо кількості розлучень – вони також щороку зменшуються, але не так швидко як кількість шлюбів.

У 1991 році розлучилося 200 810 пар, в 2020 році – 119 253, проте якщо кількість шлюбів у 1991 році сягнула цифри більш, ніж 493 тисячі, то в 2020 році – 167, 9 тисяч.² Отож ми можемо бачити цей спад, відповідно нам актуально дізнатися, те як українці уявляють сім'ю для себе, і чи сім'я є пріоритетом в їхньому житті, та які сімейні цінності вони сповідують.

Тематика сім'ї є досить досліджуваною, над проблемами «уявлення про сімейне життя» працювали А.Г. Шмельова, В.Ф. Петренка, А.П. Чернова та інші.

Також вагомий внесок у вивченні проблематики сім'ї зробили: С.Голод, А.Харчев, Е.Гіденс, М.Мацковський, В.Медков, А.Антонов, Т.Парсонс та багато інших.

Історичного внеску у розвитку сім'ї знайшли підтримку в роботах видатних філософів, культурологів, антропологів та соціологів різних країн: Е. Дюркгейма, М. Ковалевського, Ф. Ле Пле, Л. Моргана, Ф. Енгельса.

¹ Гидденс Э. «Трансформация интимности Сексуальность, любовь и эротизм в современных обществах» / Энтони Гидденс. – Питер, 2004. – 129 с. – (Мастера социологии).

² Статистичний щорічник України 2020р. – Київ: Державна служба статистики України, 2021. – 445 с.

Дж. Г. Мід, Г. Блумер, Т. Шибутані – прихильники інтеракціонізму, вони аналізували вчинки людей у повсякденному житті, виявляли значення, які люди надавали своїм вчинкам, і фактори, що зумовлювали ці значення.

Мета дипломної роботи: визначити те, як молодь уявляє розподіл ролей в українській сім'ї.

Виходячи з поставленої мети, визначено такі **завдання** дипломної роботи:

1. Описати теоретичні інтерпретації понять, що стосуються інституту сім'ї ґрунтуючись на аналізі робіт соціологів; Зокрема розглянути структуру сім'ї, шлюб та форми шлюбів; описати функції сім'ї;
2. Розробити методологічний підхід та інструментарій дослідження;
3. Провести емпіричне дослідження та зрозуміти як молодь уявляє сім'ю для себе, та яке бачення у них щодо розподілу сімейних ролей;

Зокрема розглянути:

- 3.1. Загальне уявлення молоді про сім'ю;
 - 3.2. Уявлення про взаємовідносини в сім'ї та бачення розподілу ролей;
 - 3.3. Уявлення про розподіл обов'язків в сім'ї;
 - 3.4. Думки респондентів щодо фінансового забезпечення в сім'ї;
 - 3.5. Розподіл обов'язків батьків після народження дитини в сім'ї;
 - 3.6. Взаємозв'язок сім'ї та держави;
4. На основі емпіричного дослідження представити основні результати та сформулювати висновки.

Об'єктом дослідження за критерієм носія: молодь України у віці 20-23 років. За критерієм загальної проблеми: уявлення сучасної молоді про сім'ю в Україні.

Предмет дослідження: розподіл соціальних ролей та сімейних обов'язків в контексті уявлень української молоді.

Структура і обсяг дипломної роботи. Дипломна робота складається з: вступу, трьох розділів, висновків, транскрибу інтерв'ювань, списку джерел та

наукової літератури, який налічує 35 позицій, та містить 5 таблиць, і 2 діаграми. Основний текст дипломної роботи викладено на 47 сторінках.

Розділ I. Теоретичні засади дослідження

1.1. Теоретична інтерпретація понять: сім'я, зв'язки спорідненості, структура сім'ї, шлюб, форми шлюбів

Огюст Конт французький соціолог і “батько соціології” писав, що “справжньою соціальною одиницею є сім'я”³. Він стверджував, що ми маємо розглядати одиницю суспільства не як окрему людину, а як сім'ю, бо науковий дух забороняє нам дивитись на суспільство як складене з індивідів. Він вважав, що сім'я це головна “клітина” соціального організму, це головний чинник морального виховання. [30, с.74]

Основоположник соціології шлюбу та сім'ї П'єр Гійом Фредерік Ле-Пле поставив сім'ю в центр інтересів усієї соціології, зробивши її незалежною змінною по відношенню до інших соціальних явищ і процесів. Перебуваючи під впливом ідей О.Конта, Ле-Пле розглядав здоров'я і стабільність сім'ї як індикатор стану усього суспільства [30, с.74]. З цього ми можемо зрозуміти, що сім'я відіграє важливу роль у суспільстві.

Для початку розглянемо поняття «сім'я» в загальному контексті, яке використовують у звичайних словниках, а тоді перейдемо до визначень соціологів. В академічному тлумачному словнику, слово *сім'я* трактується таким чином «це група людей, що складається з чоловіка, жінки, дітей та інших близьких родичів, які живуть разом»⁴. Це визначення не є достатньо ґрунтовним, тому далі розглянемо, як соціологи трактують поняття сім'ї.

За Ентоні Гіденсом, «*сім'я* – це група осіб, об'єднаних зв'язками спорідненості, дорослі члени якої беруть на себе відповідальність за опіку над дітьми», а «*зв'язки спорідненості* – це такі зв'язки між індивідами, що встановлені або через шлюб, або по висхідних лініях, які поєднують кривих родичів (матерів, батьків, дітей і т.д.)». [22 с.174]

³Lewis A. C. "Auguste Comte: Social Statics and Dynamics," in *Masters of Sociological Thought: Ideas in Historical and Social Context* [Електронний ресурс] / Coser Lewis – Режим доступу до ресурсу: <https://bit.ly/3vRZV5x>.

⁴Тлумачення із "Словника української мови". Сім'я [Електронний ресурс] / Тлумачення із "Словника української мови" – Режим доступу до ресурсу: <https://bit.ly/3qIVGBe>.

Джон Масіоніс писав, що «сім'я – це соціальний інститут, представлений у всіх суспільствах, який об'єднує людей в групи, щоб ті мали змогу разом рости і виховувати дітей» [26, с.580]. Також він зазначав, що *сімейні зв'язки і спорідненість* це практично одне й те саме – це соціальний зв'язок, який заснований на кровних, подружніх узах або встановлений в результаті всиновлення дітей. [26, с.580]

Яким чином з'являються сім'ї та родинні стосунки? Масіоніс у своїй роботі писав, що сім'ї виростають із *шлюбу* – узаконеного, і тривалого зв'язку, який може ґрунтуватись, як на економічній кооперації, так і на сексуальних відносинах і вихованню дітей [26, с.581]. Думки Гіденса дещо переплітаються з думками Масіоніса, за його словами, шлюб можна визначити як суспільно визнаний і схвалений сексуальний союз між двома дорослими індивідами. [22 с.174]

Щодо структур сімей, поняття *структура сім'ї* вбачає сукупність відносин між її членами, яка включає відносини спорідненості, систему морально-духовних відносин разом з відносинами влади, авторитету тощо. Існують два основні типи сімейної структури *нуклеарна* і *розширена*⁵.

Родинні стосунки завжди існують усередині значно більших груп, які об'єднані зв'язками спорідненості, тому соціологи та антрополози запропонували нам визначення “*нуклеарна сім'я*”: це двоє дорослих, які живуть в одній оселі з власними або всиновленими дітьми [22 с.175], Масіоніс додатково розглянув поняття *розширеної сім'ї*. Це сімейна одиниця, яка може включати в себе не тільки батьків і дітей, а й іншу рідню. Тобто він мав на увазі родичів - люди “одної крові”, але індустріалізація (соціальна мобільність, міграція) поклала початок нуклеарній сім'ї – «сімейна одиниця, яка складається з одного або двох батьків та їхніх дітей». [26, с.581]

⁵ Навчальні матеріали онлайн. Типи сім'ї, Ендогамія і екзогамія. [Електронний ресурс] / Навчальні матеріали онлайн, Соціологія – Режим доступу до ресурсу: <https://bit.ly/3cVC5x9>.

Щоб краще зрозуміти ці два поняття, наведемо приклад: якщо з подружжям проживають близькі родичі і перебувають з ними у постійному зв'язку – це *розширена сім'я*. Вона може складатися із кількох поколінь родичів, це як клан, основа такої сім'ї буде складатися із братів і сестер, разом з дружинами, чоловіками і їхніми дітьми. А нуклеарна сім'я, це протилежне значення до розширеної; наприклад: є подружжя – чоловік і дружина, вони живуть в одній оселі та мають дітей, їхні родичі (бабуся/дідусь, племінники, брати-сестри тощо) не так прив'язані до них, бо не живуть з ними під одним дахом – це *нуклеарна сім'я*.

Також можуть бути різні форми шлюбів. *Ендогамія* та *екзогамія*, Масіоніс пояснював ендогамію як шлюб між людьми із однієї соціальної категорії [26, с.583], тобто тут існують певні обмеження в плані віку, віросповідання, раси і звичайно соціального класу. Екзогамія, навпаки, дозволяє шлюб між людьми із різних соціальних категорій. Наприклад у сільських районах Індії було прийнято одружуватись людям, які належать до однієї касты – це ендогамія, але з різних сіл – екзогамія. [26, с.580]

Тепер звернемося до Гіденса і його визначень щодо *моногамії* та *полігамії*. Сім'я, яка асоціюється з моногамією для подружжя вважається незаконним/недопустимим бути одруженим більше, ніж з одним індивідом одночасно, але варто пам'ятати, що це стосується християнства, в мусульманських країнах все по-іншому. Ентоні Гіденс у своїй роботі згадав Джорджа Мердока, який виявив, що полігамія це різновид шлюбу, який допускає чоловікові чи жінці мати більше одного партнера. Якщо говорити про полігамію, то варто знати, що вони діляться на два види: *полігінія* - коли чоловік має повне право бути в шлюбі з кількома жінками водночас, і *поліандрія* – тут навпаки, уже жінці дозволяється мати двох чи більше партнерів одночасно [22, с. 175]

1.2. Функції сім'ї

У своїй книзі «Суспільство: системність, пізнання та управління» В.Афанасьєв писав: «під функціями сім'ї розуміється спосіб прояви активності, життєдіяльності сім'ї та її членів» [20, с.131]. Тому функції сім'ї часто розглядають як *соціальні* – по відношенню до суспільства та *індивідуальні* – по відношенню до особистості. Також функції сім'ї пов'язані з потребами суспільства в інституті сім'ї і до особистісних потреб в приналежності до сімейної групи. [25, с.42]

У роботі Мацковського «Соціологія сім'ї. Проблеми теорії, методології та методики» є таблиця, в якій він описує основні функції сучасної сім'ї з розподілом на громадські та індивідуальні функції. Візьмемо до прикладу:

- *репродуктивну сферу сімейної діяльності* – до суспільних функцій буде відноситись біологічне відтворення суспільства, а до індивідуальних функцій – задоволення потреб у дітях;
- *виховна сфера сімейної діяльності* – до суспільних соціалізація молодого покоління, підтримка культурної безперервності суспільства, а до індивідуальних буде відноситись задоволення потреб у батьківстві, контактах з дітьми, їх вихованні та самореалізації в дітях;
- *соціально-статусна сфера сімейної діяльності* – суспільна функція це надання певного соціального статусу членам сім'ї, відтворення соціальної структури, до індивідуальних - задоволення потреб у соціальному просуванні тощо. [25, с.43]

Детальніше див. таблицю №1.

Таблиця №1.

«Основні функції сучасної сім'ї»

<i>Сфера сімейної діяльності</i>	<i>Суспільні функції</i>	<i>Індивідуальні (особисті) функції</i>
<i>Репродуктивна</i>	Біологічне відтворення суспільства.	Задоволення потреб у дітях.
<i>Виховна</i>	Соціалізація молодого покоління. Підтримка культурної безперервності суспільства.	Задоволення потреб у батьківстві, контактах з дітьми, їх вихованні, самореалізації в дітях.
<i>Господарсько-побутова</i>	Підтримка фізичного здоров'я членів суспільства, догляд за дітьми.	Отримання господарсько-побутових послуг одними членами сім'ї від інших.
<i>Економічна</i>	Економічна підтримка неповнолітніх і непрацездатних членів суспільства.	Отримання матеріальних засобів одними членами сім'ї від інших (у разі непрацездатності або в обмін за послуги).
<i>Сфера первинного соціального контролю</i>	Моральна регламентація поведінки членів сім'ї в різних сферах життєдіяльності, а також відповідальності зобов'язань у відносинах між подружжям, батьками і дітьми, представниками старшого і середнього покоління.	Формування і підтримка правових і моральних санкцій за неналежне поведіння і порушення моральних норм взаємовідносин між членами сім'ї.
<i>Сфера духовного спілкування</i>	Розвиток особистості членів сім'ї.	Духовне взаємозбагачення членів сім'ї. Зміцнення дружніх основ шлюбного союзу.
<i>Соціально статусна</i>	Надання певного соціального статусу членам сім'ї. Відтворення соціальної структури.	Задоволення потреб у соціальному просуванні.
<i>Дозвільна</i>	Організація раціонального дозвілля. Соціальний контроль у сфері дозвілля.	Задоволення потреб у спільному проведенні дозвілля, взаємозбагачення дозвільних інтересів.
<i>Емоційна</i>	Емоційна стабілізація індивідів та їх психологічна терапія.	Отримання індивідами психологічного захисту, емоційної підтримки в сім'ї. Задоволення потреб в особистому щасті й любові.
<i>Сексуальна</i>	Сексуальний контроль.	Задоволення сексуальних потреб.

Джерело: М. С. Мацковський «Соціологія сім'ї. Проблеми теорії, методології та методики» - Москва: Наука, 1989, с. 43.

Дж. Масіоніс також описував функції сім'ї, трактуючи їх згідно структурно-функціональної парадигми [26, с. 586-587]

1. **Соціалізація.** Так як соціалізація починається саме в сімейному колі і відіграє дуже важливу роль. Дж. Масіоніс у цьому пункті згадав *Парсонса* і *Бейлья*, вони зазначали, що в сім'ї батьки допомагають своїм дітям стати повноцінними і корисними членами суспільства.
2. **Регулювання сексуальної активності.** Всі культури регулюють сексуальну активність, щоб підтримувати усталену систему наслідування і право на власність. Однією із універсальних культурних норм є табу на інцест.
3. **Соціальна розстановка сил.** Для продовження роду, навряд чи потрібні сім'ї, але вони допомагають підтримувати соціальну організацію. При народженні діти наділяються соціальною ідентичністю батьків, набувають расову, етнічну, релігійну і класову приналежність.
4. **Матеріальна і емоційна безпека.** Сім'ї відіграють важливу роль у забезпеченні добробуту своїх членів, надаючи фізичну, емоційну та фінансову підтримку їх основним потребам.

Цей структурно-функціональний аналіз пояснює, чому суспільство залежить від сімей – саме цей теоретичний підхід буде основою нашої дипломної роботи, детальніше дану теоретичну рамку ми розглянемо в наступному підрозділі.

Також у книзі «Соціологія: Розуміння та зміна соціального світу» в розділі «Соціологічні погляди на сім'ю» додатково було зазначено, що з точки зору функціональної перспективи, соціальні інститути виконують кілька важливих функцій, щоб зберегти соціальну стабільність і забезпечити працездатність суспільства. Таким чином, *функціональне розуміння сім'ї полягає в тому, що сімейний інститут допомагає існувати суспільству.*⁶

⁶ Sociology: Understanding and Changing the Social World – University of Minnesota Libraries Publishing, 2016. 557-558с.

Окрім цього, додатково можна розглянути праці ще кількох дослідників, і зрозуміти, як вони описували сімейні функції. А.Антонов і В.Медков пишуть, що не можна ділити функції сім'ї на головні та другорядні – вони всі важливі, проте варто вказати на особливі, які дозволяють відрізнити сім'ю від інших інститутів. Тому це привело до того, що дослідники почали виділяти *специфічні та неспецифічні функції сім'ї*. [18, с.67]

У своїй роботі «Побут і сім'я в соціалістичному суспільстві» А.Г. Харчев зазначає, що специфічні функції витікають із самої сім'ї, цим самим відображають її особливості як соціального явища. Неспецифічні функції - це ті функції, які сім'я виконує примусово або через певні історичні обставини. [19]

- До *специфічних функцій* сім'ї буде відноситись: репродуктивна функція (народження дітей), екзистенціальна функція (утримання дітей), соціалізація (виховання);
- *Неспецифічні функції* сім'ї пов'язані з накопиченням і передачею власності, статусу, організації виробництва та споживання, відпочинку, це про турботу здоров'я і благополуччя членів сім'ї.

Всі ці функції відображають історичний характер зв'язку між сім'єю та суспільством. [19, с.69]

1.3. Розподіл ролей у сім'ї

У даному підрозділі ми зосередимось на інтерпретації поняття «соціальна роль» та детальніше охарактеризуємо теоретичну рамку в межах дипломної роботи, а саме: структурному-функціоналізмі Толкотта Парсонса, де він інтерпретує сім'ю, як підсистему та пояснює як вона функціонує.

У своїй статті «До трансформації сімейних ролей» А.В.Курамшев, зазначає, що соціальна роль – це поведінка, очікувана від індивіда, який займає певну соціальну позицію, а сімейні ролі утворюють складний комплекс соціальних ролей, що взаємодіють і взаємно визначають одна одну.

Т.Парсон визначав сучасну сім'ю як одиницю дифузної солідарності, що характеризується спільністю подружніх ролей. Якщо знову повернутися до функцій сім'ї, то первинною функцією за Парсонсом це підтримка певних моделей способу життя, інтеграція спільної культурної традиції, регулювання загальної рівноваги особистості членів цієї сім'ї та забезпечення механізму соціалізації дітей у дусі цієї культурної традиції.⁷

Т.Парсонс у своїй праці «Про структуру соціальної дії» описав рольовий підхід на прикладі сім'ї, де жінка має виконувати *експресивну* роль у соціальній системі (це створення домашнього затишку/теплоти, підтримка), а чоловік інструментальну (це матеріальне питання тощо). Наголошуючи на тому, що чоловік повинен мати більший авторитет в родині, ніж жінка, задля збереження природного стану речей. [28, с. 92]

Варто зазначити, що для прихильників структурно-функціонального підходу є егалітарна сім'я, до якої подружжя рухалося крок за кроком, встановлюючи спільну відповідальність за ухвалення рішень і проведення дозвілля. Це якраз пояснює перехід від традиційної сім'ї до сучасної, члени якої є рівними і мають однакові права. [24]

Отож, структурно-функціональний підхід дає змогу вивчати сім'ю як соціальну структуру з властивими тільки їй функціями.

Також для кращого розуміння сімейних ролей, нам варто описати, які є *типи взаємовідносин* у сім'ях. Є два поняття: "*патріархат*" і "*матріархат*".

Ф.Енгельс писав, що результат єдиновладдя чоловіків виникає в проміжній формі - *патріархальній* сім'ї. Тобто фактично чоловіки в такому випадку мають соціальні привілеї, контроль над членами сім'ї і майна. [34]

Матріархат – це соціальна система, в якій мати або старша жінка мають абсолютну владу над сімейною групою; одна або декілька жінок (як у раді) володіють рівнем влади над громадою в цілому.⁸ У статті «Кого оберігає

⁷ Парсонс Т. О структуре социального действия / Т. Парсонс. – М.: Академический проект, 2000. – 880 с.

⁸ Matriarchy [Електронний ресурс] / Britannica – Режим доступу до ресурсу: <https://bit.ly/3gwcePH>

берегиня, або матріархат як чоловічий винахід» пише, що матріархат – це форма суспільного устрою, при якому владу належить жінкам і успадкування здійснюється по жіночій лінії, тобто це означає, що головою сім'ї є мати.⁹

Тобто патріархат і матріархат відносяться до різновиду *авторитарних* сімей, яка заснована на підкоренню одного члена сім'ї іншому. Також є різновид сім'ї, як *егалітарний*¹⁰, що означає рівність. Це концепція, в основу якої покладена ідея рівності в усіх проявах соціального життя.

З вищеописаних підходів може будуватись сімейний розподіл ролей. У своїй роботі «Особливості рольової структури сучасної сім'ї» І. Доменюк зазначає, що рольова поведінка – це набір очікувань чоловіка і дружини при виконанні ними подружніх ролей, що забезпечують реалізацію функцій сім'ї.¹¹

Тобто кожний з подружжя бере на себе відповідальність за реалізацію певних сімейних обов'язків. Варто зазначити, що рольова структура містить в собі певний ряд функцій, тобто обов'язків.

Н. Уманець у своїй статті «Трансформації рольової структури сучасної української сім'ї крізь призму її інституціональних змін» зазначає, що теперішні сучасні норми припускають не одну чітко викреслену побудову рольової структури для всього суспільства. І що саме гнучкий розподіл обов'язків є успішною побудовою сімейних стосунків.¹²

Тому буде цікаво дослідити, які саме думки поділяють респонденти щодо розподілу сімейних ролей, та як вони уявляють своє сімейне життя.

⁹ Кісь О. Кого оберігає берегиня, або матріархат як чоловічий винахід [Електронний ресурс] // О. Кісь. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: <https://bit.ly/3sHBOE6>.

¹⁰ Egalitarianism [Електронний ресурс] // Britannica – Режим доступу до ресурсу: <https://bit.ly/3VCi17I>.

¹¹ Доменюк І. «Особливості рольової структури сучасної сім'ї» / І. Доменюк. // Збірник матеріалів VI Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених, аспірантів та студентів – Херсон, 2021.

¹² Уманець Н. «Трансформації рольової структури сучасної української сім'ї крізь призму її інституціональних змін» / Н. Уманець. // Духовність особистості: методологія, теорія і практика. – 2023.

1.4. Роль держави у розвитку сім'ї

У постанові Верховної Ради України про концепцію державної сімейної політики зазначається, що мета сімейної політики полягає в забезпеченні сприятливих умов для всебічного розвитку сім'ї та її членів, найповнішої реалізації сім'єю своїх функцій і поліпшення її життєвого рівня, підвищення ролі сім'ї як основи суспільства.¹³

У своїй роботі С. Піддубний «Сімейна політика як складова соціальної безпеки держави» описує, що сімейна політика є важливою для держави, бо відповідає за стабільність та соціальну безпеку. Основними компонентами є: безпека для здоров'я, економічні, продовольчі, екологічні та особистісні фактори, і демографічна безпека.¹⁴

У 1999 році було ухвалено Концепцію державної сімейної політики, в якій було сформульовано поняття «сімейної політики» [31, с. 111]. Концепція полягає в тому, що держава має сприяти дотриманню паритетної рівноваги між чоловіками і жінками у всіх сферах. Тобто це рівна можливість реалізації, виховання дітей і справедливий розподіл обов'язків.¹⁵

Також у монографії «Становище сімей в Україні» (за підсумками 2010-2013 років) зазначається, що сімейна політика містить систему заходів, які спрямовані на подолання неблагополуччя, що пов'язані із негативним впливом тих чи інших соціальних чинників (бідність, насильство, антисоціальна поведінка членів сім'ї...) [31, с.106]. Тобто у фокусі уваги опиняються сім'ї, які потребують соціальної допомоги і держава має виступати у ролі утримувача, ототожнюючи соціальну допомогу сім'ям із підтримкою непрацездатних груп населення. [31, с. 107]

¹³ Про Концепцію державної сімейної політики: Постанова Верховної Ради України No 1063-14 від 17.09.1999. (зі змінами). URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1063-14>.

¹⁴ Піддубний С. Сімейна політика як складова соціальної безпеки держави / Сергій Піддубний. // Інститут соціальної і політичної психології НАПН України. – 2018. – С. 130–134.

¹⁵ Про Концепцію державної сімейної політики: Постанова Верховної Ради України No 1063-14 від 17.09.1999. (зі змінами). URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1063-14>.

Тобто завдання держави полягає у створенні сприятливих умов, щоб сім'ї мали змогу виконувати свої соціальні функції, які пов'язані з турботою і вихованням дітей, формуванням особистості, доглядом за непрацездатними батьками тощо (детальніше функції читати на с.). При такому підході сім'я і держава будуть партнерами, які взаємно поділятимуть ризики і відповідальність. [31, с. 107]

За положення про Державний комітет України у справах сім'ї та молоді, затверджене Указом Президента України від 15.04.2002 р. до традиційних соціальних питань сфери державної політики належить: соціальний захист неповнолітніх дітей, запобігання вчиненню ними правопорушень, сприяння соціальному становленню та розвитку молоді, покращення демографічної ситуації, також додається проблема запобігання насильству в сім'ї.¹⁶ У 2004 році робиться посилення на соціальну складову сфери політики, тому держава акцентує свою увагу на питанні захисту прав дітей.¹⁷

З 2007 до 2010 року здійснювалась реалізація в межах Державної програми підтримки сім'ї, і зосереджувалась на питаннях: всебічне зміцнення правових, моральних і матеріальних засад сімейного життя, запровадження правової, психолого-педагогічної та організаційно-методичної системи з метою створення оптимальних соціально-економічних умов для повноцінного виховання дітей у сім'ї, створення системи цілеспрямованої підготовки майбутніх батьків до подружнього життя, підвищення рівня психолого-педагогічної культури громадян. [31, с. 113]

У 2016 році напрям реалізації сімейної політики ставить за мету: збереження традиційних сімейних цінностей, посилення мотивації до реєстрації шлюбів, свідомого народження та виховання дітей, а також

¹⁶ Положення про Державний комітет України у справах сім'ї та молоді, затверджене Указом Президента України від 15.04.2002 р. No 340/2002 [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/340/2002>.

¹⁷ Положення про Міністерство України у справах сім'ї, дітей та молоді, затверджене Указом Президента України від 30.07.2004 р. No 852/2004 [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/852/2004>.

підвищення соціального захисту сімей, які перебувають у складних сімейних обставинах.¹⁸

Тобто ми бачимо, що сімейна політика – це невід’ємна частина державної соціальної політики. Адже вона впливає на забезпечення становища сімей, а від цього залежить добробут людей – тому задля блага громадян держава зобов’язана виконувати свої стратегічні плани. Ми можемо спостерігати, що держава (за положеннями 2002, 2004, 2013 років) намагається покращити становища сімей, які мають призвести до поліпшення якості їхнього життя, зміцненню стосунків, покращенню демографічної ситуації тощо.

Варто зауважити, що державна політика України розвивалась як реакція на демографічну кризу. Тому з 2005 р. ця політика отримала чітко визначену пронаталістську орієнтацію, яка спрямована на зростання динаміки народжуваності, і починаючи з 2005 року в Україні запроваджено виплати при народженні дитини, розмір яких став одним з найбільших у Європі. Звичайно це позитивно вплинуло на матеріальне становище сімей та на вагоме зрушення у демографічних показниках. [31, с. 118]

Тобто ми можемо побачити, що ціль державної політики в плані стимулювання народжуваності виконалась успішно, бо за результатами соціологічних досліджень Інституту демографії та соціальних досліджень НАН України 2008, 2009 та 2010 років свідчать, що відсоток народжуваності значно зріс, і додатково варто зауважити про позитивний вплив матеріальної допомоги на дітородні наміри. Проте у щорічній державній доповіді «Становище сімей в Україні» за підсумками 2010-2013 років зазначається, що для сімейної політики України й надалі залишаються характерними контраст низького рівня оплати праці з високим рівнем допомоги при народженні

¹⁸ Про затвердження Державної цільової соціальної програми підтримки сім’ї до 2016 року : постанова Кабінету Міністрів України від 15.05.2013 р. No 341 [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/341-2013-%D0%BF>.

дитини, відсутність тривалого фінансового сприяння сім'ям з дітьми, здійснення виплат за принципом повної універсалізації. [31, с. 117-120]

Щодо цілей та завдань сімейної політики до 2022 року, держава намагається забезпечити для дітей та сімей з дітьми вільний доступ до послуг відповідно до їхніх потреб. Забезпечити краще функціонування органів, закладів та служб, які запобігають та протидіють жорсткому поводженню і домашньому насильству, відносно дітей. Організувати заходи, спрямовані на підвищення престижу сім'ї, посилення мотивації до реєстрації шлюбу та відповідального батьківства тощо.¹⁹

¹⁹ Міністерство соціальної політики України. Стратегічний план діяльності Міністерства України на 2020 бюджетний рік і два бюджетні періоди, що настають за плановим (2020-2022 роки) [Електронний ресурс] / Міністерство соціальної політики України – Режим доступу до ресурсу: <https://bit.ly/33odvRq>.

Висновки з розділу I

Завдання першого розділу полягало в розгляді теоретичних понять, які стосуються інституту сім'ї. Грунтуючись на аналізах робіт соціологів (Е.Гіденс, Дж.Масіоніс, О.Конт, Ле-Пле) ми визначили, що *сім'я* – це соціальний інститут, який складається із групи людей, які об'єднані зв'язками спорідненості. Сім'ї виростають із шлюбу, а *шлюб* – це союз, узаконений і тривалий зв'язок, між двома дорослими індивідами.

Розглянули структуру сім'ї та її типи, і визначили, що є: нуклеарні та розширені сім'ї, а щодо форм шлюбів, то їх є чотири: ендогамія, екзогамія, моногамія і полігамія.

Описали функції сім'ї, які ґрунтувались на аналізі роботах соціологів: В. Афанасьєв, С.Мацковський, А.Харчев, А.Антонов та В.Медков. Функції сім'ї розглядають як соціальні, і як індивідуальні. Згідно структурно-функціональної парадигми за Т.Парсонсом є 4 функції: соціалізація, регулювання сексуальної активності, соціальна розстановка сил, матеріальна і емоційна безпека. Функціональне розуміння сім'ї полягає в тому, що сімейний інститут допомагає існувати суспільству, ми визначали, що саме згідно даною теоретичною рамкою буде ґрунтуватись наша дипломна робота.

Розглянули поняття соціальної ролі та поняття «патріархат», «матріархат» та «егалітаризм», та визначили які є типи взаємовідносин у сім'ях: авторитарний та рівноправний.

Визначили, що сімейна політика – це система заходів, яка спрямована на подолання неблагополуччя, що пов'язані із негативним впливом соціальних чинників. Держава має забезпечити громадянам сприятливі умови для виконання сімейних функцій.

Розділ II. Методологія та метод дослідження щодо уявлення молоді про сім'ю в Україні: розподіл сімейних ролей

2.1. Інтерпретація базових понять

Перед описом методологічної частини, розглянемо зміст і наповненість базових понять нашого дослідження.

Сім'я – це соціальний інститут, представлений у всіх суспільствах, який об'єднує людей в групи, щоб ті мали змогу разом рости і виховувати дітей. [26, с.580]

Молодь – громадяни України віком від 14 до 35 років.²⁰

Функція – явище, яке залежить від іншого явища, є формою його виявлення і змінюється відповідно до його змін. Тобто робота кого-, чого-небудь, обов'язок, коло діяльності когось, чогось.²¹

Роль – включає соціальну роль поведінки людини та виконує певні обов'язки.²²

Соціальна роль – сукупність очікувань щодо поведінки індивіда, котрий займає певну позицію в процесі взаємодії. [27, с. 156]

Гендерна роль – сукупність очікувань щодо поведінки індивіда, котрий займає певну позицію в процесі взаємодії, яка зумовлена диференціацією всіх членів суспільства на дві категорії – чоловіків і жінок – та передбачають очікувану від них ціннісно й нормативно визначену поведінку. [27, с. 156]

²⁰ Молодь [Електронний ресурс] // Міністерство Юстиції – Режим доступу до ресурсу: <https://bit.ly/3NMnwt>.

²¹ Функція [Електронний ресурс] // Академічний тлумачний української словник – Режим доступу до ресурсу: <https://bit.ly/42ddoEK>.

²² Роль [Електронний ресурс] // Академічний тлумачний український словник – Режим доступу до ресурсу: <https://bit.ly/3pgn7M2>.

Обов'язок – певний обсяг роботи, сукупність справ, межі відповідальності, що визначаються відповідним званням, посадою, родинним станом тощо.²³

Егалітаризм – означає рівність, це концепція, в основу якої покладена ідея рівності в усіх проявах соціального життя.²⁴

Авторитаризм – режим, який ґрунтується на необмеженій владі однієї особи або групи осіб при збереженні окремих економічних, духовних, громадянських свобод.²⁵

Соціалізація – процес входження індивіда у суспільство. Містить засвоєння системи знань, норм, правил поведінки, цінностей та переконань, що дозволять ефективно функціонувати в межах певного суспільства.²⁶

2.2. Обґрунтування методів збору інформації у авторському дослідженні

Для збору емпіричного матеріалу використовувалися наступні підходи: напівструктуровані глибинні інтерв'ювання респондентів віком 20-23 років. Саме якісний підхід дослідження дасть нам змогу глибше пізнати думки респондентів та їхнє уявлення про сім'ю. Ми зможемо охопити більший спектр інформації, якою він чи вона володіють та наштовхнемо респондентів на глибші роздуми.

Для того, щоб краще зрозуміти бачення розподілу сімейних ролей, зокрема розподіл сімейних обов'язків, додатково проводилося кількісне опитування серед респондентів, даний підхід дасть нам змогу охопити більше респондентів і узагальнити отримані нами дані.

²³ Обов'язок [Електронний ресурс] // Академічний тлумачний український словник – Режим доступу до ресурсу: <https://bit.ly/3MOYufc>.

²⁴ Egalitarianism [Електронний ресурс] // Britannica – Режим доступу до ресурсу: <https://bit.ly/3VCil7I>.

²⁵ Авторитаризм [Електронний ресурс] // ВЕЛИКА УКРАЇНСЬКА ЕНЦИКЛОПЕДІЯ – Режим доступу до ресурсу: <https://bit.ly/3pksZDW>.

²⁶ Соціалізація [Електронний ресурс] // ВЕЛИКА УКРАЇНСЬКА ЕНЦИКЛОПЕДІЯ – Режим доступу до ресурсу: <https://bit.ly/3pl8B5W>.

Поєднання двох підходів посприяє кращому обґрунтуванню нашого дослідницького запитання, адже ці два підходи можуть доповнити один одного.

2.3. Емпірична база

Було проведено 6 глибинних напівструктурованих інтерв'ю, які проводились у двох форматах: особиста зустріч та в режимі розмови онлайн. Також було проведено 103 кількісних онлайн-анкетних опитувань.

У напівструктурованих глибинних інтерв'ю взяли участь однакова кількість респондентів між чоловічою та жіночою статями, з віковою категорією 20-23р. Для того, щоб ми мали змогу порівняти думки та бачення чоловіків та жінок про сім'ю і розподіл обов'язків. У кількісному дослідженні взяли участь 103 респонденти: 71 жінка та 32 чоловіка. У нас не однакова кількість учасників за гендерним розподілом, проте завдяки функції «перезважування» у SPSS у нас є змога отримати репрезентативні дані.

Так як ми досліджуємо *уявлення* молоді, то до вибірки увійшли респонденти, які не пов'язані шлюбними зв'язками, для того щоб уникнути їхнього безпосереднього досвіду в шлюбі.

2.4. Короткий опис респондентів

Респондент №1 (Чоловік, 21 рік, не жонатий, Тернопільська обл.)

Респондент №2 (Жінка, 22 роки, не заміжня, Львівська обл.)

Респондент №3 (Жінка, 21 рік, не заміжня, Івано-Франківська обл.)

Респондент №4 (Жінка, 20 років, не заміжня, Івано-Франківська обл.)

Респондент №5 (Чоловік 23 роки, не жонатий, Дніпропетровська обл.)

Респондент №6 (Чоловік, 20 років, не жонатий, Львівська обл.)

2.5. Гіпотези

1. Припускаємо, що сім'я відіграє важливу роль в житті української молоді, та респонденти бажають створити власну сім'ю в майбутньому;
2. Припускаємо, що в респондентів будуть егалітарні уявлення про взаємовідносини у сім'ї, з гнучким розподілом ролей;
3. Припускаємо, що респонденти нададуть перевагу спільному виконанню домашніх обов'язків;
4. Припускаємо, що молодь визначить такий обов'язок як "фінансове забезпечення" пріоритетним рівною мірою, як для чоловіка, так і для жінки;
5. Припускаємо, що з появою дитини більшу кількість обов'язків по догляду за дитиною виконує мати;
6. Припускаємо, що респонденти розуміють взаємозв'язок інституту сім'ї з державою, і те, що сімейне виховання може вплинути на патріотизм та громадянську свідомість.

З допомогою підтвердження чи спростування описаних гіпотез, ми зможемо зробити висновки, як респонденти уявляють сім'ю для себе, та чи хочуть вони створити власну сім'ю в майбутньому; ми зрозуміємо, який саме тип взаємовідносин переважає у баченні молоді, егалітарний, тобто рівноправний, чи будуть переважати авторитарні тенденції, де буде проявлятися тиск одного партнера на іншого; зрозумівши бачення типу взаємовідносин, ми зможемо детальніше дізнатися як буде проводитись розподіл обов'язків у респондентів і чи будуть співпадати їхні результати з раніше визначеним типом сімейних взаємовідносин; також ми зможемо детальніше проаналізувати обов'язок «фінансового забезпечення» у сім'ї, який відповідає за економічну складову та можливості сім'ї; зокрема дослідимо як буде проводитись розподіл обов'язків при появі дитини в сім'ї; і з допомогою останньої гіпотези зробимо висновок чи бачать респонденти взаємозв'язок та важливість сім'ї для розвитку держави.

2.6. Гайд дослідження

Дивитись у додатку № 1.

Гайд складається з 4 основних блоків, які містять у собі основні запитання, що зможуть дати відповідь на наше дослідницьке запитання «як молодь уявляє сім'ю та їхнє бачення щодо розподілу сімейних ролей».

Перший блок «Загальне уявлення сім'ї» дасть нам змогу зрозуміти, яку роль сім'я відіграє у житті респондентів, які цінності вони сповідують, та зрозуміємо їхню готовність до створення сім'ї.

Другий блок «Розподіл ролей між членами сім'ї» містить у собі запитання, що дасть змогу визначити, який тип взаємовідносин переважає у баченні молоді, егалітарний чи авторитарний. Та підзапитання щодо розподілу обов'язків сім'ї, так як ми визначили у теоретичній частині, що розподіл ролей містить у собі виконання певних функцій/обов'язків партнерів у сім'ї.

Третій блок «Діти». Завдяки запитанням, які містяться у третій частині опитувальника ми зрозуміємо, чи важлива для молоді присутність дітей у сім'ї. Та як саме зміняться обов'язки партнерів з появою дитини, і чи будуть вони переважати за кількістю в матері чи батька.

Четвертий блок «Держава і сім'я». У нас буде змога зрозуміти, чи розуміють респонденти, яку роль сім'я відіграє для держави, та завдяки окремим запитанням проаналізуємо, чи, на думку респондентів, сімейне виховання може вплинути на патріотизм та громадянську свідомість, і чи наша держава заохочує молодь до створення сімей.

2.6.1. Анкетне опитування

Дивитись у додатку № 2.

Анкетний опитувальник містить у собі запитання другого блоку «Розподіл ролей між членами сім'ї» та третього блоку запитань, що охоплює тему дітей в сім'ї. Якщо у гайді для глибинного інтерв'ю ми більш детально обговорювали з респондентами їхнє загальне уявлення сім'ї, настрої щодо дітей та роль сім'ї у розвитку держави. То у кількісному анкетуванні був

згаданий тільки розподіл обов'язків, для того щоб ми змогли охопити більше респондентів та узагальнити отримані нами дані у відсоткових значеннях.

2.7. Наступні завдання

1. Розробити теоретичну інтерпретацію базових понять;
2. Дослідити думки та настрої респондентів щодо сім'ї;
3. Дослідити бачення респондентів про тип взаємовідносин в сім'ї та розподіл сімейних ролей;
4. Дослідити бачення респондентів щодо виконання домашніх обов'язків;
5. Дослідити бачення респондентів щодо фінансового забезпечення в сім'ї;
6. Дослідити чи в респондентів є бажання мати дітей у майбутньому;
7. Дослідити розподіл обов'язків батьків після народження дитини в сім'ї;
8. Дослідити бачення респондентів щодо взаємозв'язку сім'ї та держави;
9. Порівняти відповіді чоловічої статі з відповідями жіночої статі.

Розділ III. Емпірична частина дослідження щодо уявлення молоді про сім'ю в Україні: розподіл сімейних ролей

3.1. Загальне уявлення молоді про сім'ю

У даному підрозділі ми проаналізуємо те, як шість обраних нами респондентів уявляють сім'ю та дізнаємося, яку роль *сім'я* відіграє у їхньому житті.

На основі проведених інтерв'ю, можемо стверджувати, що для респондентів слово «сім'я» пов'язується з позитивними емоціями та асоціюється з такими поняттями як «підтримка», «довіра» та «опора», тобто для них це близькі люди на яких можна покластися. Часто згадувалося те, що сім'я є спільним механізмом, який містить у собі важливі цінності та злагоджено працює задля задоволення власних потреб та потреб членів сім'ї.

Респонденти виокремлювали взаємоповагу одне до одного, злагожденість та двосторонню роботу над стосунками. Союз, який створений для того, щоб разом досягати цілей, будувати майбутнє та розвиватись. Цікаво, що всі 6 респондентів неодноразово згадали слово «підтримка» у своїх асоціаціях про сім'ю: «це такі найбільш рідні люди, яким можна довіритись. Це моя підтримка і моя опора».

Переважно респонденти уявляли наступну модель сім'ї: чоловік, дружина та діти. Обоє партнерів працюють та несуть відповідальність за виховання дітей і виконують певні обов'язки. Ніхто з респондентів не згадував, що хоче жити у розширеній сім'ї (коли включає в себе не тільки батьків і дітей, а й іншу рідню), всі моделювали ситуацію уявляючи себе чоловіком чи дружиною та спільних дітей. Тобто можемо сказати, що респонденти уявляють свою сім'ю такою автономною одиницею, що характерно нуклеарній сімейній структурі (двоє дорослих, які живуть в одній оселі з власними або всиновленими дітьми).

«Для мене ідеальна сім'я – це чоловік, жінка та троє дітей» (*респондент №3, ж., 21р.*); «Чоловік, троє дітей, великий будинок, дві собаки, кіт»

(респондент №4, ж., 20р.); «сім'я є таким автономним інститутом, куди лізти не можна» (респондент №1, ч., 21р.).

На запитання «Які на Вашу думку є функції сім'ї?» респонденти давали достатньо обґрунтовані та вичерпні відповіді, що показує їхню усвідомленість про важливість сім'ї. Вони згадували сім'ю в контексті особистісного розвитку: «сім'я потрібна, можливо, для якоїсь підтримки. Не знаю, просто для кожної людини треба якась хороша людина поруч, яка проживе з тобою до кінця твоїх днів, з якою у вас буде якась синергія і так далі. Щодо дітей, я думаю, так само» *(респондент №2, ж., 22р.)*. Також у деяких інтерв'ю спостерігалися думки щодо самоствердження себе, як особистості у створенні сім'ї.

Окремі респонденти моделювали ситуацію, уявляючи себе без сім'ї, і за їхнім рефлексуванням можна дійти висновку, що в такому разі людина буде почувати себе самотньою, і їй буде морально важко жити в суспільстві без рідних людей на яких можна покластися. Тому вони в який раз виокремили, що сім'я задовільняє індивідуальні потреби по відношенню до своєї особистості та виступає певним гарантом емоційної безпеки індивіда. Якщо повертатись до теоретичного розділу, то це підтверджує те, що сім'я виконує функції: духовного спілкування, тобто взаємозбагачення членів сім'ї, зміцнення дружніх основ шлюбного союзу; соціально статусну функцію, що задовольняють потреби у соціальному просуванні; дозвільну та емоційну функції.

Також респонденти обґрунтовували своє бачення важливості сім'ї у макроперспективі згадуючи те, як сім'я впливає на інші соціальні інституції.

«Сім'я це найбільш базова одиниця для того, щоб суспільство розвивалося. Сім'я виховує нове покоління, формування моральних чинників, вплив на традиційне розуміння, культурне розуміння, це підтримка культурного базису» *(респондент №1, ч., 21р.)*.

Було багато згадок про те, що сім'я творить культуру і зберігає традиції – це свідчить про розуміння респондентів, що інститут сім'ї відповідає за збереження культурно-символічної спадщини держави.

Під час інтерв'ю респонденти згадували, що людина є ефективнішою для суспільства в економічному плані, адже несе відповідальність за свою сім'ю (сплачуючи податки в державу чи ж розвиває свій бізнес задля того, щоб члени сім'ї ні в чому собі не відмовляли – цим самим роблячи вклад в економічну систему держави).

Варто виокремити те, що респонденти зазначали, що ставлять собі за приклад власну модель сім'ї.

«Для мене найбільшим, найкращим прикладом була моя сім'я» (*респондент №1, ч., 21р.*); «Я притримуюся якихось більш традиційних уявлень сім'ї. І можу твердо сказати, що в мене є якийсь запозичення моделі з сім'ї моїх батьків. Як поводитися моя мама і тато при побудові сім'ї» (*респондент №3, ж., 21р.*); «моя сім'я завжди ставала таким ідеальним прикладом» (*респондент №4, ж., 20р.*).

Це показує нам те, що первинна соціалізація та виховання батьків формує становлення особистості людини, і те як в подальшому індивід буде розвиватися в суспільстві.

Також окремі респонденти згадували, що ставлять собі за приклад медійних осіб, що також показує нам відповідальність збоку відомих людей і те, які цінності вони транслюють назагал.

Підсумовуючи даний підрозділ, можемо підтвердити нашу першу гіпотезу про те, що сім'я відіграє важливу роль в житті української молоді, та респонденти бажають створити власну сім'ю в майбутньому.

Кожний із опитаних позитивно відгукувався про інститут сім'ї, розповідаючи чому сім'я є важливою для них, і наводили цікаві приклади та чіткі аргументи. Респонденти активно моделювали ситуації, уявляючи себе в ролі «чоловіка» чи «дружини» та розповідали своє бачення щодо тої чи іншої ситуації.

3.2. Уявлення про взаємовідносини в сім'ї та бачення розподілу ролей

У даному підрозділі ми зрозуміємо як респонденти уявляють взаємовідносини в сім'ї, і те як вони бачать розподіл ролей та обов'язків. Саме в цьому підрозділі ми будемо не тільки підкріплювати наш аналіз цитатами з інтерв'ю, а й додатково проілюструємо таблиці з анкетного опитування, де респонденти давали відповідь виключно про розподіл обов'язків у сім'ї.

На основі проведених інтерв'ю можемо зробити висновок, що респонденти схиляються до егалітарних бачень взаємовідносин у своїй майбутній сім'ї. Варто зауважити, що всі шість респондентів висловили думку, що двоє партнерів мають доходити до спільного рішення, і що стосунки мають будуватися на взаємоповазі та довірі.

Під час інтерв'ювань респонденти знову ж таки моделювати ситуацію з певним підґрунтям, базуючись на поведінці власних батьків. Деякі респонденти зазначали, що саме така модель функціонування сім'ї їх повністю влаштовує, і в майбутньому вони б хотіли відтворити таку модель взаємовідносин. Окремі респонденти, на їхню думку, бачили недоліки, тому аналізуючи, робили власні висновки, які ми зараз опишемо.

Щодо розподілу ролей, аналізуючи 6 інтерв'ю, можемо сказати, що сталої думки немає, адже кожний зазначав на рівноправ'ї, проте з певним розмежуванням функцій.

Один респондент зазначив, що «чоловіки з жінками рівні, але вони є різні, тому між партнерами є певний розподіл ролей» (*респондент №1, ч., 21р*). Тобто є розуміння того, що ролі мають розмежовуватися, проте з дотриманням згоди кожної із сторін.

Наступні цитати яскраво ілюструють думки щодо розподілу: «полюбому має бути розділення по ролях, але все одно функції можуть виконуватися як окремо, так і спільно. А для чоловіка, це забезпечити межі матеріально, забезпечити безпеку, а задача жінки – це комфорт» (*респондент №5, ч., 23р.*); «я би сказав, що слід розподіляти, але не так, що жінка робить тільки шось одне, а чоловік робить інше» (*респондент №1, ч., 21р.*); «я б

хотіла, щоб це було, ну, типу, і я там і там, і він там і там» (респондент №4, ж., 20р.).

Тобто за словами респондентів можемо спостерігати, що розподіл ролі «чоловіка» та «жінки» має бути в сім'ї, попередньо домовлений між партнерами, враховуючи їхній досвід та побажання, але він не є чітко виражений – таким, що один партнер відповідає тільки за «функцію №1», другий за «функцію №2» – має панувати розуміння та взаємодопомога.

Один із респондентів висловив цікаву думку: «головна функція і чоловіка, і жінки, полягає в тому щоб вони вміли домовлятися по кожному питанні хто сьогодні, за що відповідає» (респондент №2, ж., 22р.). Дана цитата свідчить про те, що партнери мають відкрито обговорювати свої обов'язки, йти на зустріч один одному та вміти домовлятися. Такі настрої спостерігались у всіх інтерв'ю, що питання мають вирішуватися за згодою двох сторін, і не має бути такого партнера в сім'ї, який буде приймати важливі рішення базуючись виключно на власних думках та інтересах.

Цікаво, що жінки у власних інтерв'ю неодноразово повторювали, що жінка не має відповідати тільки за хатні обов'язки, виховання дітей та бути домогосподаркою. Вони також бачать себе фінансово забезпеченими, і їм важливий їхній розвиток та самореалізація. Щодо обов'язків, то вони мають виконуватися також рівноцінно, проговорюючи з партнером.

«Дружина теж працює, вона має мати зайнятість і обов'язки по дому виконуються рівноцінно» (респондент №2, ж., 22р.); «має бути розуміння того, що дружина не виконує роль якоїсь домогосподарки, вона теж забезпечує сім'ю і теж має право на якесь власне дозвілля» (респондент №3, ж., 21р.).

Для жінок є важливим, щоб до них дослухалися, і рахувалися з їхнім баченням. Їхні думки пов'язані з острахом щодо стереотипних бачень гендерних ролей чоловіка та жінки в сім'ї – де чоловік відповідає за фінансове забезпечення, а жінка за домашній затишок, через що може виникнути нерівність у сімейних стосунках. Тому чимало разів жінки повторювали, що

вони не будуть виступати в ролі домогосподарки, яка тільки відповідає за хатні обов'язки та виховання дітей. Їхні думки зосереджувалися на рівноправ'ї.

Щодо чоловіків, то у своїх висловах під час інтерв'ювання не спостерігалося стереотипів про розподіл гендерних ролей. Як ми уже підсумували, у всіх інтерв'ю були присутні егалітарні настрої, де враховується думка кожного із членів сім'ї. За словами респондентів чоловічої статі, для них також важливий розвиток їхньої майбутньої дружини та її комфорт.

Варто зауважити, що на глибинному інтерв'юванні деякі з респондентів (жіночої статі) зазначали, що вони не проти аби чоловік був лідером в сім'ї: «я схильюся до того, щоб, власне чоловік вів сім'ю, дав розвиток, і щоб йому була важлива думка дружини, тобто це виходило в результаті консенсусу, що обидвоє вирішують, але чоловік виявляє таку ініціативу» (*респондент №3, ж., 21р.*). У чоловіків були схожі думки щодо даного твердження, а саме: що вони мають забезпечити безпеку для власної сім'ї та комфорт, і для них важливо те, що в певний момент вони зможуть взяти ситуацію під свій контроль та вирішити критичні ситуації, якщо такі виникнуть.

У теоретичній частині ми згадували статтю А.В. Курамшева «До трансформації сімейних ролей», автор зазначав, що для того аби зрозуміти тип взаємовідносин в сім'ї, у соціології ставлять запитання про главу сім'ї: а саме про питання ухвалення сімейних рішень.

У нашому кількісному опитуванні, де взяло участь 103 респонденти було таке запитання «Яким чином повинні прийматися важливі рішення у сім'ї?», тому пропонуємо розглянути таблицю №2 та інтерпретувати результати.

Таблиця №2.

«Яким чином повинні прийматися важливі рішення у сім'ї?»

Яким чином повинні прийматися важливі рішення у сім'ї?	
<i>Варіанти відповідей</i>	<i>Результати (%)</i>
Рішення приймаються чоловіком	3,6%
Рішення приймаються жінкою	0
Рішення приймаються спільно	96,4%
Разом	100%

Бачимо цікавий результат, жодний із респондентів не обрав відповідь, що важливі рішення в сім'ї повинні прийматися дружиною, натомість відповідь «чоловіком» обрали 3,6% респондентів. Проте найбільше опитані надали перевагу «спільно» - 96,4%.

Щодо глибинних інтерв'ювань, як ми уже згадували, наголошували також на спільному прийнятті рішень враховуючи думки обидвох та фінансові можливості сім'ї.

Якщо брати до уваги вище описану тезу про те, що тип взаємовідносин у соціології сім'ї може визначатися запитанням про «ухвалення сімейних рішень», то можемо дійти висновку, що опитані нами респонденти виступають за спільність – тобто рівність, що характеризує егалітарні настрої.

Тому гіпотеза №2 про те, що в респондентів будуть егалітарні уявлення про взаємовідносини у сім'ї, з гнучким розподілом ролей – **підтвердилась**.

3.3. Уявлення про розподіл обов'язків в сім'ї

У теоретичній частині ми згадували, що рольова поведінка – це набір очікувань чоловіка і дружини при виконанні ними подружніх ролей, що забезпечують реалізацію функцій сім'ї, тобто певних обов'язків.

У гайді (див. додаток №1) був окремий ряд запитань, про розподіл обов'язків, де респонденти пояснювали власне бачення щодо того чи іншого обов'язку. Якщо підсумувати в загальному, то респонденти виступали за

гнучкий розподіл, для того щоб уникнути непорозумінь та несправедливості з своїм партнером.

Переважно, жінки і чоловіки, відповідали: «точно домовлятися», «це точно обговорювати», «за згодою», «разом». Також популярною відповіддю стало «чергуватися»:

«Жінка 5 днів готує, потім чоловік 5 днів прибирає» (*респондент №2, ж., 22р.*); «жінка витирає пил, чоловік витирає туалет, а дитина пилюситься в хаті» (*респондент №1, ч., 21р.*); «хто перший прийшов додому, той в принципі зготував вечерю» (*респондент №3, ж., 21р.*). Тобто бачимо тут також перевагу чергування у хатніх обов'язках або ж ініціативу партнера.

Респонденти зазначали, що рішення щодо певних обов'язків часто залежить від:

- кількості вільного часу партнера;
- зайнятості партнера (різновид роботи та відповідальність яку він чи вона несе на роботі обіймаючи певну посаду);
- навичок та досвіду партнера;
- ініціатива та бажання партнера (в кого є настрій – той виконав).

Завдяки анкетному опитуванню у нас є змога більш детально оглянути результати щодо розподілу обов'язків чоловіка та жінки в сім'ї. У респондентів був вказаний певний обов'язок та варіанти відповідей: «спільно», «чергуємось», «чоловік», «жінка».

Наступна таблиця (№3) дасть нам змогу краще проінтерпретувати та зрозуміти розподіл обов'язків між партнерами. Розрахунки робилися у SPSS, об'єднавши 6 рутинних обов'язків (приготування їжі, покупки продуктів, прибирання, оплата комунальних послуг, ведення бухгалтерії та організація подій) ми створили індекс з 4 кодами: «чоловік», «жінка», «спільно», «чергуємось» та провели обрахунок (дані подаються у % значенні).

Таблиця №3.

«Включеність у виконанні домашньої рутини»

Включеність у виконанні домашньої рутини (приготування їжі, покупки продуктів, прибирання, оплата комунальних послуг, ведення бухгалтерії, організація подій)	
<i>Варіанти відповідей</i>	<i>Результати (%)</i>
Чоловік	10,3 %
Жінка	8,4 %
Спільно	62 %
Чергуємось	19,3 %
Разом	100 %

Можемо спостерігати, що респонденти (103 відповіді) найбільше надали перевагу спільному виконанню обов'язків – 62%, тобто це більше половини; наступною популярною відповіддю є – чергуємось 19,3%. Третьою за пріоритетністю включеності партнера у виконанні домашніх обов'язків є чоловік 10,3% і тоді жінка 8,4%.

Опитані мали змогу залишити додаткові коментарі, деякі з них пояснили, що потрібно разом все узгоджувати, розподіляти обов'язки і пам'ятати, що все потрібно робити з любов'ю і повагою один до одного. Також був цікавий коментар, щодо хатніх обов'язків, а саме: проговорити з партнером кому що комфортно виконувати і після – розподіляти обов'язки.

Щодо глибинних інтерв'ю, то респонденти також описували спільну взаємодопомогу, прибирання разом, і також розподіл на дрібніші підзавдання, хто що виконує. Також респонденти згадували, що в подальшому до прибирання можна залучати дітей, окремий респондент згадав за клініг (сервіс, коли спеціальні робітники надають послугу прибирання).

«Загалом спільно... Або можна поділити, наприклад, один пилюсось, інший миє підлогу. І так само залежить від зайнятості. Якщо жінка умовно менше зайнята, то можна і прибирати самій. Ну так само, якщо у вас є діти, то так само це можна розподіляти. Іменно, пасували б спільно всій сім'ї розподіляти обов'язки» (респондент №4, ж., 20р.).

Проаналізувавши глибинні інтерв'ю респондентів, окремі цитати та таблицю за результатами анкетних опитувань, можемо дійти висновку, що молодь надає перевагу спільному виконанню домашніх обов'язків. У жодному з інтерв'ю не спостерігалось виражених рис гендерної нерівності, результати анкетного опитування показали, що обов'язки мають виконуватися спільно або ж чергуватися, і будуватися на розумінні та взаємній допомозі.

Враховуючи це, наша третя гіпотеза про те, що респонденти нададуть перевагу спільному виконанню домашніх обов'язків – підтвердилась.

Додатково можемо розглянути та порівняти дві діаграми про обов'язки. На діаграмі №1 проілюстрована включеність респондентів у домашній рутині, яку ми проінтерпретували вище (приготування їжі, покупки продуктів, прибирання, оплата комунальних послуг, ведення бухгалтерії та організація подій).

Діаграма №1.

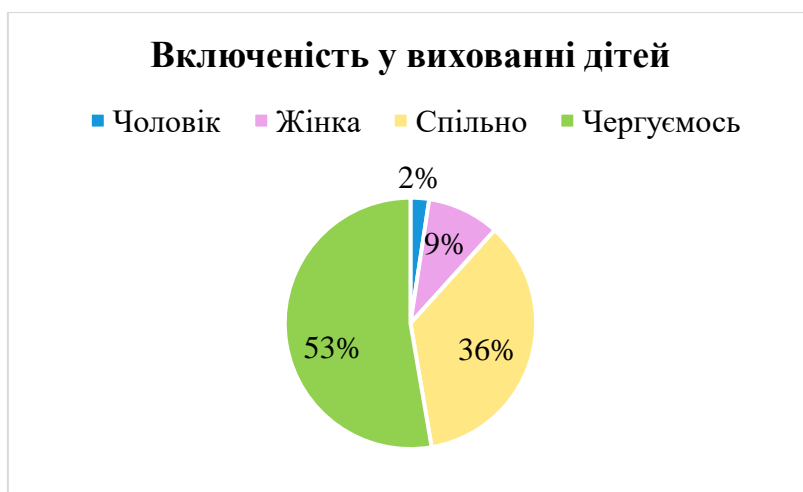
«Включеність у виконанні домашньої рутини»

У «включеності у вихованні дітей» поєднані запитання про обов'язки щодо дітей – до переліку увійшло 8: годування дитини, купання дитини, прогулянка з дитиною, нічні заколисування, відвідування лікарів, логістика, відвідування батьківських зборів, перевірка/допомога з домашнім завданням – це діаграма №2.

Діаграма №2.

«Включеність у виконанні домашньої рутини»

Якщо порівнювати відповіді можемо спостерігати цікавий результат, якщо у домашній рутині лідирувала відповідь «спільно» 62%, то у вихованні дітей опитані найбільше надали перевагу «чергуємось» 53% і тоді «спільно» – 36%.

3.4. Думки респондентів щодо фінансового забезпечення в сім'ї

У підрозділі «Думки респондентів щодо фінансового забезпечення в сім'ї», ми проаналізуємо як респонденти уявляють сімейний бюджет – спільний, окремий чи власний варіант. Проаналізуємо частину глибинних інтерв'ю про фінанси та дослідимо чи обов'язок «фінансового забезпечення» є пріоритетним та спільним для двох партнерів, як було із домашніми обов'язками, або ж є важливіший для одного із партнерів.

Таблиця №4 ілюструє, що 90,1% респондентів з кількісного опитування надали перевагу спільному бюджету і 9,9% - окремому.

Таблиця №4.

«Розподіл сімейного бюджету»

Як ви бачите розподіл сімейного бюджету?	
<i>Варіанти відповідей</i>	<i>Результати (%)</i>
Спільний	90,1%
Окремий	9,9%
Разом	100%

Також опитані додатково мали змогу залишити коментар, де один із чоловіків написав: «чоловік заробляє в сім'ю, а жінка для себе та дитини по бажанню»; також була відповідь, що загальні витрати на сім'ю йдуть з спільного бюджету, а на особисті потреби з власного.

Деякі з жінок також більш детально розписали бачення щодо сімейного бюджету. Окремі респондентки вказали, що за більшу частину фінансового обов'язку має відповідати чоловік, деякі з них висловили дотичну думку: «чоловіка гроші спільні, жінки окремий», «гроші чоловіка – то гроші сім'ї, гроші жінки – то гроші жінки».

Зважаючи на результати анкетного опитування можемо бачити, що більшість надає перевагу спільному бюджету, проте окремо розписавши власні думки, виявилось, що деякі респонденти вважають, що обов'язок фінансового забезпечення є більш пріоритетним для чоловіка.

Ми припускали, що молодь визначить такий обов'язок як “фінансове забезпечення” пріоритетним, як для чоловіка, так і для жінки. Поки ми не можемо підтвердити дану гіпотезу, адже відповіді не є однозначними, тому повернімося до аналізу глибинних інтерв'ю.

Під час розмови, респонденти зазначали, що для них важливо мати окремі кошти для особистих витрат, які вони не будуть брати із сімейного бюджету та попереджати партнера про це. Більшість із них обрали варіант спільного бюджету, де пояснили, що з кожної заробітної плати потрібно відкласти певний відсоток на майбутні витрати та заощадження.

«Немає такого поняття як мій-твій. Є спільний сімейний бюджет, сім'я то є неподільна дихотомія, яку неможливо розділяти. Якщо ти почнеш їх ділити, і бюджет також, то це буде крах сім'ї» (респондент №1, ч., 21р.); «я дотримуюсь того, що на то і є сімейний бюджет, в принципі, кожен працює, але кожен розуміє, що при потребі він може брати з цього сімейного бюджету ту суму, яку йому потрібна» (респондент №3, ж., 21р.).

З обраних цитат ми можемо зрозуміти, що респонденти надають перевагу саме спільному бюджету, і якщо почнеться чітке розділення «моє/твоє» це може негативно вплинути на становище та довіру в сім'ї.

Варто зазначити, що чоловіки виокремлювали, що є спільний бюджет, проте вони відчують та бачать себе більш відповідальними за фінансове становище в сім'ї – «ну от спільний бюджет, ну як, банка, спільна, зарплату скидаєте, відчитуєтесь, ну але, більше, чоловік має це забезпечити» (респондент №5, ч., 23р.). Такі думки доповнювалися історіями їхніх батьків, де вони розповідали, що у сім'ї відповідальність за кошти переважно брав батько, і вони підтримують даний світогляд.

Одна із респонденток трималась позиції, яку ми вже згадували раніше, де чоловік несе відповідальність на фінанси: «якщо говорити про фінанси, то мої гроші – це мої гроші, а чоловіка гроші – це наші гроші» (респондент №4, ж., 20р.). Проте вона зазначила, що жінка також має працювати і займатися своїм розвитком, для того щоб забезпечити себе та свою дитину (якщо будуть).

Бачимо, що думки респондентів дещо відрізняються та займають різні позиції. Для когось бюджет має бути спільним, у деяких респондентів є уявлення того, що більше чоловік відповідає за фінансове забезпечення в сім'ї, тому ми не можемо остаточно підтвердити гіпотезу про те, що за обов'язок фінансів партнери відповідають на рівних.

3.5. Бажання респондентів мати дітей. Розподіл обов'язків батьків після народження дитини в сім'ї

У даному підрозділі ми проаналізуємо чи респонденти бажають мати дітей в майбутньому та чи важливо це для них. Зокрема розглянемо те, як опитані будуть вирішувати питання декретної відпустки і якими чинниками будуть керуватися для прийняття даного рішення. Підсумовуючи ми проаналізуємо розподіл обов'язків батьків після народження дитини, і подивимось чи підтвердиться наша гіпотеза про те, що більшу кількість обов'язків по догляду за дитиною виконує мати.

На запитання «Чи важлива присутність дітей в сім'ї?» та «Чи хочете Ви мати дітей у своїй сім'ї?» шість опитаних респондентів відповіли «так» (на два запитання). Пояснюючи це тим, що згодом вони б хотіли мати дітей, і це є важливою складовою для них. Перелічуючи такі чинники як задоволення власних потреб, емоційного стану, бо за словами респондентів, діти асоціюються у них з позитивними емоціями, що приносить щастя та радість в родині. Додатково опитані згадали, що наявність дітей також необхідна для демографічного розвитку в країні. Наступні цитати яскраво ілюструють ставлення респондентів щодо наявності дітей в сім'ї.

«Так, я такими дуже традиційними вимірами мислю, і для мене це дуже важливо мати дітей. В мене сім'я, це обов'язково якась наявність дітей, можна так сказати» (*респондент №3, ж., 21р.*); «Важлива. Ну бо це первинна функція сім'ї» (*респондент №1, ч., 21р.*); «Ну так, абсолютно і безперечно, бо що ж то за сім'я така без дітей» (*респондент №6, ч., 20р.*); «Ну це невід'ємна частина сім'ї, але це ок, і їх не мати, але, ну, я думаю, що діти, це... класно, важливо» (*респондент №4, ж., 20р.*); «Ну а для чого взагалі чоловік з жінкою сходяться? Перше джерело, це продовження роду» (*респондент №5, ч., 23р.*).

Можемо ствердити, що у респондентів є бажання мати дітей, бо під час інтерв'ю вони рефлексували, уявляючи себе з своїми дітьми, та моделювали ситуації, де описували кількість дітей та як на їхню думку відбувався б розподіл обов'язків щодо виховання дитини.

Про питання декретної відпустки, опитані схилилися до більш традиційних поглядів (як чоловіки, так і жінки), де в декретну відпустку ідуть матері. Проте участь у вихованні та догляді здійснюється двома партнерами.

«Для мене це дуже строго, але для мене це жінка має робити» (респондент №1, ч., 23р.); «Я скоріше всього» (респондент №3, ж., 21р.); «я народжую дитину сама, то, я думаю, 6 місяців я буду в декреті» (респондент №4, ж., 20р.); «для мене це виключно жінка, так завжди було і я підтримую таке» (респондент №5, ч., 23р.).

Респонденти прояснили головні критерії, які будуть враховуватися для прийняття рішення декретної відпустки:

- годування дитини. На перших етапах це має здійснювати жінка, тому для опитаних це стало першим аргументом;
- рекомендації МОЗ. Те, що на перших етапах життя біля новонародженої дитини має бути присутня мати;
- зайнятість партнера та посада, яку він чи вона обіймають;
- фінансовий чинник. Тобто дохід партнера.

Враховуючи останні два чинники, які включають зайнятість партнера та його чи її дохід, зможуть в майбутньому змінити думку респондентів щодо виходу матері у декретну відпустку.

Для кращого розуміння розподілу обов'язків виберемо основні сфери, які будуть включати в себе декілька запитань.

- 1) Догляд дитини (годування дитини, нічні заколисування, купання дитини, прогулянки з дитиною, відвідування лікарів)
- 2) Логістика «хто привозить/забирає дитину з садка/школи/спортивних секцій»)
- 3) Освітній процес (допомога/перевірка із домашніми завданнями, відвідування батьківських зборів)

Знову ж таки розрахунки робилися у SPSS, де ми об'єднали 8 обов'язків щодо догляду та виховання дитини (годування дитини, купання дитини, прогулянка з дитиною, нічні заколисування, відвідування лікарів, логістика,

відвідування батьківських зборів, перевірка/допомога з дом. завданням) та створили індекс з 4 кодами: «чоловік», «жінка», «спільно», «чергуємось» та провели обрахунок (дані подаються у % значенні). Результати представлено в таблиці №5.

Таблиця №5.

«Включеність у вихованні дітей»

Включеність у вихованні дітей (годування дитини, купання дитини, прогулянка з дитиною, нічні заколисування, відвідування лікарів, логістика, відвідування батьківських зборів, перевірка/допомога з дом. завданням)	
<i>Варіанти відповідей</i>	<i>Результати (%)</i>
Чоловік	2,4 %
Жінка	9,3 %
Спільно	35,6 %
Чергуємось	52,7 %
Разом	100%

Ми уже описували дані з діаграми №2, найбільше респонденти надали перевагу чергуванню – 52,7%, тоді відповідь «спільно» - 35,6%, наступною за результатами іде «жінка» 9,3% та чоловік 2,4%.

Зважаючи на описані нами результати, наша гіпотеза про те, що з появою дитини більшу кількість обов’язків по догляду за дитиною буде виконувати мати – не підтвердилась. Респонденти найбільше надають перевагу чергуванню та спільному виконанню обов’язків.

3.6. Взаємозв’язок сім’ї та держави

У останньому підрозділі дипломної роботи ми проаналізуємо розуміння респондентів щодо ролі сім’ї та держави. Нам важливо дізнатися чи респонденти усвідомлюють важливість взаємозв’язку інституту сім’ї для держави, як ми згадували у теоретичному розділі, сім’я виконує чималий ряд функцій, які забезпечують розвиток держави. Тому завдяки окремим запитанням, які можна переглянути у гайді (див. додаток №1) ми проаналізуємо, чи, на думку респондентів, сімейне виховання може вплинути

на патріотизм та громадянську свідомість, і чи наша держава, на думку опитаних, заохочує молодь до створення сімей.

На запитання «Чи сім'я є важливою для міцності держави?» респонденти твердо відповіли так, обґрунтовуючи свої думки тим, що сім'я виступає певним фундаментом, що формує світогляд людей на їхнє подальше майбутнє. Відповідаючи на поставлені запитання, в опитаних було присутнє розуміння, що схема суспільства побудована навколо сім'ї.

У одного із респондентів виникла цікава думка про те, що «сім'я виховує, а не суспільство» (*респондент №1, ч., 21р.*). За їхніми словами сім'я виступає першим щаблем соціалізації для дитини, і на прикладі батьків та їхньому вихованні залежить подальша включеність дитини в суспільство.

Більшість згадали теперішній стан в Україні, і те, що сім'ї виховують покоління та формують любов до своєї держави.

«Як думаєте чого вони так борються за свою державу і готові віддати за неї життя? Я впевнений, що багатьом з них цих хлопців та дівчат привили любов до своєї держави батьки» (*респондент №6, ч., 20р.*) – дотичні думки чимало повторювались під час розмови з опитуваними. Респонденти відстежували зв'язок патріотизму та вплив сім'ї на дане явище, наводячи в приклад себе та власні життєві історії: «це дуже добре показує, які батьки в сім'ї, бо дитина виросте з такою ж позицією» (*респондент №3, ж., 21р.*).

Варто виокремити одну із думок опитаних, що Збройні Сили України, які воюють в даний момент на фронті, в першу чергу боронять власні сім'ї від ворога. За думкою окремих респондентів сім'я стає чи не головним стимулом стати на захист власної держави.

«Якби не було сімей за яких би вони переживали, то я думаю, що менше б людей хотіли б йти і боротися за свою Батьківщину. Бо зазвичай на війну йдуть не так, як за себе, а як, там, за майбутніх дітей, і так далі, за ці сімейні цінності». (*респондент №4, ж., 20р.*)

На питання про заохочення молоді до створення сімей зі сторони держави респонденти взаємодій не відслідковували. Обґрунтовуючи тим, що

політика сімейного інституту є одною з найбільш слабких в нашій державі, зважаючи на демографічну кризу в державі та малі соціальні виплати.

Продовжуючи тематику взаємодії держави та сім'ї, респонденти навели ряд цікавих ідей, що на їхню думку зможе простимулювати розвиток інституту сім'ї в Україні:

- економічний стимул, збільшити соціальні виплати при народженні дітей;
- можливість укладення шлюбу в короткий термін;
- спрощені процедури переоформлення документів при зміні дівочого прізвища, до прикладу розробити окрему послугу в додатку «Дія»;
- створення та розвиток програм щодо психологічної підтримки для сімей;
- удосконалити програму щодо забезпечення житла для молодих сімей з реальним та вигідним терміном кредитування.

Проаналізувавши основний виклад інтерв'ю четвертої частини «Держава та сім'я», ми можемо підтвердити нашу гіпотезу про те, що респонденти розуміють взаємозв'язок інституту сім'ї з державою, і те, що сімейне виховання може вплинути на патріотизм та громадянську свідомість.

Висновки з розділу III.

Проаналізувавши 6 глибинних інтерв'ю та 103 відповіді із анкетного опитування, нам вдалося підтвердити чи спростувати гіпотези, які ми описали у методологічній частині.

Гіпотеза №1. Припускаємо, що сім'я відіграє важливу роль в житті української молоді, та респонденти бажають створити власну сім'ю в майбутньому – *підтвердилась*.

Кожний із опитаних позитивно відгукувався про інститут сім'ї, розповідаючи чому сім'я є важливою для них, і наводили цікаві приклади та чіткі аргументи. Респонденти активно моделювали ситуації, уявляючи себе в ролі «чоловіка» чи «дружини» та розповідали своє бачення щодо тої чи іншої ситуації.

Гіпотеза №2. Припускаємо, що в респондентів будуть егалітарні уявлення про взаємовідносини у сім'ї, з гнучким розподілом ролей – *підтвердилась*.

У молоді панує егалітарне бачення взаємовідносин в сім'ї. У жодному з інтерв'ю не спостерігалось виражених рис гендерної нерівності, респонденти неодноразово наголошували на взаємоповазі один до одного і те, що в сім'ї мають враховуватися думки обидвох.

Гіпотеза №3. Припускаємо, що респонденти нададуть перевагу спільному виконанню домашніх обов'язків – *підтвердилась*.

Результати анкетного опитування показали, що найбільше респонденти надають перевагу спільному виконанню обов'язків, тоді чергуванню. Аналіз напівструктурованих глибинних інтерв'ю нам також показав, що найкращим варіантом для опитаних стало виконання обов'язків, яке базується на спільній допомозі.

Гіпотеза №4. Припускаємо, що молодь визначить такий обов'язок як «фінансове забезпечення» пріоритетним рівною мірою, як для чоловіка, так і для жінки – *не підтвердилась*.

Думки респондентів дещо відрізняються та займають різні позиції. Для когось бюджет має бути спільним, у деяких респондентів є уявлення того, що більше чоловік відповідає за фінансове забезпечення в сім'ї. Тому ми не можемо остаточно підтвердити гіпотезу про те, що за обов'язок фінансів партнери відповідають на рівних.

Гіпотеза №5. Припускаємо, що з появою дитини більшу кількість обов'язків по догляду за дитиною виконує мати – *не підтвердилась*.

Зважаючи на результати аналізу кількісного опитування та глибинного інтерв'ювання, респонденти найбільше надають перевагу чергуванню, і потім спільному виконанню обов'язків.

Гіпотеза №6. Припускаємо, що респонденти розуміють взаємозв'язок інституту сім'ї з державою, і те, що сімейне виховання може вплинути на патріотизм та громадянську свідомість – *підтвердилась*.

Усі респонденти (глибинні інтерв'ю) охарактеризували те, яким чином пов'язаний інститут сім'ї з державою, і які функції виконує сім'я для розвитку держави. Додатково опитані підтвердили те, що виховання батьків безпосередньо вплинуло на їхню громадянську свідомість та відчуття патріотизму.

Для респондентів слово «*сім'я*» пов'язується з позитивними емоціями та асоціюється з такими поняттями як «підтримка», «довіра» та «опора», тобто для них це близькі люди на яких можна покластися. Часто згадувалося те, що сім'я є спільним механізмом, який містить у собі важливі цінності та злагоджено працює задля задоволення власних потреб та потреб членів сім'ї. Респонденти виокремлювали взаємоповагу одне до одного, злагодженість та двосторонню роботу над стосунками.

Опитані уявляли таку модель сім'ї: чоловік, дружина та діти. Обоє партнерів працюють та несуть відповідальність за виховання дітей і виконують певні обов'язки. Ніхто з респондентів не згадував, що хоче жити у розширеній сім'ї (коли включає в себе не тільки батьків і дітей, а й іншу рідню), всі моделювали ситуацію уявляючи себе чоловіком чи дружиною та

спільних дітей. Тобто можемо сказати, що респонденти уявляють свою сім'ю такою автономною одиницею, що характерно нуклеарній сімейній структурі (двоє дорослих, які живуть в одній оселі з власними або всиновленими дітьми).

Щодо розподілу ролей та обов'язків, що включає у себе соціальна роль, можемо дійти висновку, що молодь надає перевагу гнучкості, і в більшості з них немає уявлення про єдину визначену статеву «жіночу» чи «чоловічу» роль. Якщо згадати домашні обов'язки – респонденти надають перевагу спільному виконанню обов'язків, якщо зачіпати тему обов'язків щодо виховання дитини – респонденти надають перевагу чергуванню.

Висновки

Отож, у дипломній роботі ми розглянули теоретичні поняття, які стосуються інституту сім'ї, ґрунтуючись на аналізах робіт Е.Гіденса, Дж.Масіоніса, О.Конта, Ле-Пле та визначили, що *сім'я* – це соціальний інститут, який складається із групи людей, які об'єднані зв'язками спорідненості. Сім'ї виростають із шлюбу, а *шлюб* – це союз, узаконений і тривалий зв'язок, між двома дорослими індивідами.

Розглянули структуру сім'ї, соціальну роль, та описали функції, які виконує сім'я. Визначили, що дипломна робота буде базуватися на структурно-функціональній парадигмі за Т.Парсонсом.

Ми розробили гайд, сформували вибірку, провели авторське дослідження та спростували чи підтвердили гіпотези що стосувалося дослідження.

Зрозуміли, що в уявленні респондентів переважають егалітарні настрої, сім'я для них – це міцний союз та емоційна підтримка. У своїх роздумах про сім'ю, респонденти описували модель сім'ї, що характеризує нуклеарну структуру. Під час інтерв'ювань у респондентів не спостерігалось гендерних нерівностей, вони неодноразово наголошували на взаємоповазі один до одного, злагожденість та двосторонню роботу над стосунками. А на запитання «Яким чином повинні прийматися важливі рішення у сім'ї?», що визначає рольову структуру сім'ї за А.В.Курамшев 96,4% респондентів відповіли «спільно», що притаманне егалітарній структурі сім'ї.

Щодо обов'язків, що включає у себе соціальна роль, ми дійшли висновку, що молодь надає перевагу гнучкості, і в більшості з них немає уявлення про єдину визначену статеву «жіночу» чи «чоловічу» роль. Якщо згадати домашні обов'язки – респонденти надають перевагу спільному виконанню обов'язків, якщо зачіпати тему обов'язків щодо виховання дитини – респонденти надають перевагу чергуванню.

У актуальності роботи ми згадували працю Ентоні Гіденса «Трансформація інтимності» і те, що у західних суспільствах у сфері інтимних

відносин відбуваються зміни, а саме: шлюби стають менш актуальними. Проаналізувавши отримані нами дані, можемо підсумувати, що молодь не ставиться негативно до шлюбу та створення сім'ї – у їхніх розмовах прослідковувалися важливість сімейних цінностей. У їхніх баченнях, модель сім'ї складалась: чоловік, жінка та діти, обоє партнерів працюють та несуть відповідальність за виховання дітей і виконують певні обов'язки.

Для респондентів сім'я відіграє велике значення в емоційному плані, для них це в першу чергу підтримка і також мотивація до розвитку в культурних та економічних аспектах. Це також спостерігається у їхньому бажанні мати дітей в майбутньому, діти для опитаних є важливою складовою сім'ї та асоціюються з щастям та радістю в родині.

Щодо взаємозв'язку сім'ї та держави, респонденти в інтерв'ю описали, що сімейне виховання вплинуло на їхнє почуття патріотизму та громадянську позицію. Сім'я, на їхній погляд, також зберігає культурний капітал держави: мова, передача та збереження традицій – що формує ідентичність людини, як громадянина держави. Сім'я відтворює суспільство, соціалізує та підтримує стабільність у суспільстві.

Список джерел і наукової літератури

I. Використані джерела:

1. Авторитаризм [Електронний ресурс] // ВЕЛИКА УКРАЇНСЬКА ЕНЦИКЛОПЕДІЯ – Режим доступу до ресурсу: <https://bit.ly/3pksZDW>.
2. Кісь О. Кого оберігає берегиня, або матриархат як чоловічий винахід [Електронний ресурс] // О. Кісь. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: <https://bit.ly/3sHBOE6>.
3. Міністерство соціальної політики України. Стратегічний план діяльності Міністерства України на 2020 бюджетний рік і два бюджетні періоди, що настають за плановим (2020-2022 роки) [Електронний ресурс] // Міністерство соціальної політики України – Режим доступу до ресурсу: <https://bit.ly/33odvRq>.
4. Молодь [Електронний ресурс] // Міністерство Юстиції – Режим доступу до ресурсу: <https://bit.ly/3NMnnwt>.
5. Навчальні матеріали онлайн. Типи сім'ї, Ендогамія і екзогамія. [Електронний ресурс] // Навчальні матеріали онлайн, Соціологія – Режим доступу до ресурсу: <https://bit.ly/3cVC5x9>.
6. Обов'язок [Електронний ресурс] // Академічний тлумачний український словник – Режим доступу до ресурсу: <https://bit.ly/3M0Yufc>.
7. Положення про Державний комітет України у справах сім'ї та молоді, затверджене Указом Президента України від 15.04.2002 р. No 340/2002 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/340/2002>.
8. Положення про Міністерство України у справах сім'ї, дітей та молоді, затверджене Указом Президента України від 30.07.2004 р. No 852/2004 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/852/2004>.
9. Про затвердження Державної цільової соціальної програми підтримки сім'ї до 2016 року : постанова Кабінету Міністрів України від 15.05.2013 р. No 341 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/341-2013-%D0%BF>.
10. Про Концепцію державної сімейної політики: Постанова Верховної Ради України No 1063-14 від 17.09.1999. (зі змінами). Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1063-14>.

11. Роль [Електронний ресурс] // Академічний тлумачний український словник – Режим доступу до ресурсу: <https://bit.ly/3pgn7M2>.
12. Соціалізація [Електронний ресурс] // ВЕЛИКА УКРАЇНСЬКА ЕНЦИКЛОПЕДІЯ – Режим доступу до ресурсу: <https://bit.ly/3p18B5W>.
13. Сім'я [Електронний ресурс] // Тлумачення із "Словника української мови" – Режим доступу до ресурсу: <https://bit.ly/3qlVGBe>.
14. Функція [Електронний ресурс] // Академічний тлумачний української словник – Режим доступу до ресурсу: <https://bit.ly/42ddoEK>.
15. Matriarchy [Електронний ресурс] // Britannica – Режим доступу до ресурсу: <https://bit.ly/3gwcePH>.
16. Egalitarianism [Електронний ресурс] // Britannica – Режим доступу до ресурсу: <https://bit.ly/3VCil7I>.
17. Lewis A. C. "Auguste Comte: Social Statics and Dynamics," in Masters of Sociological Thought: Ideas in Historical and Social Context [Електронний ресурс] // Coser Lewis – Режим доступу до ресурсу: <https://bit.ly/3vRZV5x>.

II. Використана література:

18. А.И. Антонов, В. М. Медков Социология семьи: Братья Карич, 1996. – 304 с.
19. А.Г. Харчев Быт и семья в социалистическом обществе – Л.: Знание, 1968. – 40 с.
20. В.Г.Афанасьев Общество: системность, познание и управление, Издательство политической литературы – Москва, 1981. – 434 с.
21. Гидденс Э. Трансформация интимности Сексуальность, любовь и эротизм в современных обществах / Энтони Гидденс. – Питер, 2004. – 129 с. – (Мастера социологии).
22. Гіденс, Ентоні. Соціологія / Пер. з англ. В.Шовкун, А.Олійник; Наук. ред. О.Івашенко. – К.: Основи, 1999. – 726 с.

23. Доменюк І. Особливості рольової структури сучасної сім'ї / І. Доменюк. // Збірник матеріалів VI Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених, аспірантів та студентів – Херсон, 2021.
24. Курамшев А. К трансформации семейных ролей в современном российском обществе/ А.В. Курамшев. – 2002.
25. М. С. Мацковский Социология семьи. Проблемы теории, методологии и методики –Москва: Наука, 1989. – 116 с.
26. Масионис Дж. Социология. – 9-е изд. – СПб.: – Питер, 2004. – 752 с.
27. Оксамитна С. Гендерні ролі та стереотипи / Світлана Оксамитна. // National University of Kyiv-Mohyla Academy. – 2004. – С. 157-180.
28. Парсонс Т. О структуре социального действия / Т. Парсонс. – М.: Академический проект, 2000. – 880 с.
29. Піддубний С. Сімейна політика як складова соціальної безпеки держави / Сергій Піддубний. // Інститут соціальної і політичної психології НАПН України. – 2018. – С. 130–134.
30. Социология брака и семьи: история, теоретические основы, персоналии/ С.Н. Бурова; Белорусский государственный университет. – Минск: Право и экономика, 2010. – 444 с. (Серия «Гуманитарные науки»)
31. Становище сімей в Україні (за підсумками 2010-2013 років): Щорічна державна доповідь Президентів України, Верховній Раді України, Кабінету Міністрів України про становище сімей і стан реалізації державної сімейної політики / Міністерство соціальної політики України, Державний інститут сімейної та молодіжної політики. – Київ, 2014. – 241 с.
32. Статистичний щорічник України 2020р. – Київ: Державна служба статистики України, 2021. – 445 с.
33. Уманець Н. Трансформації рольової структури сучасної української сім'ї крізь призму її інституціональних змін / Н. Уманець. // Духовність особистості: методологія, теорія і практика. – 2023.
34. Фрідріх Енгельс Походження родини, приватної власності й держави – Харків: Державне видавництво України – 122 с.
35. Sociology: Understanding and Changing the Social World – University of Minnesota Libraries Publishing, 2016. – 825 с.

III. Транскрипти респондентів

1. Транскрипт інтерв'ю, проведеного з Респондентом №1, 01.04.23р;
2. Транскрипт інтерв'ю, проведеного з Респондентом №2, 07.04.23р;
3. Транскрипт інтерв'ю, проведеного з Респондентом №3, 15.04.23р;
4. Транскрипт інтерв'ю, проведеного з Респондентом №4, 17.04.23р;
5. Транскрипт інтерв'ю, проведеного з Респондентом №5, 22.04.23р;
6. Транскрипт інтерв'ю, проведеного з Респондентом №6, 23.04.23р.

Додатки

Додаток №1. Гайд (глибинне інтерв'ювання)

I. Загальне уявлення сім'ї

1. Що означає сім'я для Вас? "Сім'я - це про що" особисто для Вас?
2. Як Ви уявляєте сім'ю для себе?
3. Які на Вашу думку є функції сім'ї. Для чого сім'я людям? Або суспільствам?
4. Ви розказали трішки про власне уявлення моделі сім'ї, можливо Ви ставите собі за когось у приклад? *(якщо так: розкажіть)*

II. Розподіл ролей між членами сім'ї

1. Як ви бачите розподіл ролей між чоловіком та дружиною у сім'ї?
2. На вашу думку, чи слід розподіляти обов'язки між чоловіком та жінкою?
 - 2.1. Якщо "так", то які на Вашу думку є головні функції чоловіка в сім'ї?
 - 2.2. Якщо "так", то які на Вашу думку є головні функції жінки в сім'ї?
 - 2.3. Якщо "ні, не має бути розподілу", поясніть вашу думку?
3. На вашу думку, яким чином повинні прийматися рішення у сім'ї?
 - 3.1. Важливі рішення (до прикладу покупка авто, нерухомості, зміни місця проживання тощо)
 - 3.2. Повсякденні рішення (визначення меню та приготування їжі, придбання, товарів)
4. Як ви бачите розподіл сімейного бюджету (спільний, окремий, можливо у вас є свій варіант, розкажіть)?
5. Як ви бачите розподіл вільного часу? (Тобто, як члени сім'ї витратять свій час, коли вони не зайняті роботою, навчанням або іншими зобов'язаннями)
6. Як ви бачите розподіл домашніх обов'язків в "домашній" рутині?
 - 6.1. Приготування їжі
 - 6.2. Покупки в магазині
 - 6.3. Прибирання та підтримання чистоти
 - 6.4. Догляд за домашніми тваринами (якщо плануєте)

7. Фінансові обов'язки:

- 7.1. Оплата комунальних послуг
- 7.2. Оплата інших рахунків
- 7.3. Розподіл бюджету сім'ї, планування витрат
- 7.4. Ведення бухгалтерії

8. Організація подій

- 8.1. Свята (дні народження, весілля, Великодні чи Різдвяні свята тощо)
- 8.2. Відпустка (місце, логістика подорожі, купування квитків тощо)

III. Діти

1. Наскільки важлива присутність дітей в сім'ї? Чи хочете Ви мати дітей у своїй сім'ї?

1.1. Так/Ні – Чому? Обґрунтуйте, будь ласка

2. Якщо говорити про вихід на роботу після народження дитини. Як будете вирішувати питання декретної відпустки та які чинники впливатимуть на дане рішення?

3. Як би Ви розподіляли обов'язки з своїм(-єю) чоловіком/дружиною, щодо виховання дітей?

3.1. Новонароджена дитина:

- Годування
- Купання дитини
- Прогулянки
- Нічні заколисування
- Відвідування лікарів, щеплення, аналізи тощо

3.2. Привозити/забирати в садок–школу- спортивні секції/гуртки

3.3. Відвідування батьківських зборів

3.4. Перевірка чи допомога з домашнім навчанням

3.5. Здоров'я дитини (відвідування лікарів, аналізи..)

3.6. Дозвілля з дітьми

IV. Держава і сім'я

1. На вашу думку, чи є "сім'я" є важливою для міцності держави? (Обґрунтуйте)

2. Чи вважаєте ви, що сімейне виховання може вплинути на патріотизм та громадянську свідомість?
3. На вашу думку, наша держава заохочує молодь до створення сімей?
4. Як ви вважаєте, що може запропонувати держава для підтримки та розвитку сім'ї?

Додаток №2. Анкетне опитування

1. Вкажіть, будь ласка, свою стать:
 - Чоловік
 - Жінка
2. На вашу думку, яким чином повинні прийматися важливі рішення у сім'ї?
 - Рішення приймаються чоловіком
 - Рішення приймаються дружиною
 - Рішення приймаються спільно
3. Як ви бачите розподіл сімейного бюджету?
 - Спільний
 - Окремий

Як ви бачите розподіл обов'язків в домашній рутині? Хто за що буде відповідати, або ж робите це спільно, чергуєтесь чи власний варіант.

4. Приготування їжі
 - Чоловік
 - Жінка
 - Спільно
 - Чергуємось
 - Інше
5. Покупки в магазині (продукти)
 - Чоловік
 - Жінка
 - Спільно
 - Чергуємось
 - Інше
6. Прибирання та підтримання чистоти
 - Чоловік
 - Жінка
 - Спільно

- Чергуємось
- Інше

7. Оплата комунальних послуг

- Чоловік
- Жінка
- Спільно
- Чергуємось
- Інше

8. Розподіл бюджету сім'ї, ведення бухгалтерії

- Чоловік
- Жінка
- Спільно
- Чергуємось
- Інше

9. Організація подій (відпустки, дні народження тощо)

- Чоловік
- Жінка
- Спільно
- Чергуємось
- Інше

Тепер уявіть, що у вас є діти, і дайте відповідь на наступні 8 запитань (і все, кінець опитування).

10. Хто відповідає за годування маленької дитини?

- Чоловік
- Жінка
- Спільно
- Чергуємось
- Інше

11. Хто відповідає за купання дитини?

- Чоловік
- Жінка
- Спільно
- Чергуємось
- Інше

12. Хто відповідає за прогулянки з дитиною?

- Чоловік
- Жінка

- Спільно
- Чергуємось
- Інше

13. Хто відповідає за нічні заколисування?

- Чоловік
- Жінка
- Спільно
- Чергуємось
- Інше

14. Хто за потреби відвідує лікарів з дитиною, чи здає аналізи?

- Чоловік
- Жінка
- Спільно
- Чергуємось
- Інше

15. Хто привозить/забирає дитину з садка–школи- спортивних секцій?

- Чоловік
- Жінка
- Спільно
- Чергуємось
- Інше

16. Хто відповідає за відвідування батьківських зборів?

- Чоловік
- Жінка
- Спільно
- Чергуємось
- Інше

17. Хто відповідає за перевірку чи допомогу з домашнім навчанням?

- Чоловік
- Жінка
- Спільно
- Чергуємось
- Інше

Якщо у вас є додаткові думки щодо обов'язків в сім'ї, можете поділитись ними (не обов'язково).

Додаток №3. Транскрибування.

Респондент №1, інтерв'ю проводилось 1.04.2023.

Інтерв'юер: Добрий день, мене звати Анна, я беру інтерв'ю у Вас для своєї дипломної роботи, моя тема «Уявлення молоді про сім'ю: розподіл сімейних ролей». Ваше ім'я не буде зазначене у документі, тільки вік, стать та звідки Ви родом. Проте інформація буде проаналізована мною і деякі цитати будуть висвітлені у моїй науковій роботі, чи даєте Ви свою згоду?

Респондент: Так, добре

Інтерв'юер: Ага, також, якщо буде така потреба, я буду підкріплювати свою роботу транскриптом даного інтерв'ю, але знову ж таки, без висвітлення вашого імені та прізвища.

Респондент: Все, окей, я згідний

Інтерв'юер: Супер. Тоді перше запитання. Представтеся, як вас звати, скільки вам років?

Респондент: Мене звати ..., мені 21 рік, я є студентом університету. Я сам з Тернополя. І все.

Інтерв'юер: Супер, дякую. І вже тоді більше до дослідження. Перший блок – це про загальне уявлення сім'ї. І от що сім'я означає для вас? Особисто для вас. Це про що?

Респондент: Для мене сім'я ділиться, можна сказати, на дві частини. Одна – це така чисто індивідуальна річ, чисто така родинна, така мікро-угруповання, так сказати, де є найближчі люди для людини, необхідно завжди зважати на те, що це люди, ким ти можеш завжди довіритись що це є мама з татом, мабуть, це дружина з дітьми це, по суті, люди, які є найбільш важливі для протягом усього життя ну і з другої точки зору для мене сім'я це такий собі інститут, на якому базується будь-яке виховання подальших поколінь оскільки воно є найважливішою такою суспільною одиницею як і для самих індивідів, які живуть у суспільстві, так і для самого суспільства

Інтерв'юер: супер а як уявляєте вже сім'ю особисто для себе?

Респондент: для мене сім'я це в такому традиційному плані, де є жінка з чоловіком де є діти, де вони обоє виховують прекрасне майбутнє покоління де є зрозумілий поділ обов'язків, але не в тому сенсі, що щось переважає в одну чи іншу сторону а в тому сенсі, що розумний поділ із врахуванням умов обох сторін у мене це наразі обох повнорічних чоловіка і жінки і навіть деколи, якщо це вже дитина, яка вже досягла якогось певного зрілого віку для мене, наприклад, з мого особистого досвіду, завжди було важливим те, як самі мої батьки прислухались до моїх слів після того, як я поступив в університет, дуже багато речей я знав краще з них, хоч я їм набагато років молодший і не настільки досвідчений, але сенс того, що наше покоління... Має досить велику інформаційну базу для отримання конкретно якоїсь інформації в будь-якій сфері, яка їх цікавить. В даному випадку, після конкретного періоду часу, після 16-17 років, діти можуть на рівні обговорювати з батьками конкретні якісь речі.

Інтерв'юер: Супер, супер. А якщо говорити про функції сім'ї, для чого сім'я людям, суспільствам, чому вона важлива для вас?

Респондент: Для мене особисто чи взагалі?

Інтерв'юер: Ну давайте і в загальному, більше про макро, і для вас.

Респондент: Добре, ну почну з себе. Для мене сім'я важлива, оскільки, як я вже говорив на початку, це є опора для будь-яких подальших. Взагалі, в будь-якому випадку, це є опора, щоб ти не робив. Я знаю, що мої батьки мене точно підтримують. Яким би я не був, що би я не наробив, чи це погано, чи добре, вони завжди будуть мене підтримувати. Це такий субстрат, можна сказати, особистого життя, який завжди буде на рівні з... нічим, нічого з ним не порівняється. Це навіть є найбільш вірні друзі, але родина це і родина, і тут не поспориш. А в суспільному плані, тут же так чисто з соціологічної точки зору можна зважати, якщо так взяти, то сім'я це найбільш базова одиниця для того, щоб суспільство розвивалося. Якщо так брати, то сім'я, якщо з наукової і макро точки зору розважати, то це річ, яка найбільш важлива для статичного розваги. для статичності суспільства наприклад, коли ми говоримо про розпад суспільства, то ми говоримо про інституції, які є динамічними а сім'я підтримує статичність, підтримує ці норми, на яких суспільство базується чому?

Тому що в ньому, в ній точніше в ній виховуються нові покоління, як я вже казав і це є перетрансляція цінностей минулого тобто це йде як врахування культу минулого, чому саме суспільство є утворене, на яких самих правилах і так далі і з іншого точки зору воно йде у спадкування вже саме моральних речей які є найбільш доречними для конкретного суспільства, якому індивід виростає

Інтерв'юер: Добре, але за функції ви тільки згадали підтримки, Ви знаєте до кого звернетесь в разі чого якщо щось станеться? Чи ще якісь функції сім'я виконує в загальному, крім моральної підтримки?

Респондент: Виховує нове покоління, формування моральних чинників, вплив на традиційне розуміння, культурне розуміння, підтримка культурного базису. Сім'я може бути першим розумним поділом не то що відповідальності, а респонсабільності. І чому? Тому що дитина з малечку вже бачить як функції сім'ї поділені, вона усвідомлює та що текстується. Вона вже в сім'ї, розуміє, що вона хоче робити в майбутнє. Досить абстрактно.

Інтерв'юер: До речі, ви так підійшли і до наступного питання про уявлення моделі сім'ї. Чи ставите ви собі за когось у приклад? Якраз про соціалізацію цю першу, про дітей, як вони бачать. Ви вже згадали перед цим запитанням за дітей, що вони ставлять у приклад. Чи ставите ви собі за когось у приклад?

Респондент: Для мене найбільшим, найкращим прикладом була моя сім'я. Я ні разу не бачив, як батьки сваряться. Ні разу в житті. За 21 рік, що я прожив на цьому світі, я ні разу не бачив сварок своєї сім'ї. Я не знаю, все добре чи погано, але я ніколи не бачив, що батьки ставляться до чогось з якоюсь... Ну, не звичайно, буває таке, що вони там не тільки сваряться, а ображаються, мама такою на тата, або там тато буває злий і не говорить. Але це такі настільки дрібні речі, і мені базово нічого ніколи не було. Я б ставив собі, наприклад, свою сім'ю, то як обидві сторони розуміють не тільки заради того, що в них є дитина, і їм необхідно взаємодіяти з проблемами, щоб вирости, мабуть, покоління гідно, а для того, щоб вони розуміють, що вони один для одного є найближчі. І якщо почнуться якісь негаразди, вони обидві розуміють, або обоє з них зрозуміють, що необхідно у двох вирішувати дані проблеми, а не один мутить тягнути на горбі іншого, або навпаки. Тому моя сім'я завжди була таким от. джерелом натхнення, що є чітко, що так, як було завжди, що є без будь-яких девіацій, що є чоловік і жінка, і вони виховують прекрасного будь-якого покоління.

Інтерв'юер: Супер, дуже класно. То можна навіть сказати, що на прикладі своєї сім'ї ви вже побудували таку модель уявлення щодо своєї майбутньої сім'ї?

Респондент: Так, я можу навести приклад. Такої традиційної? У мене була моя колишня дівчина, я з нею, розійшовся, оскільки в нас були дуже великі місандерстендінгс, Боже, що з мене сидить англійська...

Інтерв'юер: непорозуміння.

Респондент: Непорозуміння, так, в плані інституту сім'ї, оскільки вона бачила його більше як модерну річ, не в плані тому, що знаю, що сучасний світ розуміє, що сучасний інститут сім'ї мусить не розподіляти обов'язки статично типу що чоловік працює, жінка виховує дітей. Кажуть, що жінка виховує дітей, а має нове з тому, що вона не бачила тому, що є необхідні природні якості, які були протягом конкретного періоду часу. Наприклад, вона не хотіла народжувати дітей. Це непорозуміння в тому, що сім'я, де чогось утворено природно, первинному. Ми зараз розуміємо, що вона є хорошим субстратом для розвитку суспільстві в майбутньому. Але первинно вона була утворена для того, щоб зробити цю закостенілість найбільш відповідних норм, які є в суспільстві. Тому вона зараз порушується і я через це зміг все розуміти і нормально вжитись. Такий розподіл ролей у сім'ї? Так, воно дуже сильно переливається. Там було дуже багато речей. Вона сиділа на двох стільцях. Вона була і радикальною, і феміністською одночасно. Вона говорила, що вона там... Коротше, це інша тема.

Інтерв'юер: І знову ви так підійшли до наступного блоку. Уже запитання саме про розподіл ролей між членами сім'ї. І перше запитання, як ви бачите розподіл ролей між чоловіком та дружиною? І чи слід розподіляти ці обов'язки?

Респондент: Тут варто розуміти, що є така річ як природні розподіли і трудовий розподіл. Щодо трудового розподілу, це вже безпосередньо кожна сім'я для себе вирішує. Як то говорять, кожна сім'я є таким автономним інститутом, куди лізти не можна. Я, наприклад, ніколи не... В мене мама любить таке робити, каже, починати влізати в сімейні конфлікти чужі. Я казав, що так не можна, бо кожна сім'я є автономною річю, куди лізти не треба. Щодо трудових речей, я вважаю, що тут немає такої стабільності. Тут є певна, як би сказати... Я би сказав, що це більш егалітарна річ, коли люди можуть вирішувати, що відійшов хоч з того,

який в них власний економічний чи культурний базис. Щодо речей, виховання дітей, природні задатки, то в мене тут все чітко.

Так було завжди традиційно, що необхідно виховувати дітей під традиційним способом, що є чоловік, який... Чи є чоловіком, якщо можна так сучасно критеріально говорити. І є жінка, яка є жінкою. Колись, пам'ятаю, читав одну книжку про сім'ю як соціальний інститут. Там написано було, що чоловіки з жінками рівні, але вони є різні. Прошу, рівні, рівні, але? Чоловіки з жінками рівні, але вони є різні.

Інтерв'юер: О, дуже гарно сказано. Добре, тоді можемо так підсумувати, що є певний розподіл обов'язків між чоловіком та жінкою.

Респондент: Так, так, буде комфортно.

Інтерв'юер: Яку, на вашу думку, є головними ролевими функціями чоловіка в сім'ї?

Респондент: Ну в мене, наприклад, в сім'ї завжди було так, що чоловік більше заробляв коштів. Але одночасно з тим... Ну в мене було так, що тато працював на двох роботах, для того, щоб прогодувати сім'ю, по суті. А мама більше не використовувала світ той час, бо вона теж працювала на роботі. Але вона мала більше вільного часу, і вона приділяла його мені. І я ходив там на гуртки, коли я ще був дуже малий, вона мене водила на гуртки, а потім вже... Коли я вже трохи виріс, то я вже... ходив сам, воно далі теж працювало. Ну, я не можу так сказати, бо це дуже контрверсійна тема, але для мене це в основному так, як було колись, що знаєте, є така річ, як як би так сказати, чому жінок переважає індуктивне мислення в чоловіків, а дедуктивне в всіх, які чоловіки більше через еволюційну сферу розвивались саме в плані тактики, ось які вони мусили зробити тактичний план, як саме зловити того якогось бобра, а не бобра, якогось того мамонта, щоб сісти, а жінки більше, ой, ось повинно було, а жінки щось дивились більш широко в плані того, бо вони мусили стерегти майбутнє покоління, в них через це є оце поняття, знаєте, як материнський інстинкт, батьківський є теж, але він не настільки.

Інтерв'юер: Добре. То можна сказати, що в майбутньому ви розглядаєте так само? Ви будете відповідати більше за фінанси, а дружина, якщо буде мати більше вільного часу, за затишок?

Респондент: Якщо чоловік буде мати більше вільного часу, то він це буде вилаштовувати. Я просто говорю, як в мене було. Так, звичайно, наперед теж ніколи не знаєш, що буде і як воно буде.

Інтерв'юер: Добре. А як, на вашу думку, яким чином повинні прийматися рішення у сім'ї щодо важливих покупок автомобіля?

Респондент: Лише за згодою. Будь ласка. Зазвичай будь-що.

Інтерв'юер: За згодою двох сторін маєте на увазі?

Респондент: Абсолютно, так. Ну от ви хотіли сказати покупку авто, я вас перебив. Перепрошую. Я знаю, що в мене в сім'ї все йде за згодою. Тут ще варто зважати на те, який саме економічний ресурс є в сім'ї. Якщо, наприклад, чоловік може подарувати жінці просто як сюрприз автомобіль, і для нього це максимум ще місяць, так само попрацює і він все відіб'є, тоді проблем не буде. Або навпаки, тобто жінка чоловікові. Тут проблем не буде, тут вже можна робити не за згодою. Але якщо на цей автомобіль збираються роками, і вони роблять це не за згодою, то це взагалі неправильно. Незалежно від того, що це подарунок одній із членів сім'ї, це все виглядає. Але все одно необхідно конструювати саме в плані того, як думають саме обидві сторони. Тому що знаєте, мене колись тато такими розумними словами сказав, каже, сім'я то є неподільна дихотомія. То є дві частини, які неможливо розділяти. Якщо ти почнеш їх ділити, то це буде крах сім'ї.

Інтерв'юер: Гарно, гарно сказано. І так само і до повсякденних рішень.

Респондент: Ну залежно, якщо там просто... Там приготування їжі, скажімо. Визначення меню на день, що ми сьогодні їмо. Ну це вже занадто, так точно мені здається. Ну такі повсякденні буденні справи.

Інтерв'юер: Ну тут уже, як ви бачите.

Респондент: Та я думаю, що тут вже може хтось приймати один, хто взяв це за те, що готував. Мені дається так.

Інтерв'юер: А рішення які стосуються різних сфер? Місце для спільної відпустки, вихідного дня?

Респондент: Це 100% разом вирішують. Добре. Обов'язково.

Інтерв'юер: Як ви бачите розподіл сімейного бюджету в сім'ї? Це дуже важке питання. Розкажіть як ви це бачите.

Респондент: Я бачу, що немає такого поняття як мій-твій. Є спільний сімейний бюджет. Більше того, з цього сімейного бюджету необхідно, ну цілком зрозуміло. Просто якщо ми будемо ділити мій-твій, то хто мусить оплачувати, наприклад, витрати дітей. А якщо є сімейний бюджет, то вже в цьому бюджеті є враховано, що є витрати дітей. Тому сімейний бюджет це ніколи не буде, якщо він буде спільний. Незалежно від того, хто скільки заробляє. От якщо хтось заробляє більше, як я вже говорив, інший це буде використовувати в плані розвитку майбутнього покоління або, не знаю, буденного, якихось хатних справ. Які, взагалі, не є банальними, але важливими. Але все ж.

Інтерв'юер: Добре. То скажемо спільний. А як щодо розподілу вільного часу? Члени сім'ї витрачають... Як будуть витрачати час, коли вони не зайняті роботою чи навчанням? Або іншими зобов'язаннями?

Респондент: Не знаю. Якщо вони планують щось разом, кудись їхати, то вони мусять, звичайно, разом думати, що вони будуть робити. А якщо, наприклад, там... Чоловік хоче після роботи піти пиво випити, а жінка хоче після роботи піти зі своїми подружками без посидіти, то я думаю, що це необов'язково необхідно уточнювати. В ідеального плані, мені здається, що це так і треба. У нас є цей стереотип, що чоловіки кажуть, що ти каблук, ти завжди відповідаєш жінці, куди ти пішов, відчитуєшся і так далі. Мені здається, що це трохи неправильно. В будь-якому випадку це є друзі, це дуже важливо, є опора. Але якщо ти вже подружився з жінкою, вона для тебе народжує дітей, вона для тебе є найближчою людиною. В даному випадку тут ніяк відчитується, не працює, тут же йде взаємоповага один до одного, можливо навіть треба буде попередити, якщо сам хочеш кудись піти, щоб вона не переживала. Бо все-таки вона може не спати там цілу ніч. Чи якщо з тобою щось сталося, ти просто береш пиво, п'єш в барі. Ну це теж якось не...

Інтерв'юер: Добре. Так, я розумію. Зараз так навіть більше, як йде можливо більше до кількісного, будете казати, чи жінка відповідає за цей обов'язок, чоловік, або вже, ну як на ваш вибір, там спільно, і там постарайтесь обгрунтувати.

Респондент: Розумію, добре.

Інтерв'юер: Так, а як за домашні обов'язки, саме, ну скажімо так, в домашній рутині, наприклад, приготування їжі?

Респондент: Ну мені тут більше жінка, мені здається

Інтерв'юер: Добре.

Респондент: Покупки в магазині?

Інтерв'юер: Продуктів, скажімо так, якщо вже до їжі. Продуктів, оптів, всього необхідного.

Респондент: Разом.

Інтерв'юер: Прибирання та підтримання чистоти.

Респондент: Ну, тут обоє, маєте. Я теж завжди розумію. Просто є такий день субота, називається, з Радянського Союзу. Жінка витирає пил, чоловік витирає туалет, а дитина пилюситься в хаті.

Інтерв'юер: Добре, приймається відповідь. А якщо, наприклад, плануєте домашні тварини заводити?

Респондент: О, це тільки спільно. Догляд спільно.

Інтерв'юер: Добре. Фінанси, оплата комунальних послуг і інших рахунків.

Респондент: Якщо я вже сказав, що жінка більше до цього. Ми вже говорили, що є спільний бюджет, але це більше чоловік цим займається. Комунальні послуги, от саме там, все по рахунках. Ну, типу, рахунки оплачувати з телефону. Так, так, мені здається, що так. А от планування витрат і ведення бухгалтерії. Скажімо так. Ну, бо все одно там... Це обоє теж роблять.

Інтерв'юер: Угу. Добре. І останнє, це організація подій. Там свята, день народження в когось сім'ї, там Великдень, от на носі. Як це все планування, організація подій? За яким має бути? Як це ви бачите, наприклад?

Респондент: Ну, якщо це буде сюрприз, то іншого зрозуміло. Ну, але, ну, зазвичай, не завжди є так кожен рік сюрприз робити. А от вже коли так в обидві входите, зараз можна... Ось спільно мусять обговорювати, що вони хочуть робити і так далі. Тобто якщо один буде розуміти, що він хоче поїхати кудись більш такий... Як це сказати... Такий більш спокійний починав там поїхати на море, а інший хоче поїхати в гори, то вони мають... Досягнути консенсусу, не знаю. Там, наприклад, поїхати в Грузію, де є і гори, і море.

Інтерв'юер: Клас, добре. Тепер третій, передостанній блок запитань. Це поговоримо трішки про дітей. І на вашу думку, чи важлива для вас присутність дітей у сім'ї? Ну ви вже так охопили, що так. І, можливо, ще щось більше додасте. Чому от саме важливе?

Респондент: Ну бо це є первинна функція сім'ї. У нас так в Конституції, наприклад. Держава піклується про шлюб і сім'ю. Потім в Сімейному кодексі, третя стаття Сімейного кодексу. Шлюб – це інститут, це, такі, шлюб... Сім'я – це інститут, який базується на, в рамках шлюбу між чоловіком і жінкою. Заради продовження... я не знаю, але там якось так. Тобто сім'я утворюється з макро перспективи, щоб дати наступне покоління, щоб розвивати демографічний ресурс.

Інтерв'юер: А для себе? Як ви обґрунтуєте?

Респондент: Для себе то теж, але на що одружуватися, якщо не буде цих маленьких бейбіків, які хоч і плачуть, а вони такі файні.

Інтерв'юер: Добре, і наступне. Якщо говорити про вихід на роботу після народження дитини, як будете вирішувати питання декретної відпустки?

Респондент: Для мене це дуже строго, але для мене це жінка має робити.

Інтерв'юер: А які чинники впливатимуть на дане рішення?

Респондент: Та, це годувати, просто найбільш банально. Є така річ, що дитина залежності, але є така річ, що дитина більше чалиться до матері, оскільки вона одразу її відчуває, тільки народилася. Тата вже усвідомлено починає дитину сприймати в роки два. Так усвідомлено це за Фройдом. Тому жінка як мама є більш важливим символом для дитини. Мені так здається.

Інтерв'юер: А якщо, таке трошки контроверсійне запитання, а якщо говорити про декретну відпустку і фінансове становище в сім'ї? Наприклад, двоє ходять на роботу, у мене тільки що таке питання виникло. Вийшло так, що дружина або займає якусь таку високу посаду, що важливо. Або ж має більший достаток, більшу заробітну плату. Чи буде впливати теж на це рішення? Як ви бачите, якщо така ситуація виникне?

Респондент: Для мене це стало, але якщо говорити про... Я ж не можу знати, як буде в інших сім'ях. Мій чисто раціональний розум говорить, що в даному випадку чоловік має йти. Чисто раціональний. Тут треба зважати, що важливіше. Кращий розвиток дитини, оскільки чоловік точно так не виховує дитину як жінку. Може я щось вважаю по собі.

Інтерв'юер: Ваше уявлення, ваші думки. У кожного це по-різному. Скільки людей, скільки думок.

Респондент: І була історія, як мама приходить з роботи, а тато спить на дивані, а я в митці бавлюся. Ну, так і була. Ну, коротше, такі історії були.

Інтерв'юер: Добре. І зараз знов до розподілу обов'язків своєю дружиною щодо виховання дітей. Новонароджена дитина, наприклад, якщо ми вже від декретної відпустки відштовхуємося. Але не тільки 8-годинний робочий день, а решта є ще часу. І, наприклад, хто відповідає за годування?

Респондент: Ну, жінка, напевно, вона ж природна до цього здатна.

Інтерв'юер: Ну, так, але ще є різні ситуації, наприклад, із пляшечки, ще ж можна годувати.

Респондент: Тобто, хто ближче і хто може це зробити.

Інтерв'юер: Добре. Купання дитини?

Респондент: Не знаю. Мене завжди це тата робив.

Інтерв'юер: Добре. Прогулянки?

Респондент: Це разом з сім'я все робить.

Інтерв'юер: Добре. А нічні заколисування?

Респондент: Ну, то теж, типу, як і то, і то. У мене, наприклад, було так, і мій тато мені розказував, що мама розказувала якусь казку про Колобка, а в тата в казках були термінатор, який ходив з зайцями такі казки були. Я більше любив татові казки, ніж мами. Ну, мені було цікавіше. Значить, такі химерні.

Інтерв'юер: Добре. А відвідування лікарів, прививки, аналізи, тощо?

Респондент: Теж залежить від того, хто просто вільний в даний момент.

Інтерв'юер: Добре. Привозити, забирати дитину в садочок, школу, відвідування батьківських зборів.

Респондент: В мене завжди це мама робила. В основному. Тому що тато в той час вже на роботу йшов. Він працював аж до 10-ї вечора і т.д. Мені здається, що це мама в більшості випадків. І так само вже за здоров'я дитини, якщо захворіє і треба відвезти до лікаря. Хто має більше час, щоб взяти пару вихідних з роботи. Якщо у чоловіка є можливість взяти ці вихідні, то може він взяти. Якщо є у жінки, то може і вона. Тож немає різниці. Спільне має все визначати. Треба просто дивитися на ситуацію.

Інтерв'юер: Я зрозуміла вас. А дозвільне з дітьми?

Респондент: Та теж. Мені здається, що тут вже від дитини залежить. Наприклад, в мене було таке, що... В мене з мамою було не цікаво. В мене було не цікаво. Я любив, коли тата... Футбол, баскетбол, ми з ним шахи грали. Він більше дуріли з татом. З мамою не подурієш, але я маму дуже люблю. Для мене мама це... це мама.

Інтерв'юер: Добренько. Так, гарно. І останній блок. Держава і сім'я. Чи, на вашу думку, сім'я є важливою для міцності держави?

Респондент: Сто процентів.

Інтерв'юер: Обгрунтуйте.

Респондент: Я вже говорив, що вона є базовим інститутом. Вона, як я вже говорив, не знаю чи ви знаєте, є така річ як Човен-Колмана. Човен-Колмана це то, як мікрозв'язки впливають на макро перспективи. Тобто макронаративи впливають на мікроінтенції, ці мікроінтенції знову ж таки впливають на макро перспективи в майбутньому. І в даному випадку так само. Є певні якісь цінності вже в суспільстві стабільні. Сім'я новоутворена, їх мусить, їх успадково. І заради того, щоб підтримувати ці цінності, нове покоління народжується. Сім'я виховує, а не суспільство. В більшість випадків це нове покоління. Вона насаджує ці нові, ці уставлені цінності дитині. І дитина вже як нова створена особистість продовжує оцей постійний диск даних цінностей. Як саме це суспільство функціонує. Тобто, наприклад, культури та традиції. Наприклад, саморозуміння, що таке сім'я, це теж важливий етап виховання.

Інтерв'юер: Добре. Наступне запитання. Чи вважаєте ви, що сімейне виховання може вплинути на патріотизм та громадянську свідомість?

Респондент: Так, може.

Інтерв'юер: А щось більше?

Респондент: Так само як з культурою. Але тут ще теж впливає. Є річ, як генетичний детермінізм. Але в основному так. Впливає і виховання. Якщо тобі не будуть розказувати про минуле історичне досвіді їх предків, то в тебе і не буде заганожування історичною даністю.

Інтерв'юер: Чи наша держава заохочує молодь до створення сімей в Україні?

Респондент: Ні.

Інтерв'юер: Чому?

Респондент: Мені здається, що ні. Мені здається, що політика сімейних інститутів є одною з найбільших слабких в нашій державі. Враховуючи те, що в нас зараз дуже велика демографічна криза, нам необхідно поширювати традиційні поняття інститутів сімей. А як ви знаєте, недавно є підписана петиція на то, щоб був розгляд в державу про те, щоб шлюб могли одностатеві організувати і так далі. Я це взагалі не підтримую. Оскільки це порушує саме не те, що поняття сім'ї традиційно. Оскільки, як я вже говорив, сім'я утворена першу чергу, як в макро перспективі, заради продовження роду між чоловіком і жінкою. Тому в нашому випадку політика підтримання сімейного інституту в державі є занадто слабкою і вона не є популярна в народі. Ти якщо почнеш розповсюджувати саме традиційні цінності, можуть просто заанцелити саме представники постмодерністської ідеології.

Інтерв'юер: Я зрозуміла. Тобто навіть, чи можна сказати, держава нічого не робить?

Респондент: Не заохочує і через це може... Мені здається, я не професіонал в даній сфері, але як я бачу, це не тільки в нас з-за того, що в нас погана політика, це в нас з-за того, що такий є суспільний дискурс. Вона туди не лізе дуже сильно, оскільки вона може підірвати авторитету з одного або з іншого боку. Тому мені здається, саме через це не прорватися. Але мені здається, це також проблема, тому що на мою думку, є конкретна угруповання людей. які в сучасності становлять 50-40% зі всіх і вони, на мою думку, є абсолютно неправильні. Тобто їхні переконання є абсолютно неправильні. Їхні переконання є, як би так сказати, суб'єкти, який не виходить від об'єкта. Отак скажу. Тому це є порушенням, так сказати, вже традиційного формування, що таке суб'єкт взагалі.

Інтерв'юер: Добре. А ви перерахували, скажімо так, і недоліки, чи то бездіяльність держави. То, на вашу думку, як держава може виправити це? І що може запропонувати для підтримки і розвитку сім'ї в Україні?

Респондент: Тут теж треба вважати, що... Мені здається, що тут треба вже вводити якісь економічні стимули. Можливо, це якось буде підтримувати. Але, розумієте, якщо людина каже, що вона чайлд фрі, то вона все одно буде free. Тут ще теж треба зрозуміти, якщо ти хочеш тих дітей і ти народиш їх 100%, незалежно від того, чи тебе будуть якісь економічні стимули чи не будуть. Мені здається, що тут треба трошки по-інакшому зробити. Тут треба зробити так, як хотіла зробити республіканська партія в США. Якщо ми вже розглядаємо саме через демографічну кризу і інституцію сім'ї вже отак насильницько, точно не насадиш. Мені здається, що як хотілося зробити в Польщі або в Америці, бо Польща дуже сильно кенселить. Я не жінка, але мені здається, що моя мама жінка, вона таку політику підтримувала повністю. Тому я буду від її слів говорити. Мама каже, якщо тебе, жінку, не звалтували, вона усвідомлено пішла на те, щоб перетворитися з чоловіком, то ти мусиш бути в будь-якому випадку готова до того, що може бути наступ. Якщо ти просто переспала, бо в тебе таке лібідо, але ти завагітніла, то в даному випадку ти не маєш права чисто до справедливості до тієї людини, яка вже є сформована в тобі, робити аборт. Тому що це є за згодою двох сторін. Якби ти не хотіла займатися сексом з чоловіком, тоді можеш робити це справедливо. Оскільки це є небажано дитина, повністю небажано. А тут ти пішла усвідомо на цю річ, і не тільки жінка, а це і чоловік повинен повісти, тому що він теж пішов на цю річ. І тут питання не в їх двох стоїть. Тут питання тої дитини, яка є утворена там. Тут є така річ, сучасний світ говорить, що це є тіло жінки і вона вирішує, що їй робити. Тут таке питання, вони говорять, оскільки той суб'єкт чи не є сформований повністю. Але суб'єкт, який має свідомість, формується тільки після вирішення. то виходить, якщо з такої точки зору вбивати людину можна і до 2 років, але не можна, це вважається як вбивство. Значить, різниця між тим, як є народжена дитина і не народжена, це все одно є окремий організм. Це є автономний організм. І мені здається, що якщо вже чоловік з жінкою пішли на такий крок, вони обое знали, що вони хочуть, і якщо будуть такі наслідки, вони не мають права цю дитину вбивати, тому що це вже не їхнє питання, це питання цієї дитини.

Інтерв'юер: Ну добре, я повністю зрозуміла вашу позицію, але це більше можна віднести навіть не до сімей, бо вони ж можуть, так, жінка може народити цю сім'ю, перепрошую, дитину, але сім'ї може і не бути. Це більше вплине позитивно на демографічну ситуацію.

Респондент: Так, так, я якраз до цього, чому я згадав Республіканську партію, тому що в них була така ситуація, вони кажуть, так, ти не хочеш цієї дитини, добре, ми тобі 9 місяців дати. і повністю оплачуємо твої найбільші ціли. Ти навіть місяць проживаєш за кошти держави. Тобі оплачують найбільш базові речі для вагітності, тобі оплачують одяг і так далі, але ти народжуючи цю дитину, ти її віддаєш просто-напросто.

Інтерв'юер: Добре, але це... Більше і про дитину. Ми сказали економічний чинник, що саме держава може запропонувати для підтримки та розвитку сім'ї. Ми згадали за... заборону про абортів, але знову ж таки... Це інше чинник. Це інше, але це більше і до демографічної сторони. А от саме підтримка і розвитку сім'ї, що ще держава може запропонувати, на вашу думку?

Респондент: Якщо вже є сформована сім'я, і вона вагається робити ще одну дитину, чи дві, то мені врізається... Тут економічні стимули. Знаєте, як в кожній країні є, у нас платять максимальні копійки за народження дитини. А в Німеччині, в Дубаї платять 10 тисяч баксів за народження дитини. Звичайно, наша держава не може економічно цього дозволити. Через це проблема. Треба вже розглядати, як вони розраховують бюджет. У нас чомусь більше йде бюджет не на розвиток необхідних для виживання націй речей, як сім'я і армія. У нас також враховують, що доєдний час будівництво доріг, але ми опустимося. Давайте далі.

Інтерв'юер: Вже, в принципі, все. Дуже дякую, що взяли участь в інтерв'ю. Ви мені дуже допомогли. Буду аналізувати. Дуже дякую.

Респондент: Дякую.

Респондент № 2, інтерв'ю проводилось 07.04.2023

Інтерв'юер: Я нагадаю вам тему своєї дипломної роботи: Уявлення молоді про сім'ю в Україні розподіл сімейних ролей. Також хочу попередити, що Ваше ім'я не буде зазначене у документі, тільки вік, стать та звідки Ви родом. Проте транскрипт нашого з Вами інтерв'ю буде висвітлений у моїй науковій роботі, чи даєте Ви свою згоду? Знову ж таки, без ім'я та Вашого прізвища.

Респондент: Так, добре, без проблем

Інтерв'юер: Отож, звідки ви, скільки вам років

Респондент: Я з Львівської області і мені 22 роки

Інтерв'юер: Чудово! І почнемо з основних запитань: Що означає сім'я саме для вас? Так загально: Про що сім'я для вас? Загалі сім'я це про що?

Респондент: Поки що для мене Сім'я це традиційне уявлення Батьки і їхній дім.

Інтерв'юер: Добре, а як ви уявляєте сім'ю для себе? Чи в подальшому взагалі? Як це має бути?

Респондент: Поки я сім'ю не уявляю В дуже-дуже далекому подальшому. Я бачу, що зі мною може бути якийсь чоловік, а якщо подивитися в дуже велике майбутнє, то і діти, але зараз за дітей взагалі не думаю. І особисто для мене, поки ближчі років 7-8, то хіба чоловік.

Інтерв'юер: А для чого людям взагалі сім'я, суспільство?

Респондент: Я думаю, що це залежить насправді, чи там питати, чи це чоловіка чи жінку, якщо говорити, наприклад, за жінку, то їй сім'я потрібна, можливо, для якоїсь підтримки. Не знаю, просто для кожного людині треба якась хороша людина поруч, яка проживе з тобою до кінця твоїх днів, з якою у вас буде якась синергія і так далі. Щодо дітей, я думаю, так само. І якогось конкретного я точно не скажу, тому що хтось може сказати, що для жінки потрібна сім'я, тому що вона дуже хоче дітей, що теж, можливо, у мене є такі знайомі. А... А чоловік, наприклад, може сказати, що йому потрібна сім'я, бо він хоче, не знаю, самовиразитися якось. Він не може знайти... Ну, так грубше, керувати кимось на роботі. Наприклад, на

роботі йому не дуже все вдалося, з друзями йому теж не все вдалося. І він вирішує, що треба завести сім'ю, щоб десь хоча б я відчував себе головним. Але це, знову ж, перше, що приходить мені на думку, бо таке говорять.

Інтерв'юер: Ну, добре, а якщо говорити про таку загальну уявленість, про модель сім'ї, як ви собі це бачите, вважаєте, чи на майбутнє, скільки дітей, як взагалі модель сім'ї має побудована для вас, хто як живе спільно з батьками, окремо, як це така коротка модель, якщо описати?

Респондент: Добре, точно, окремо, дуже далеко від батьків, точно не в одному місці. і хоча б з мінімумом годиною двома їзди, це 100% чим далі ти від батьків, тим більше ти їх любиш далі далі це не знаю, що ще можна сказати... ну обоє працюють, немає конфліктів якщо таке вже казати ідеально немає конфліктів на грошовому питанні я думаю, що спільний бюджет є але кожен має так само свої збереження свої хотілки якісь і дітей так само виховують разом приблизно дуже сильно бажано я не знаю, хто де як має працювати щоб дітям приділяли однакову кількість уваги але та однакова кількість уваги не має бути дуже мала може, якщо вже так не виходить то хтось з двох має більше працювати а інший має більше і це дуже важко і це дуже важко і це дуже важко що з татом, а наприклад, що з мамою. І обов'язково не має бути такого в періоді, напевно, дитину в сім'ї, що там, наприклад, живуть з бабусею, або бабся живе з ними, або дідусь живе з ними, або, не знаю, хресна, тьотя і так далі, що найчастіше дитину бачать не батьків, і дитина виховується не батьками, а якимись іншими родичами. Але няню я не виключаю.

Інтерв'юер: Супер, супер, дуже дякую. Добре, ми поговорили про модель сім'ї, а зараз перейдемо до розподілу ролей між членами сім'ї. І взагалі, як ви бачите, розподіл ролей між чоловіком та дружиною сім'ї і чи слід розподіляти обов'язково.

Респондент: Так, обов'язків сім'ї. Так, розподіл, ролей. Я, на жаль, якимось так виросла, що перше, що мені стає на думку, хоча я так не думаю, але воно крутилось постійно навколо мене, що жінка це вона готує, прибирає, чоловік заробляє гроші. У моїй сім'ї такого точно не має бути, бо це можна поїхати трошки розум.

Інтерв'юер: Ну тобто якщо говорити, чи можливо ви ставите собі за когось у приклад, якщо уявляти модель сім'ї, то чи власну модель сім'ї будете ставити?

Респондент: Я думаю, що не власну, тому що по суті в мене батьки так і було, що тату більше працює на роботі, хоча мама так само потім працювала на роботі від моїх шести років. Але все одно, головні хатні обов'язки на їх, хоча тату допомагає. Потім є ідеальний приклад чоловіка, який нічого не робить по дому, тобто інша сім'я і мені це теж не підходить тому поки я ні в якомусь шоу-бізнесі ні в своєму навколишньому світі з якимись батьками, з сім'єю я не знайшла, як це має виглядати це трохи тяжко сконструювати але напевно це я знаю, це напевно має бути сім'я айтішників тому що вони двоє мають сидіти вдома і тоді в них двох рівні у бодисках бо завжди буде хтось, який буде приходити з роботи і казати, що він втомлений і, будь ласка, приготуй їжу і так далі от, це якщо різні професії тому що не можна буде порівняти наскільки ти сильно втомився, чи втомилася і не можна буде, як це, пред'явити що ти нічого не робиш ти маєш поприбирати, наготувати їсти хоча я все-таки думаю, що ну, так як я бачу, як хлопці прибирають це, конечно, капець ну, я дуже сильно вірю що, можливо, щось зміниться і мало хтось буде такий... Такі, що теж любить прибирати. Але щось я сумніваюсь Тому, я думаю, там ще буде і клінінг Раз десь, не знаю, в два тижні. Ну залежить від того, хто як буде загаджувати хату нашу, тому це буде насправді дуже цікаво Але я зараз так говорю, тому що Якщо заробляти по 5 тисяч доларів в місяць, кожен, і тоді ти можеш і не готувати, і не прибирати, і всі живуть дуже добре Але я знаю, що так скоро нічого не стає Навіть якщо в періоді 7 років Можеш стати з чудом. Але Мають бути Обов'язки розподілені Так, щоб Приблизно, рівномірно Були Приблизно, рівномірно Чергувалися, коротше Одна з найкращих варіантів, це щоб чергувалися. Я розумію, що це може дуже ідеально звучати Так само, але Чоловік 3 дні прибирається. Жінка 5 днів готує, потім чоловік 5 днів прибирає. Ну тобто навіть якщо я зараз це говорю, я бачу, що чоловік буде більше прибирати, тому що я хочу, щоб він прибирав і знав, що треба... Якщо людина прибирає, вона знає, що вона не буде настільки сильно смітити. І так само з їжею... Ну не знаю, я думаю, що я би все-таки відповідала за прибирання, тому що за 7 років я не знаю, що я там навчусь в приготуванні. А чоловік хай готує. За ним буде купівля продуктів, а купляти продукти набагато частіше використовується гроші, ніж прибирати.

Інтерв'юер: Добре, ми же потім пізніше перейдемо до цього питання, воно в мене вказано, то ще проговорити. Ну добре, так ніби і рівномірно розподіляти обов'язки, але якщо говорити про жінку, то які саме, на вашу думку, головними ролевими функціями жінки в сім'ї, якщо так і є? Окремо жінки, окремо чоловіка. Чи ви так вважаєте? Якщо не вважаєте, то ви так і кажіть

Респондент: Так, так. Головна рольова функція чоловіка і головна рольова функція жінки. Аммм... У мене чисто в голові зараз тільки шаблонні фрази, які не можна говорити. Тому що я так не думаю, але як я думаю, я не знаю. Так от. Рольова функція жінки – точно не зробити домашнє вогнище. Точно не прибирати, точно не готувати, точно не тільки виховувати дітей. Я думаю, що головна функція жінки в сім'ї має бути... Це тяжко. Виховувати чоловіка теж не підходить. Це якийсь сексизм. Головна функція жінки... Головна функція чоловіка в сім'ї. Я теж не скажу, що зробиати гроші. Бо це неправильно. Це мене не вигадє. мені так само не буде підходити ні, ну якщо немає, бо є відповідні ні, ні, бо нема якихось головних і просто все рівно однаково таке рівноправління я також скажу головна функція і чоловіка і жінки, щоб вони вмїли домовлятись по кожному питанні хто сьогодні, за що відповідає якщо так згрубше казати

Респондент: я думаю, перше, це залежить точно хто де працює бо якщо, наприклад, зміна зміна місця проживання я не знаю, може чоловік військовий а може жінка, також як освітляється якби кудись треба переїхати. Це буде залежати від того, від кого йде оце давай поговоримо про переїзд, давай поговоримо про купівлю машину. Хто це почав, той має нове аргументи на що це треба. І це точно домовлятись, це точно обговорювати. Але що тільки чоловік має приймати рішення, теж не підходить.

Я думаю, що чоловік може приймати рішення, я сказав, що ми так робимо, коли жінці це підходить. Ну, жінка нічого не робить, жінка, не знаю, бавиться з дітьми, жінка собі ходить, так як, у мене це просто зараз йде такий образ, коли це такий лисий, трохи товстий бізнесмен з ролексами, з цими золотими кільцями, і дівчина, там де 500 млн уколів краси, дуже сильно губи дасять мілілітрів, таке каротинове волосся, блондинка, все, і вона така... Ну він такий каже, ми купуємо машину, ну що вона скаже, ні. Ну тобто він її навіть питати не буде, тому що в таких випадках це, ну не знаю. Він так, знає, що він головний, тому що вона без нього ніхто. Наприклад, я хочу купити машину, я питаю свого чоловіка, от кажу, я хочу купити машину, як ти думаєш, чи підходить? Він такий каже, я тобі свій грошей не дам, найгірше що може статися. Наш тобі та машина, я не хочу машини, сама купляє. Якщо в мене є вже ті гроші на машину, то я піду сама куплю, я навіть питати не буду. Ну тобто я не бачу причини. Якщо чоловік каже, ми купуємо машину, а я не бачу, наприклад, тому сенсу, я така, ну подивимось, які гроші ти її купиш. Ну тобто це дуже сильно крутиться навколо грошей, бо якщо такі питання з переїздом, з купівлею чогось, це точно, так як звано, печатко, що то або спільний печат, або на своїх одягах, як би, окремих.

Інтерв'юер: Добре зрозуміло, а якщо до... Різних сфер, які стосуються, наприклад, вибір місця для спільної відпустки чи вихідного дня. От в такому плані. Питань щодо ремонту, наприклад. От якщо різні сфери охоплювати, то такі теж, як щодо рішення.

Респондент: В мене зараз в гроші все полізло з машини і куди. Ну, тут очергуватися, я думаю. Якщо ви дуже добре знаєте одне одного, наприклад, мені буде більше подобатись, банально, ми їдемо на море, ми їдемо на відпустку, на курорт. Я більше хочу біля моря купатися, він більше хоче біля басейну. Я впевнена, що ми не будемо сидіти 50 хвилин і говорити, де ми сьогодні купаємося. Ну, тобто є телефони, я йду собі на море, він йде на басейн. Якщо хочемо там провести час, то ми хотїли, а ми домовлялися і так далі. Ну, знову ж таки, очергуємося. Найкраще рішення – це чергуватися, або точно не переступати через себе. І ти б сказав, що басейн, тут буде тільки басейн. І ти сидиш, проїжджаєш, і після того коротше. Я навіть на морі не була, я тільки б у того басейну загорїла. Тому це точно не варіант. Чергуватися. Чергуватися і спільними рішеннями.

Інтерв'юер: Добре. А тут цікаво тепер. Як щодо розподїлу сімейного бюджету? В сім'ї. Як ви це уявляєте собі для сена?

Респондент: Має бути спільний бюджет. Наприклад, в кожного є своя зарплата. Відсотково співвідношені, я не знаю як це треба зробити, відсотково у співвідношені однакову суму. Я 30% своєї зарплати і він 30%. Це правда мало. Треба якось вираховувати згрубше. Ми кладемо спільний бюджет. І першу, я не знаю, робимо екселівську табличку. Комуналка, що треба точно купити, що треба відкласти, депозити і так далі. І далі залишається кожна зарплата. на своє щось. Наприклад, він там собі хоче в бар, він не піде зі спільного печати тягнути гроші. І так само я, якщо я захочу десь з подружками поїхати, не знаю, в якусь Італію, я теж не піду, така скажу, в мене грошей немає. Треба було це якось продумати. Тому, я думаю, кожного місяця має бути день, де ми таки сідаємо, так як я зараз своєю ексцентрійською табличкою витрати свою роблю, так то тако треба сідати і що піде і куди, наприклад, цього місця. Які в нас плани взагалі по грошах.

Інтерв'юер: А як щодо розподїлу вільного часу? Наприклад, як члени сім'ї витратимуть свій час, коли вони не зайняті роботою, навчанням або іншими зобов'язаннями. Як от хтось працює 8 годин, та ви перше працюєте, потім у вас вільний час, як ви бачите. чи весь час разом, чи відпочинок? Як ви оце менеджити будете, скажімо так?

Респондент: Суто я не хочу весь час разом. Мені треба бути... Квартира своя має бути точно з двома кімнатами. Це не вгодиться. Не через те, що навіть не прошу, наприклад, посваритися, і ти йдеш спати на диван, або я йду спати на диван. Ні, ну деколи реально треба посидіти так окремо, в кімнатах собі. Ну, я думаю, що це пропозиція має бути навіть одного. Наприклад, я купила квитки в кіно. О, супер, в кіно виходить, виходить. Добре. Потім, не знаю, я купив квитки в аквапарк. Я хотіла сказати просто... Це, до речі, дуже цікаво, як я це хотіла сказати. Я купила квитки в кіно, а він, а я купив квитки в Париж. Ну, трошки не збігається. О, які фінансові можливості, чого можна і так, чого ні. Ну, це не значить, що так хочеться. Сам захотів Ну От тому, наприклад, в аквапарк Хай буде рівно, ми за рівність Все ж таки, ну так коли хочеться От, ну знову ж таки Про чергування, я купила один місяць Ось до скільки тут треба зробиати, що кожен місяць кудись втідає? Я купила квитки В Америку, він купив в Канаду Ну коротше, але то теж у зв'язку з воєнним станом ніхто нікуди не поїде От тому це буде на рівні Двова, напевно Або на рівні Ну, там, там, Києва, і так далі Десь по Україні пошастити Тобто це буде десь приблизно Однакова кількість Тому розподіл війвинного часу Перше, це пропозиції Може навіть не постійні, бо там хтось може бути втомлений І так далі, пропозиції там теж чергуються Друге Дозволяти собі І своєму партнерові відпочивати Одне від одного

Інтерв'юер: А якщо, отак змодельюємо ситуацію Після роботи вам подзвонили там дівчата, подруги і кажуть давай збираємся, йдемо в бар, кафе, на каву, на коктейль. І у вас вже є там чоловік, так? Як ви оце будете менеджити? Як ви собі оце бачите, уявляєте? Так, щоб я просто не наштовхувала вас на якісь думки.

Респондент: Я його питати не буду. Ну тобто, ще на самому початку стосунків, напевно, він пойме, що мені важливо спілкуватися з людьми. І він зрозуміє, що я можу дуже різко десь зірватися і кудись з дівчатами поїхати. А з мого боку, це він ввечері. Але тут момент може бути, що якщо я з ним домовилася, дівчата кличуть, то я вже трошки перепрошу, скажу, тут раніше було заброньовано. Але не може бути такого, що ми їдем на каву, а закінчити це все в якомусь стриптиз барі. Дуже цікава буде ситуація, як я це потім буду пояснювати. А так сказати, що ми їдем на каву, а чим це закінчиться, ми ще не знаємо. Будемо знімати тобі відео-повідомлення, щоб ти не переживав, що там є. Ну, типу от сповістити без всяких зайвих, чи можна, чи не можна. Та, та. Поставити перед фактом.

Інтерв'юер: Окей, іде далі. Як ви бачите, уже поговоримо про таку домашню рутину. Ви вже зачіпали на початку. Приготування їжі. Чоловік, жінка, спільно. Ваша відповідь.

Респондент: Дуже хочу, щоб в мене був чоловік ще в кухар якийсь. Ну, я розумію, що... він буде 10 годин на роботі, ще прийде і щось буде готувати це трошки несправедливо буде, але бути ще в кухар, супер, ну бомба взагалі якщо розділяти по обов'язках, то я дуже люблю все чергувати, бо я просто вважаю, що це ідеальний варіант раз замовили, раз в мене був настрій і я приготувала раз в мене нема настрою, не розумію, що він там дуже сильно замахався ну ладно, ну добре, щось нам повимахували, заготовили потім, він так само може зробити, потім нам впахло, замовляти ми піцу на початку ідемо в якийсь там ресторан, все поїли тому точно немає, якщо хтось постійно 12 годин заплатує їду на тижні вперед, а хтось лежить і каже, дай їсти тобто не був чи там чоловік чи жінка, то точно немає бо що, одна буде постійно сваритися, що щось не так, що друг одним словом, така рівномірність, спільно все я не знаю, хто це знімає Це дуже ідеально, я так хочу, але як це буде, я ще не знаю.

Інтерв'юер: Покупки в магазині.

Респондент: О, це маю. Якщо чоловік не буде ще в кухар, а я все-таки навчуся нормально готувати, за покупки в магазині разом напевно будемо ходити. Або якщо в мене буде машина, то я сама приїду, поскладаю, що нам треба, або ще щось. Хочє за мною, зі мною їхати, або спільно щось приготувати. Я навіть про це момент забула, що щось спільно приготувати. Ну ідемо разом, щось там вибираємо. Загалом це дуже гарно в суботу, наприклад, поїхати машинами в супермаркет, скупитися. І на місяць, забавно, так не вийде, але на тижні-два, щоб вже собі забезпечено знати, що там робити.

Інтерв'юер: Люкс. Якщо, ага, прибирання та підтримання чистоти.

Респондент: О, це так, як я згадувала з тої чистоти. Як би я не хотіла і як би чоловік не хотів, я не хотіла. Нам треба зробиати так, щоб у нас було клінінг, Ну, звичайно, що треба обов'язково знати, що носки не мають валятися, патла не мають бути розкидані, і тарілку з собою треба помити зразу. Ну, коли можна щось пустити, тому що це подружжя Ну, хтось не помив тарілку, ну плонеш Ну вже помийш, або, наприклад, я щось там забуду, і він такий І теж, по-моєму, тут якась має бути налагодженість. Згалом, це так само буде залежати від роботи, Прийдуть, там, не знаю, за три тисячі подарують кімнату, каже, хату І всім добре, і

ніхто не свариться Але теж треба вибрати так, щоб ніхто ніде не вкрав, щоб ніхто не попереставляв Ну, це вже таке, це вже дрібнички

Інтерв'юер: Добре, а якщо будуть домашні тварини?

Респондент: Чия собака, той прибирає. Добре. Якщо ми разом, я не знаю, якщо нам разом захотілося доberman, одна ходить, друга прибирає, потім ми змінємося. Якщо суто я хочу цього шпіца в 25 років, і я нарешті його собі купила, і він десь там накакає, ну то я не буду казати ти прибери там з ним. Ну якщо спільна собака, ну типу вже разом, якщо вже брати не що ви там до стосунки маєте свою собаку, вже понятне, що ви напевне більше за неї несете відповідальність.

Інтерв'юер: А якщо спільно нажита, скажімо так, спільно нажита собака.

Респондент: То дивитися, ну все за циклами професії, хто де буде працювати. Тому що там, наприклад, мені швидше буде зранку піти прогуляться, бо мені треба буде зранку вставати, а йому краще буде, не знаю, ввечері, бо він там бігає повечера.

Інтерв'юер: Добре, фінансові опліки. обов'язки оплати комунальних послуг?

Респондент: Якщо жодний у тому не розбирається, я прийму цей факт і буду сама платити. Але якщо він розбирається, то хто там кому виходить. Наприклад, я після роботи забіжу і оплачу, добре. Або я після роботи, або в мене є вільний час. Добре. А як щодо планування витрат і розподіл бюджету сім'ї? Ми тратимо на то, то, то. Як це все має? Ви вже сказали за Ексель таблицю, що разом прописується. Це має бути Google Sheet, де доступ для двох і така з боку табличка. Що я хочу на цей місяць? І я не знаю, що я хочу на цей місяць. І чисто те, що кожен місяць повторюється так само з тою комуналкою І щось таке, не знаю, наша ціля, там якісь покупці. Та ж сама машина. Не знаю, міні-купер якийсь сімейний. Я не знаю, чи це міні-купер, це сімейна машина. Не, Я не знаю Ну, от якийсь такий, тіпа, великий Ну, коли живуть, наприклад, з дітьми Аля Ну, таке, міні-купер, ну, мені таке, мхмхм Значить, тут, не знаю, манікюр ми не будемо нарощувати, Треба сюди трошки класти. І все такі, тіпа, штуки .От, тому бажано дуже, щоб ми разом узгоджували . Але якщо раптом чоловік буде фінансист Прапор йому в руки.

Інтерв'юер: Супер. А як щодо організацій подій? Свята, наприклад, день народження, от Великдень на носі.

Респондент: Тяжко, то тако, значить, він, ну я ж не виборву атеїста собі, що логічно, бо то було би дуже тяжко, але, ну, Великдень. День народження, так, якщо вже ні туди, ні сюди, наприклад, як ви бачите, цю всю організацію подій, чи хтось таки бере на себе більше, ну якимсь таке. Ну, день народження. День народження, я думаю, це простіше, тому що, наприклад, якщо у мене день народження, він там, не знаю, робить сюрприз. Я його запитаю в лоб, чи буде щось організувати, якщо не буде, чи я там хочу, чи не хочу, бо всяке може бути. Хто хоче, хай за то відповідає. Я не хочу дня народження, йому легше, мені легше. А от з днем народження дитини, це було б набагато цікавіше. Тому що з днем народження дитини, це, хто відповідає за зал, хрещення, хай буде, це більше події, бо весілля, то явно там буде непонятне все, більше батьки ще будуть мутити, каламутити, це все залежить від батьків. От хрещення дитини, я думаю, що таке, я буду відповідати більше за таку естетику, бо всяке може бути, хто там чоловік в мене вигляде, любить він красу чи не любить, я така, от я такий зал, стільки кошту, і такий зал, стільки кошту, мені перепишуть, а я такий зал. Якщо йому щось не сподобається, то хай пропонує свої варіанти, і це вже можна буде згодити. За їжу, це взагалі за все, що в мене можна визначити, якщо хтось за це відповідає, має відповідати зовсім інший людина, яка в тому розбирається. Це ідеальний варіант. Як з прибиранням. Пішли, якась інша людина прибирала. Не хочу я готувати. Хтось інший приготував. Ммм, дуже цікаве. Сказали, не хочу я готувати, то є кейтеринг. Ми там не розбираємося. Або взагалі організація є, я впевнена, що в великих містах є філії, організації, які за то відповідають. Приходить представник тої організації, сидимо ми такі з чоловіком. Якщо йому не цікаво, то вже буде питання, чого він не хоче святкувати хрещення і так далі. Дуже окремо. Баромідальний варіант. А от такі двоє, що воно тут підходить? Ну це підходить, що воно тут? Ну і це підходить. Тому це має красиво вийти.

Інтерв'юер: Добре, файно. Добре, дуже. Тепер третій блок запитань передостанній. Про дітей поговоримо. Якщо, так, на вашу думку, чи важлива присутність дітей у сім'ї?

Респондент: Ой, ви питаєте людину, яка не хоче дітей і паралельно хоче мати двійнят хлопчика і дівчинку. Чи важливі дітки в сім'ї чи ні? Чи важливі діти?

Інтерв'юер: Так, на вашу думку.

Респондент: Ну це важливі. Я думаю, що важливі. Але не через те, що там стакан подали в старості водою, а знову ж таки для цього є спеціально навчені люди, в найгіршому варіанті це пенсіонати, але якісь хороші. Якщо, наприклад, в мене буде син, це буде плюс один хороший чоловік, з якого в подальшому можна буде вийти заміж. Що могла б... В світі буде плюс одна дівчина, яка гепотетично буде хорошою людиною, а не буде палати мозок. Це так само з егоїстичної сторони. Тому це все буде залежати. Хочеться, не хочеться. Так можна завжди, кожен вчинок, говорити, що він егоїстичний. Добре, тоді, скажімо так, важливо.

Інтерв'юер: А якщо говорити про вихід на роботу після народження дитини, як з чоловіком будете вирішувати питання декретної відпустки? І які чинники на це повпливають?

Респондент: Я б дуже хотіла, щоб декрет сиділи двоє. Це буде дуже класно. Я хочу двійню. Двох, я одна, не потягну. Або якщо я піду на роботу, а чоловік візьме декрет. Ну теж співчувай своєму чоловіку, якщо він буде з дівнятами сидіти. Тому на самих початках. і певненькі собі увічні ці фактори, що спочатку не до мами, більше притягатися чи ще щось. Ну, мама точно має бути з боку, в той час вона не має зразу виходити на роботу, Тату бажано, щоб ви... якщо він дуже сильно не може відвеликатися від своєї роботи і враховуючи те, що, наприклад, я не буду працювати, але я все одно знайду якісь способи, фріланси і так далі щоб сидіти, хоча я не знаю, чи мені це буде цікаво, коли в мене буде дитина під боком Ну так, от прям в ідеалі, я би хотіла, щоб сиділи в декреті двоє Я не знаю, які там мають бути бюджети, дай біжу двоє собі сидіти. Ну, хай батя посидить хоч два роки Далі я там можу сама собі щось там розрилайти, я вірю. В декреті, ну, 3 роки я би посиділа, далі там можу на рівнянню якось взяти, в садик зараз увідати.

Інтерв'юер: Добре, супер. І зараз знов до обов'язків розподілу. Перше поговоримо про новонароджену дитинку. Хто буде відповідати, як будете оце все уявляєте, годування дитини?

Респондент: ну хай, ну хоч би чергувалися. Ну, я думаю, що спочатку, мама спочатку, ну вона має якимось, що знати, походу, якось це має, якось це, як це, народилася дитина, і мама вже зразу все знає. Природня. Так, так, так, якось це має бути зразу.

Інтерв'юер: Добре. Купання дитини.

Респондент: От, до речі, тут я можу взяти приклад з моїх батьків. Вони мене дуже часто купали або по черзі, або двоє. Бо я була дуже смішна мала, і ще звично, ну як смішна, я була непосадюча забавна, так, і я все хлюпала ввечері тому тату мене завжди тримав а мама мене мила я жувала ката

Інтерв'юер: Клас, добре. Прогулянки з дитиною.

Респондент: ну у моїх батьків здебільшого це була мама, але мама з деколи могла зробити копняка і тато на вихідних гуляв.

Інтерв'юер: А відвідування лікарів, оці... Аналізи, прививки, зважування.

Респондент: Я вже сказала, що ідеально було, щоб в мене був чоловік шеф-кухар. Потім я сказала, що було добре, що він був фінансист. Тепер непогано, щоб він був і лікарем. Ну такий, різносторонній, майже. Такі три дуже важливі професії. Але якщо серйозно, то чергуємось або хто має змогу.

Інтерв'юер: А якщо говорити про логістику дитини? Привозити, забирати садочка, школу, відвідування батьківських звозів?

Респондент: Я хочу, щоб це тато робив.

Інтерв'юер: І останній блок запитань – держава і сім'я. І от перше запитання, на вашу думку, чи є сім'я важливою для міцності держави?

Респондент: Ні

Інтерв'юер: А чому?

Респондент: Враховуючи, якщо брати економіку, я не розбираюся, але, якщо є сім'я, то більшого, напевно, швидшого є діти. І точно деякі роки будуть такі пробіли в бюджеті, якщо так взабрати дуже глобальну Бум, якийсь дитячий стан, і дуже багато буде сидіти людей просто в декреті І, по суті, це будуть гроші держави, як це будуть ріднодіяків? Тому що якщо фріланс, то не сильно в державі буде капати. Я не бачу взагалі, я не можу виявити зв'язок сім'ї з державою, може там якісь цінності, але в нас тут цінності перебити всю русню, тому про сім'ю там навіть не думається. Я зв'язок навіть не можу знайти, щоб сім'я і держава. Як те, що я буду мати чоловіка і дитину, буде впливати на державу? Те, що населення більше, треба нам тут більше населення, я не знаю. Те, що дитина там буде кудись ходити в школу, чи ще щось. Чи це буде більший індивідуальний розвиток країни і так далі. Ну може якимось і буде, але я думаю це якимось буде рівномірно.

Інтерв'юер: Добре. А чи вважаєте, що сімейне виховання може вплинути на патріотизм та громадянську свідомість?

Респондент: 100%. Приклад сидить перед вами. Тому що є такий приклад, що ліберально-радикальне. Бо в мене мама така, ну та що там, конфлікти, не конфлікти, та що тут такого. І тато такий, позабивати. Це буквально було пів року тому, коли ми сиділи троє в Стрийському парку. Я з ноутом, мама збоку і тата, який я посередині. Ідуть, говорять москальською. Троє накинулись. Я сижу в ноутбучі, стримуюся, тому що мене від мами і від тата передалося. Мене це нервує, але я це в собі якимось подавляю. Мамі фіолетово. І тато такий встає. Я перестріляю, що вони тут своєю москальською говорять? От, тому це дуже сильно впливає. І це, що на мене вплинуло через те, що тато працює зі студентами. І коли почався Майдан, коли почалася окупація і так далі, в нього деякі студенти з команди баскетболістів так само, вони пішли на фронт. Навіть недавно, тато показав фото хлопця, якого я знала з свого міста, і він такий каже, він загинув в Бахмуті. Я сижу, хочу плакати і в мене день в мене вже пішов просто на насмарку. Я така, в мене тут злість, в мене тут агресія, в мене тут бажання піти в снайпера, в мене тут бажання піти в ЗСУ поперед... ну, тобто Я дуже часто на серйозі така сприймаю, думаю, мені треба піти і всіх поперестрілювати. Це дуже добре показує, які батьки в сім'ї, такої виросте дитина з позицією. Можуть бути звичайні якісь винятки.

Інтерв'юер: Бачите, а ви перше говорили, що не бачите взагалі зв'язку сім'ї і держави. Бачите, якого патріота батьки виростили?

Респондент: А й справді, ваша правда, такі є взаємозв'язок..

Інтерв'юер: І ще два останні запитання про державу і сім'ю. Чи, на вашу думку, чи наша держава заохочує молодь до створення сімей?

Респондент: Не бачила. Взагалі, ні законопроектів, ні практик, ні нічого. Взагалі не знаю, як вона може їх заохочувати. Я щось пам'ятаю, я не знаю, чи зараз таке є, що коли народжується дитина, тобі виплачують якісь гроші. Але ну не знаю чи ті гроші відіграють якусь велику роль.

Інтерв'юер: Що ж це були всі запитання, щиро дякую за Ваш час та Ваші відповіді!

Респондент: І вам дякую!

Респондент №3, інтерв'ю проводилось 15.04.2023

Інтерв'юер: Я нагадаю вам тему своєї дипломної роботи: Уявлення молоді про сім'ю в Україні розподіл сімейних ролей. Також хочу попередити, що Ваше ім'я не буде зазначене у документі, тільки вік, стать та звідки Ви родом. Проте транскрипт нашого з Вами інтерв'ю буде висвітлений у моїй науковій роботі, чи даєте Ви свою згоду? Знову ж таки, без ім'я та Вашого прізвища.

Респондент: Добре, добре, мені без різниці якщо чесно

Інтерв'юер: Отож, скільки вам років та звідки ви родом?

Респондент: Мені 21 рік, і я народилася в Івано-Франківській області, зараз поки студент, то живу у Львові

Інтерв'юер: Окей, тоді продовжимо з основних запитань: що означає сім'я особисто для вас? Це про що?

Респондент: Для мене перше слово в голові – це якийсь один спільний механізм в першу чергу. Якась взаємна повага та підтримка в сім'ї і чітке розуміння, в яких цінностях ви будете виховувати своїх дітей і

будувати якусь більшу, ширшу, можна казати, родину, починаючи з сім'ї. Напевно, це якась двостороння робота над стосунками, можна так сказати. А як ви уявляєте сім'ю для себе?

Респондент: Ти маєш на увазі як вона буде побудовано? Це до членів сім'ї?

Інтерв'юер: Так, так. Наприклад, загальну таку модель сім'ї. Як сім'я буде жити?

Респондент: Я притримуюся якихось більш традиційних уявлень сім'ї. І можу твердо сказати, що в мене є якийсь запозичення моделей з сім'ї моїх батьків. Як поводитися моя мама і тато при побудові сім'ї. Для мене ідеальна сім'я – це чоловік, жінка та троє дітей. Діти, які не мають сильної різниці в віці.

Інтерв'юер: Добре, чудово. А якщо говорити більш глобальним, для чого сім'я – людям? Суспільству. Які функції вона виконує?

Респондент: Це дуже цікаве питання. Які функції виконує сім'я у суспільстві? Ну, якщо саме не на функціях зациклюватись. Для чого сім'я – суспільство? Я не знаю, мені чесно, якщо з економічної точки зору, ми бачимо дуже багато, ну, тобто, у нас є приклади, власне, сімейних бізнесів, тобто, це є така, знаєш, сім'я виступає такою міні-командою, яка вступає роль в суспільстві, знаєш. І це, власне, якщо так говорити в ідеальному розкладі, що люди створюють сім'ю з людьми, які вони люблять. близькі за цінностями, які близькі з якимось поглядом і духом. І, власне, коли йде якийсь питання, так, суспільно-якоюсь відповідальності громадянського суспільства, громадянської відповідальності, тоді сім'я може обіймати якісь певні питання в суспільстві. Якщо можна так сказати.

Інтерв'юер: Супер, супер. А добре, ви розказали трішки про власне уявлення моделі сім'ї і, можливо, ви собі ставите за когось у приклад?

Респондент: Я не знаю, чи насправді можна посудити з якогось такого дуже зовнішнього бачення, але мені ідеальною такою, знаєте, галицькою сім'єю львівською, це є сім'я Демидів і це сім'я, яка змогла виростити 5 суперцікавих особистостей, суперцікавих людей. Людей патріотичним, з якимось таким ціннісним підґрунтям. Вони знають, чого вони хочуть від життя. Вони не бояться пробувати щось нове, не бояться стати на захист своєї країни. І я впевнена, що у виховання тих дітей складено немалі сили.

Інтерв'юер: Це був перший блок запитань про загальне уявлення сім'ї. А зараз друге, більше саме про розподіл ролей між членами сім'ї. І от перше, як ви бачите розподіл ролей між чоловіком та дружиною у сім'ї? Якщо так є, якщо немає, то можна їй така відповідь приймається.

Респондент: Я за таке дуже розумне рівноправ'я в сім'ї, обидвоє і чоловік, і дружина працюють і чоловіку свідомлює те, що дружина теж працює, вона має зайнятість і обов'язки по дому виконуються рівноцінно, співмірно тобто це не має бути, що ти повинна приготувати, попросувати постірати білизну і бавити дітей і додатково що ходити на роботу тобто це є якийсь розуміння того, що дружина не виконує роль якоїсь домогосподарки вона теж забезпечує сім'ю і теж має право на якийсь дозвільнення якийсь якщо можна так сказати і це абсолютно ок якщо ти приходиш з роботи і в тебе немає 10 страв на столі і робляєте якусь доставку і вечерюєте просто кожен цінує свій час і це, я думаю, найбільш адекватно

Інтерв'юер: А от саме про обов'язки. Чи мають бути якісь розділені обов'язки функції чоловіка і дружини в сім'ї?

Респондент: Ну я не знаю, тобто я росла в такій сім'ї, де, типу, батько це, типу, стержень і він виконує основні такі функції як забезпечення сім'ї якісь ключові рішення по якихось ключових фінансових витратах теж він приймає. От, і я схилиюся до того, щоб, власне чоловік вів сім'ю, дав розвиток, але він рахувався, якщо можна так сказати брав до уваги і йому важлива думка дружини, тобто це виходило в якомусь такому результаті консенсусу, що обидвоє вирішують, а на чоловік він виявляє таку ініціативу, можна так сказати.

Інтерв'юер: Добре, добре, приймається. А зараз якщо так по сферам ми пройдемо окремо і можете сказати свою думку. Чи жінка має відповідати за ці певні обов'язки, чи чоловік, чи знову ж таки спільно, або вже на вашу думку. І от яким чином повинні прийматися важливі рішення у сім'ї, такі як покупка квартири, авто, тощо.

Респондент: Це скоріше всього консенсусу, тобто такі великі покупки вони здійснюються за рахунок сімейного бюджету, в який вкладається як і чоловік, так і жінка. І тому, ну, в цьому випадку, ну, я думаю,

що це все вирішено. Власне, покупка машини, квартири чи будинку чи будь-чого такого масштабного вона має відбуватися як від чоловіка, так і від жінки. Тобто це не може бути така одностороння штука.

Інтерв'юер: Добре. Як ви бачите розподіл сімейного бюджету? Ну ви вже так сказали.

Респондент: Я дотримуюсь того, що на той сімейний бюджет, в принципі, кожен працює, але кожен розуміє, що при потребі він може брати з цього сімейного бюджету ту суму, яку йому потрібна.

Інтерв'юер: Добре.

Респондент: Тобто це не має поділу якогось на моє, а це твоє, а це спільне. Тобто це так не працює для мене.

Інтерв'юер: Добре. Як бачите розподіл вільного часу? Тут я більше поясню. Є там чоловік, дружина, вони виконують там свої обов'язки, вчаться, працюють на роботі так і 8 годин. А далі є ще інший вільний час. Як ви бачите саме цей розподіл?

Респондент: Мені здається, що варто собі якимось розділити. Тобто заміжно пару, яка ще не має дітей, і заміжно пару, яка вже має дітей. Тобто коли ви вже маєте дітей, звісно, ваш вільний час, він ще має розподілитися трішки на ще одну сферу, яка називається виховання тих самих дітей. І коли ми говоримо за заміжно пару, яка не має дітей, то ми бачимо, що це може бути банально ввечері після роботи сходити в кіно, але це також дуже, мені здається, залежить від графіків роботи. Тобто не всі вони співпадають. Не завжди і в чоловіка, і в жінки робота починається о 10, закінчується о 6. Але це навіть банальні маленькі якісь вилазки на вихідні, коли ви виключаєте всі робочі чати, дзвінки і так далі, і просто собі відпочиваєте з книжкою біля озера чи десь в Гаю Шевченківському, а коли з дітьми, то це, мені здається, більше націлено для того, щоб дитину розвивати, і це може бути також музеї, вилазки в гори, ну тобто щось такого, ну і звісно там відпустки, можна так казати.

Інтерв'юер: Добре, зараз більше про домашню рутину, от приготування їжі, наприклад.

Респондент: Я не знаю, ну тобто особисто в мене воно не приносить якогось... Супер обтяження для мене приготування їжі, але звісно для мене ідеальним був розкладом подій, коли і мій чоловік, і я могли... Ну тобто, хто перший прийшов додому, той в принципі зготував вечерю, так? І людина яка... Ну тобто чоловік чи жінка, яка повертається другим додому, вона вже має там, наприклад, щось готове поїсти. Тобто це якась така, знаєш, уступка, можливо, можливо, якась така, типу, домовленість, що хто, наприклад, перший встав, той приготує сніданок. Хто, наприклад, перший прийшов додому, той приготує вечерю.

Інтерв'юер: Добре. Як щодо покупок в магазині?

Респондент: Я не знаю, я працюю за такою схемою, типу, закупи раз на тиждень у вихідні. Це, до речі, ще один варіант провести зайву годинку разом. Можна піти спокійно в супермаркет і закупити продукти. Кожен, наприклад, вертається додому з роботи, і я не думаю, що це супер обтяжливо зайти в магазин і купити хліба.

Інтерв'юер: Так, погоджуюся. А прибирання та підтримання чистоти в будинку, в квартирі?

Респондент: Це, знаєш, така болюча тема, як зійтися в побуті. Хтось може бути суперчастюля, а хтось може бути, ну, такий... Але, власне, я не знаю, я кажу, я, можливо, так супер ідеалістично відповідаю, але для мене це, принаймні, якась допомога з розряду попилососити в квартирі, пропитати пилюку. Це може також бути.

Інтерв'юер: Але якщо повернутися до обов'язків фінансів, наприклад, у вас, ви так двоє працюєте, чоловік має частку зарплати, і ви, якщо вже сімейний бюджет, то ви відсоток разом відкладаєте і маєте на особисті витрати, бо якщо є спільне житло, то це комунальний якимось чи напополам, бо є в кожного щось своє витрати. Наприклад, б'юті індустрія, продукти їдять ніби разом, то логічно, що і з спільного бюджету. Як це можливо менеджити саму розподіл бюджету, бо є так само як і спільні потреби їсти разом, а є там і окремі, якісь свої. Ті самі навіть походи в кафе, своїми знайомими, де не буде партнера з боку.

Респондент: На рахунок відкладання, це взагалі дуже прикольно, бо треба зрозуміти, з чим ти зараз є. Який стан вашого житла, чи ви маєте машини, чи хочете мати? Де ви живете зараз? Чи ви живете на орендованій квартирі? Чи це є власна ваша? Чи є власність дружини? Чи це ваша спільна? Що у вас в планах на

майбутнє? Чи це дім? Чи щось таке. І від того відштовхуватися. Коли ви відкладаєте, то ви собі приблизно орієнтуєтесь на що ви відкладаєте. Можна так сказати. І це також дуже прикольно, але це якесь, напевно, треба вичитувати в якихось суперфінансових книжках, бюджет-бюджетний і так далі. Скільки відсотків варто відкладати щомісяцем. Але це залежить від розміру заробітної плати, скільки ви витрачаєте на місяць грошей, скільки ви можете відкласти для цього, для комфортного життя. Якщо це, наприклад, стабільний заробіток, то там дуже сумнівно, що вам там буде кожного місяця капати ще якісь додаткові штуки, хоча всякі може бути. От. І... Зараз я збилися з думки. А, на рахунок якогось... На рахунок продуктів це йде порівно, я думаю, що вже коли це є якийсь сімейний бюджет, для мене ідеальним є те, що ти не маєш якогось розподілу моє-твое, тобі потрібно, ти береш. Ніби ось таке. Це якесь таке дрібне. А великі покупки ви спільно над тим працюєте, спільно відкладаєте. Ну і власне воно вираховується якось з того сімейного бюджету.

Інтерв'юер: Добре, супер, приймається. Далі організація подій, наприклад, дні народження, свята якісь великі. От Великдень надало був, як отут буде вирішуватися такі організаційні питання. Хто з нас буде, хто спільно, як це ви уявляєте собі? Є, наприклад, день народження, чи ваша, чи партнера, хто буде займатися такою організацією? Чи це вдома, чи це в кафе, хто буде такими процесами керувати?

Респондент: Мені здається, що скоріше всього я буду відповідати за оцей от креатив та придумування того всього, оце-оце. А мій партнер-чоловік це буде, знаєш, така операційна складова, типу приймати забрати, віднести. І от оце все. Але якщо стосується таких суперрелігійних свят, домашніх, сімейних, нас був Великдень, нас було Різдво, я думаю, що, до прикладу, якщо ми говоримо за супер примітивне, це накривання святкового стола, то мені б було суперкомфортно і супернормально, якщо б, наприклад, чоловік купив продукти, а я вже приготувала вечерів, це б було суперкласно.

Інтерв'юер: Супер, добре. А зараз до третьої частини, уже про дітей, що також проговоримо. І от перше запитання, чи, на вашу думку, важлива присутність дітей у сім'ї?

Респондент: Так, я такими дуже традиційними вимірами мислю, і для мене це дуже важливий вимір, який має бути дуже важливим для дітей. В мене сім'я, це обов'язково якась наявність дітей, можна так сказати. Я думаю, що це залежить від кількості, але діти це такий значимий елемент, мені здається, в сім'ї.

Інтерв'юер: А якщо говорити про вихід на роботу після народження дитини, як будете вирішувати питання декретної відпустки? І які чинники впливатимуть на дане рішення?

Респондент: Наскільки я знаю, в нас в Україні декретна відпустка до трьох років. Три оплачувані, шість. Взагалі шість, три оплачувані і три вже ні. Просто що ти здаєш дитиною, але тобі нічого не виплачується. Зараз насправді це питання. Стоїть напрому, мені здається, від готовності мами. Напевно, можна так сказати, розлучитися з дитиною на такий довгий відрізок часу. Тому що на рахунок виховання дітей, то існує зараз дуже багато садочків, які приймають з дуже маленького віку. Оці ясені групи, оці з двох-трьох рочків. Залишити дитину, це не є проблемою, але це, мені здається, психологічна готовність мами відпустити дитину.

І готовність дитини піти... Це має бути дуже довгий період підготовки і привикання дитині. Наприклад, вона там 3-4 години без мами на день. Тобто це дуже важко. Я знаю дітям і це важко і дітям і батькам. Тому так.

Інтерв'юер: Так, я зрозуміла. А якщо говорити про вас, як ви собі це уявляєте через свою призму? У вас народилася дитина. І як ви будете вирішувати це запитання з чоловіком?

Респондент: Це залежить насправді який тип занятості у мене буде. Якщо я буду штатним працівником, це зовсім інша розмова. Якщо я буду працювати сама на себе, це буде зовсім інша розмова. Тобто я не буду прикріплена до когось. Але якщо ми беремо зі сторони штатного цього, ми будемо дивитися по ситуації в двох сторонах. Я скоріше всього. Коли чоловік вільний, коли я вільна, наскільки наша дитина зможе пристосуватися до цього садочку і так далі.

Інтерв'юер: Добре. Зараз знову про розподіл обов'язків між чоловіком і дружиною і виховання дітей. І, наприклад, перше, логічно, беремо новонароджену дитину, хто буде відповідати, наприклад, за годування. Не тільки якщо грудна дитина, то, звичайно, що мама, бо тато нічим не зарадить, хіба якщо дитина на сумішах або молоко є в банці. Але як то все має бути.

Респондент: Я, насправді, це знову таки впирається в зайнятись такою. Можна так сказати. Тож я знаю кейси, що батьки, ну це не в Україні, що батько бере також декретну відпустку. По догляду з дитиною. І тоді

воно рівноцільно з мамою виконує свої такі батьківські функції під час народження тієї ж самої дитини. Під час цих перших місяців. Але коли батько є на роботі, то звісно це все йде в обов'язки матері.

Інтерв'юер: Добре. А як щодо купання дитини?

Респондент: Я думаю, що це вже може розподілятися, знаєш, за принципом раз ти, раз я. І отак рівноцільно. Я абсолютно прихильниця тієї думки, що батько має брати участь в вихованні дитини. Це не тільки. Дитина народилась, це не дитина матері, і батько працює. Вони приходять з роботи і такі, я лежу на дивані, дивлюся телевізор, а ти щось роби з тою дитиною. Тобто це твоя також дитина і ти маєш брати участь в її, ну, принаймні, догляд, виховання, це словідсот.

Інтерв'юер: Добре, а прогулянки? Ну тут уже так в загальному сказали, що ніби загалом, ну тобто спільно.

Респондент: Так, я такий, от в мене все розподіляється за принципом спільно. Це при можливості, тобто кожен виявляє ініціативу. Тобто, наприклад, мій партнер бачить, що він має зараз вільний час і це час погуляти з дитиною, то я не думаю, що це є супер проблематично зібрати дитину і піти погуляти.

Інтерв'юер: А якщо нічні заколисування, дитинка плаче, просинається? Тобто ночами. І підійматися до дитини.

Респондент: І не знаю, це вже тут спрацьовує повага один до одного. Типу як до партнерів. І, ну наприклад, мені би було супер приємно, якби мій чоловік такий спив-спив, і я піду поколишу, бо це так моє дитино теж. І це не тільки обов'язок, знаєш, от батько спить, а мати зривається серед ночі. Це теж не гуд. А якщо, що таке, відвідування лікарів, прививки, аналізи з дитинкою ходити, оці зважування, мірення, це все. Так, оці огляди там, педіатричні. Ой, ну я насправді це вже в такому, ну теж ніби хочеться, щоб це все було спільно, так. Але це вже питання часу, мені здається. Питання часу двох.

Інтерв'юер: Добре, приймаються. Привозити, забирати дитину в садок, школу чи спортивні секції? Якісь гуртки, логістика.

Респондент: Логістичне питання, так? Ну, насправді це дуже прикольна штука, тому що питання... Ну, наприклад, як це буде відбуватися? Бо, наприклад, в сім'ї є одна машина і батько, коли їде на роботу, він забирає ту машину. І мама з дитиною, вона або користується громадським транспортом, або в кращому випадку на таксі. І теж питання, якщо я, наприклад, буду матір'ю в декреті, і все ж таки буду шість років в декреті, а не три, то і при наявності машини, ну, тобто це частина мого дня, і, в принципі, мені розважати... Відвести дитину, наприклад, на той самий умовний пласт, мені не важко. Ну, ніби це така моя інтеракція впродовж дня. Але я дуже за те, щоб тато відвозив, особливо на якісь спортивні секції чи щось таке. Це дуже класно, бо це також момент участі у вихованні дитини. Дитина сприймає це, і тато також цікавиться його якимось діяльністю, і мама також. Це не тільки якась мамина ініціатива, і мама лише ввозить, і тато приходить і каже, що робив, нічого.

Інтерв'юер: Гарно. А як щодо відвідування батьківських зборів до школи?

Респондент: Ну то вони і батьківські збори, батьки разом, ну тобто це наше спільне дитя. І якщо воно щось чудне і там є якось вікно в школі, то це питання до нас обидвох з чоловіком, що це таке за дитя, щоб є вікно в школі. І зазвичай батьківські збори роблять після робочих часів, тобто для того, щоб батьки встигли на ті батьківські збори. Тому в принципі так, це обов'язково обидво.

В мене з сестра ми малу маєм різницю у віці. Тобто рік є 11 місяців і збори одночасно обидво. Тобто хтось йде до одної, а хтось до іншої.

Інтерв'юер: Оце цікаво. Ага, це клас. Добре. Перевірка чи допомога з домашнім навчанням?

Респондент: Я не знаю це до якогось предмету. Ну добре, образотворчого, то треба якийсь їжачок з пластилі, ну теж як у моїй парафії. А там вже математика. Ну я не знаю, хто більше буде в цьому всьому розумітися. Я за те, щоб дитина розвивалася, і батьки виховували у дитині цікавість. Знаєш, що оця загурка, най не чіпайто, най лиши той патик, най не лізь в калабану. Для чого це? Дитина пізнає світ. Ну впаде вона в ту калабану. Ну зрозумієш, вода. Нічого їй не буде. Ну серйозно, нічого їй не буде. Або там оближе бурульку. Їй нічого не буде. Але чим більше ти забороняєш, тим більше дитині того хочеться. І я за те, щоб у цьому вихованні дітей було таке перебування цікавості до світу. Якщо говорити про ролі зі сторони батьків, то це має бути 100% відповідно. Наприклад, дівчата звертають увагу більше на маму, а хлопці

більше на батька. Це в силу статі, приналежності, визначеності і ідентифікації себе. Я не говорю за те, що якщо в тебе донька, то тільки мама має виховувати. Також, наприклад, син тільки тато. Це має бути зі сторони обидвох. Тобто, зовсім інакше, це принцес-трітмен зі сторони тато до доньки. І оця любов материнська до сина, це теж велику роль грає. Потім сини не виростають обіжені на жінок.

Інтерв'юер: Так, добре, погоджуюсь. І останній вже блок запитань, це трішки поговоримо про державу і сім'ю. От, і перше запитання, на вашу думку, чи є сім'я важливою для міцності держави? Чи є сім'я важливою для міцності держави?

Респондент: Є. Бо сім'я, вона, типу, перше, що... що починає формувати дитин. Тобто сім'я це перша спільнота, можна так казати, в якій себе починає усвідомлювати дитина, коли вона починає себе усвідомлювати. Я не знаю скільки це років, 5-6, коли вона починає усвідомлювати, що ти це я. І дитина, перший приклад, вона завжди бере батько-мати, бабуся-дідусь, може брати-сестри. І сім'я вона формує, це формування до держави, говоримо про Україну, це формування якоїсь любові до своєї держави, формування якогось розуміння, що це традиція, що це якась повага, що це навіть... не завжди можна сформувати якусь релігійну приналежність дитини, але це теж закладається з дитинства. І як батьки сформовують оцю першу основу, воно дуже впливає наскільки дитина стає усвідомленою, наскільки дитина включена в суспільство потім. Це вже питання виховання, як батьки інтегрують дитину наприклад, в ті самі організації, гуртки і так далі. І потім як дитина бере активну чи не пасивну участь в цьому, і потім воно вже впливає на державу. Бо коли ти такий дуже пасивний, батьки пасивні, ми не йдемо голосувати, бо ми не хочемо, але ми вимагаємо від влади, влада нічого не робить, ми платимо податки, нічого не робиться взагалі. Ми не хочемо голосувати, цікавитися політикою, але ми хочемо класно жити. Так не буває.

Інтерв'юер: Наступне запитання. Чи вважаєте ви, що сімейне виховання може вплинути на патріотизм та громадянську свідомість?

Респондент: 100%. Я дуже сумніваюся, вибачте, тут поганим буде приклад, що якщо дідусь і бабуся, наприклад, і батько і мати розказують, що от подивися, є мускалі і вони прийшли нас вбивати, я дуже сумніваюся, що дитина вихована в цій сім'ї скаже, я за рускій мір, ну, з розряду, знаєш. Тому, так, це для дитини, батько і мати розказують, що вихована в цій сім'ї. Мама і тата, це є добре, і є зло. І то, що кажуть мама і тата, то є добре. Ну, а все решта зло. І якщо мама з тата формує оцю думку, ну вона, звісно, виявляється адекватною і так далі, що от така історія нашої України, і, на жаль, ми такі переживаємо сторінки, то в дитини формується це. І це не кончить розказувати з дитинства, що от, москалі прокляті, вони прийшли, але розказувати і виховувати дитину через любов до своєї України, то так, патріотизм 100% розвельється.

Інтерв'юер: Дякую. Далі, чи держава, на вашу думку, заохочує молодь до створення сімей?

Респондент: Це цікаве питання, бо я насправді не знаю ніяких програм, яке йдеться від держави, які заохочені. Ці соцвиплати, вони супермізерні. Ну вони супермізерні. І я думаю, що скоріше всього ні. Але якщо ми говоримо зараз, і я думаю, що молодь зараз усвідомлює, який це буде насправді спад народжуваності. Кількість молоді дуже зменшиться, воно вже зменшилось, тому що зараз дуже багато народу, і молоді воює, і на жаль, помирає на війні. І частка старого населення воно в принципі не змінна. Частка молодого населення, воно трохи паде. І я думаю, що молодь, я говорю зі своєї сторони, що ти усвідомлюєш, що важливо народжувати. Але це, знаєте, це не має бути так, як в Союзі, тобто ражу для держави. Надіятися при цьому на державу, це трошки погане бачення. Це таке патерналістське, що хтось прийде і буде виховувати замість тебе твою дитину. А насправді то не так. Тому от так.

Інтерв'юер: Добре. Так можна сказати, що дійшли до висновку, що насправді не заохочує, а що держава може запропонувати для підтримки та розвитку сім'ї. Бо все ж таким розуміємо. Ми йшли до висновку, що сім'я є важливою для держави, бо виконує дуже багато функцій. І вона зараз ніби занепадає. То що держава може запропонувати тоді, на вашу думку, чи у вас щось таке з'явилося?

Респондент: На підтримку, власне, сім'ї, так?

Інтерв'юер: Так, підтримка і розвиток сімей.

Респондент: Я не знаю, мені чимось одразу, оце от зараз є можливість укласти шлюб дуже в короткий термін. Тобто не потрібно чекати місяць, так? Тобто для розгляду заявки в раціях. Але, так, і це класно, тому що зараз дуже багато військових, і вони не можуть чекати по місяцю. Ну, тобто, взагалі не можуть. І це дуже класно, що можна так швидко укласти шлюб цивільний. І вже власне це створення сім'ї, можна так сказати,

якщо вже питання знаєш, що вважається шлюбом взагалі для людини. Але, я навіть не знаю, як держава може стимулювати створення шлюбів і того всього. Можливо, якісь спрощені процедури у плані законодавства або оформлення якогось майна, якщо можна так сказати. Можливо, спрощена якась процедура, я говорю зі сторони дружини майбутньої, то переоформлення документів, коли ти змінюєш паспорт. Прізвище. Це 150 порогів треба обити, щоб отримати повний пакет документів змінених. Можливо, варто робити це за якоюсь спрощеною процедурою. Можливо, це варто розробляти ще одну послугу в дії. Ти підтверджуєш, що змінюєш прізвище і тобі автоматично на базі цього в Spar'ї виготовляють цей весь пакет документів. І ти приходиш зі своїм і просто замінюєш. Мені здається, в плані процедурності просто спростити в певній мірі всі бюрократичні штуки.

Інтерв'юер: Цікаво, дуже цікаво. А в попередньому запитанні ви згадували саме про програми. Ви чи не знаєте, чи існують програми? А якщо говорити про програми, то можливо, як тоді ви бачите цю програму? Щоб її створити. От що саме тут і маємо. Можливо, входить.

Респондент: Програма на рахунок підтримки сімей, так?

Інтерв'юер: Так, так.

Респондент: Ну от розвитку, наприклад, дуже багато зараз поширюється думок я не хочу сім'ї, я child free і так далі, тобто ніби це якась сімейні цінності чи за не падають серед молоді, ну можна так сказати в деякій мірі. От якщо поговорити про програми, то можливо, чим саме держава може стимулювати. Тобто зараз в молоді оце питання, якщо в мене буде штамп паспортів, можна, так? Що зміниться? Ну ніби нічого не зміниться, буде обручка на пальці і штамп паспортів. От. Але, я не знаю, на рахунок програми для сімей і для розвитку сімей, це може якась бути та ж сама психологічна підтримка, допомога, це може бути якийсь... Сімейний психолог, який може молоду пару підготувати до батьківства, або пара, яка ще не заручена, але бачить себе разом у шлюбі у сім'ї. Але їй цікаво прокрутити і працювати всі ті травми, які можуть бути в них. Це, мені здається, б використовувалося попитом.

Інтерв'юер: Супер, дуже дякую. Це насправді були вже всі запитання. Дякую, що взяли участь в опитуванні, це дуже цінно!

Респондент: Немає за що, дякую і Вам.

Респондент №4. інтерв'ю проводилось 17.04.2023

Інтерв'юер: Я нагадаю вам тему своєї дипломної роботи: Уявлення молоді про сім'ю в Україні розподіл сімейних ролей. Також хочу попередити, що Ваше ім'я не буде зазначене у документі, тільки вік, стать та звідки Ви родом. Проте транскрипт нашого з Вами інтерв'ю буде висвітлений у моїй науковій роботі, чи даєте Ви свою згоду? Знову ж таки, без ім'я та Вашого прізвища.

Респондент: Добре, ви мені вже казали це перед інтерв'ю.

Інтерв'юер: Так, так, казала, отож без ім'я, ваш вік та звідки ви?

Респондент: Я з івано-Франківської області і мені 20 років

Інтерв'юер: Добре, чудово, тоді перше запитання, що означає сім'я для вас? Особисто для вас сім'я це про що? Так, в загальних рамках.

Респондент: Це про людей, які люблять один одного, живуть, напевно, під одним дахом. Сім'я, ну, вирази, для мене, в моєму понятті, це ті, хто не живуть, а сім'я, це саме ті, хто живуть під одним дахом. Вони люблять один одного, а повагу до віру якісь родинні зв'язки, соціальні зв'язки, одружені, або в громадянському шлюбі теж, напевно, можна враховувати, що це теж така недо, але сім'я.

Інтерв'юер: Добре, а як уявляєте сім'ю особисто для себе?

Респондент: Чоловік, троє дітей, великий будинок, дві собаки, кіт.

Інтерв'юер: Добре, приймається. А от якщо говорити більш глобально, можливо, для чого взагалі сім'ї? Суспільством, які функції виконує сім'я?

Респондент: Саме у суспільстві?

Інтерв'юер: Ну, та, там, людям, для чого сім'я людям, суспільству.

Респондент: Ну, як у людини, я думаю, що сім'я потрібна, ну, просто тому, що ми люди, і нам треба, там, соціалізуватися, спілкуватися з кимось. І я думаю, що досить важко жити постійно самому, і, ну, ти помімо, якщо ні з ким ні поговорити, ні друзі, ні нікого, кого ти б міг замінити собі сім'єю, тобі, напевно, буде дуже важко. Я думаю, що просто в нас така природа є, що нам такі вибори. з кимось постійно говорити, спілкуватися. І думаю, що сім'я дуже добре виконує ці функції. Плюс якась там підтримка, не тільки моральна, а якась, не знаю, матеріальна, фізична навіть підтримка, якщо говорити про якихось старших людей. І, а якщо в суспільстві, то я думаю, що, не знаю, може, людина більше якась ефективна в суспільстві, якщо в неї є сім'я, і вона щаслива, ніж якщо вона там, ну якщо говорити, що людина з сім'ї щаслива, правда, таке, то я думаю, що може так, людина якась ефективніша для суспільства тоді. Можливо, ну тобто, то, що є в людей сім'ї так само, ну, типу, якось організованіше тоді. Ну, тобто, там, в кожного людини є там дитини, наприклад, вони всі йдуть в садок, ну, тобто, це налагоджено так, що там з садка йдуть податки в державу і так далі, що, ну, типу, у нас суспільство коротке. Це не коли у кожного є якась сім'я. Думаю, що так.

Інтерв'юер: Так, супер. Добре, то так було про власне уявлення сім'ї. І ще таке додаткове запитання, чи ставити собі за когось у приклад?

Респондент: Якщо говорити про сім'ю. Мені подобається моя сім'я, так що там де мої батьки, наша модель сім'ї. Плюс якщо говорити саме за мене, то по суті я живу в громадському шлюбі, то ця сім'я мені теж подобається. Але якщо приклад говорити, то напевно мої батьки, можливо я не знаю, якісь медійні особи, в яких там багато дітей і вони якось видно люблять один одного, якось гарно, ну так з боку здається, що вони гарно розподіляють якісь... Сімейні обов'язки, ще щось, то мені теж подобається. На друзів деколи. Якісь моменти можна взяти у них, якщо мені вони подобаються. Приклад того, яка має бути сім'я, якщо у них, наприклад, стосунки вже далі зайшли, ніж у моїх.

Інтерв'юер: Добре, це був перший блок такий узагальнений. А зараз перейдемо саме до розподілу ролей між членами сім'ї. І от перше запитання, як ви бачите розподіл ролей між чоловіком та дружиною у сім'ї? Тобто чи варто розподіляти обов'язки? Як ви це загалом бачите і вже реалізовуєте на своєму досліді цього?

Респондент: Я думаю, що до якогось моменту людям комфортно... Ну, в мене таке враження, і на особистому досліді, що до якогось моменту, коли, наприклад, у вас немає дітей, у вас немає домашніх улюбленців, і ви ще, типу, недовго якось живете разом, ви недовго себе відчуєте як сім'я, коли у вас ще немає там якихось сварок і так далі, то я думаю, що людям навіть комфортно без розподілу обов'язків. Тобто, коли там хтось може, він це зробив, він виніс сміття, коли хтось захотів, він помив посуд, коли хтось там має гроші, він оплатив, коли хтось інший не має грошей, він не оплатив. І, типу, якщо деколи людям комфортно жити без розподілу, без обов'язків, коли вони, типу, від обох, як передбачені, від партнерів сім'ї, від всіх членів сім'ї і дає якусь ініціативу щось зробити, тоді ж взагалі дуже просто і без розподілу обов'язків. Але різні випадки бувають, я все одно з часом комусь не доїдаю постійно мити посуд або постійно за щось розраховуватися, тоді я думаю, що класно розділити обов'язки.

Інтерв'юер: Добре, а якщо розділяти, то тоді на вашу думку, якою головною роллю є чоловіка в сім'ї? Тобто саме функція чоловіка вже в сім'ї. Якщо зробити поділ чоловік-жінка, якщо їх нема, то можна так і сказати.

Респондент: А якщо ви вже заговорили? Це виявилось в різних випадках. У мене особисто, я думаю, що спочатку було так, що кожен робить то, що може і хоче. Я думаю, що з часом все одно це перейде в те, що в мене в сім'ї розділяться обов'язки. Кожна буде там свої якісь функції. І я б хотіла, щоб, якщо говорити про фінансу, то мої гроші – це мої гроші, а чоловіка гроші – це наші гроші. Тоді, а якщо говорити про домашні обов'язки, напевно... Може там далі, так, пройдемося вже по кожній зі сфер більш детально.

Інтерв'юер: Там далі є в блоці насправді ці запитання. Але якщо так дуже в загальному там розділити, от там чоловік і жінка, то так просто зараз таке прев'ю зробити, як ви бачите, той розподіл ролевих функцій.

Респондент: Ну, я не можу сказати, що прямо кожна область в свою роль, бо я би не хотіла, щоб в мене в сім'ї було так, що я, ну, загалом, якщо навіть загалом-загалом, щоб я, типу, там займалась домом, а чоловік займався роботою і грошами. Я б хотіла, щоб це було, ну, типу, і я там і там, і він там і там. Хай, може, трохи я більше по дому і менше по грошах, або, наприклад, трохи більше по дітях і трохи менше по грошах. Чоловік трохи більше по грошах, трохи менше по домах і по дітях. Нехай 60 на 40. Але не більше. Не так,

щоб були, що я роблю все, або ми знову 50 на 50. І я там половину квартири оплачую він комунал, а половину я. Я би так дуже не хотіла. Я би хотіла, щоб так якось воно було.

Інтерв'юер: Добре, супер. Яким чином, на вашу думку, повинні прийматися рішення у сім'ї? Важливі рішення. Покупка авто, нерухомості.

Респондент: Спільно. Ну, спільно. Цілком спільно. Типу, якщо це, наприклад, якась дійсно важливе рішення, то буде, мабуть, покупка авто, будинок, що ще стається, я думаю, що спільно. Тому що не тільки я буду користуватися цим, чи не тільки чоловік буде користуватися. Але якщо це суто мені, якась річ, суто за мої гроші. Це я думаю, що я можу вирішувати сама, і так само чоловік може вирішувати сам в цій сфері. Але якщо це рішення стосується нас обох, то цілком спільно. Я не думаю, що є таке, що останнє слово за мною, або останнє слово за чоловіком. Ви маєте прийти до якогось згоди.

Інтерв'юер: Добре, приймаю це Окей, а як... От, уже про розподіл сімейного бюджету, як ви бачите

Респондент: Ну, кажу, що ідеально взагалі мої гроші, це мої гроші, а гроші чоловіка, це наші гроші. Я думаю, що якщо я вже є діти, то якісь повсякденні, якісь іграшки купити, щось я би хотіла, щоб я могла. І плюс, завжди треба якось так працювати, щоб якщо там... Ну, нехай якось так вийде, що ви розійдетесь, щоб ти могла забезпечити себе і дітей. Але в найкращому випадку, щоб чоловік все одно якось більше мав ролі в фінансовому плані. Щоб там, якийсь великі такі покупки, щоб здійснював більше чоловік, напевно.

Інтерв'юер: А як щодо розподілу вільного часу? Тут зразу так може бути неясно. Наприклад, члени сім'ї є, є чоловік, дружина, там нехай зараз умовно берем без дітей, там є своя головна занятість, там робота 8 годин, чи навчання, і далі, чи інші зобов'язання, і далі є вже вільний час. Як ви бачите оцей розподіл вільного часу між партнерами?

Респондент: Ну, в моєму понятті сім'ї, то люди живуть разом. І тоді дуже важливим є особисте простір. І це поняття, по окремоті, але разом. Ну, є таке, що має бути якийсь час, коли ти просто цілком сам. Ти хочеш сидіти на кухні, купити чаю в самоті. Нехай. І коли інший партнер тобі не каже, чому ти зі мною не проводиш час. От просто ви собі проводите окремо. Або ви сидите разом в одній кімнаті, але ви кожен займаєтесь тим, що вам подобається. Навіть якщо ви двоє сидите, не знаю, в тіктоці, в своїх телефонах, це ок, це все одно має бути відведений час на то, щоб ви були самі, наодинці своїми думками, своєю головою. Але і якийсь такий якісний час, проведений разом також має бути. Я думаю, що якщо вільний час, то напевно 50 на 50. Ну може навіть менше, може навіть декілька. Ти був більше якось разом, ну нехай 60 на 40, або 50 на 50 теж нормально. Ти займаєшся тим, чим хочеш, а нехай якийсь час ти проводиш з партнером. Ввечері поговорити про роботу чи ще щось, це теж дуже важливо, щоби не ставали якимось сусідом просто по кімнаті. А ти дізнався, в кого справи, чи там якось повечеряли, разом готували вечерю, дивились якийсь фільм разом. Будь-що на вихідних, якщо є на вихідних, якісь побачення, поїздки, піти в кіно, піти в кафе, піти на ролик, п'янки, музеї і так далі.

Інтерв'юер: Супер, а це так схематично, а якщо говорити, як впровадження цієї схеми в реальність. Як саме ці процеси будуть залагоджуватись, 50% ми разом, 50% наодинці. А як це домовляється?

Респондент: Виходячи від того, які бажання у обох партнерів. Це може бути так, що ви один вечір, наприклад, сидите двоє разом. Спочатку говорите, говорите, говорите, потім фільм подивилися, потім ще щось і повністю разом, а інший вечір хтось має якісь справи і хтось сидить, щось працює, інший читає книжку, чи ще щось робить і ви зовсім цілий вечір одне говорили, одне за одне, не проводили якісно час з одним-одним і це так, ну, або може буде навіть, не знаю, тиждень ви не говорили. А наступний тиждень ви супер, не знаю, інту один в одному і дуже класно спілкуєтесь і говорите. Також залежить від багатьох інших факторів. Від того, яке тобі є життя поза тою сім'єю. От, а якщо друзі, якщо поза сім'єю, наприклад, ви вийшли з роботи, з навчання. У вас є зустріч з дівчатами, тобто це ваш вільний час. Деся зустрітися там чи на День народження. А як це типу менеджети, це тоді... з партнером, як ви оце... Можна... Якщо, наприклад, це зустріч суто з дівчатами і я, наприклад, не хочу брати свого партнера я говорю про це з ним і кажу, що я сьогодні йду з дівчатами тобі, наприклад, не буде цікаво чи там будуть тільки дівчати я не думаю, що там буде прикольно і плюс чи ти їх не дуже знаєш чи що і це нормально, так само і чоловік може піти в якийсь робочий корпоратив де я нікого не знаю і він піде собі сам спокійно туди і я нічого не скажу, скажу, окей, тобі час, добре, йди а може бути таке, що спільні друзі ви пішли разом посиділи може бути ситуація, коли від спільних друзів, наприклад, один не хоче йти, хтось інший хоче йти і це теж ок, піти самому але якщо це нормально з іншою людиною якщо ви двоє домовились і двоє ви згідні, що ви йдете самі тоді, окей, якщо тобі кажуть, що я би хотів, щоб ти лишилася, ти проси. Ти можеш собі вирішувати чи ти хочеш лишатися чи

не хочеш. Ну ти лише в розмові. Якщо зустріч не така вже важлива, а партнер хоче, щоб ти лишилася, то ти лишаєшся. Ну тобто все проговорюється, якщо так дійти взагалі.

Інтерв'юер: Добре, супер. А зараз про домашню рутину і розподіл домашніх обов'язків при готуванні їжі. Так можна, це так ніби як кількість там, або там чоловік, або жінка, або там спільно чи власний варіант, як ви оце бачите, там, приготування їжі?

Респондент: Ну спільно, може залежно від зайнятості чоловіка і жінки. Якщо вони обоє працюють 8 годин і приходять додому і треба щось зготувати, то це або тільки спільно, або залежно від дня, наприклад, один день чи один, хтось інший. Там, наприклад, всі сніданки і на вихідний готує хтось один, а там, наприклад, обіда-вечера, і хтось інший. Це або розподіляється, хоча б плюс-мінус, 50 на 50, або це повністю спільне. Якщо працюють люди однаково. Якщо хтось один працює, наприклад, вісім годин, а хтось один, наприклад, по чотири години, то той, хто має більше часу, той готує. Ну, в більшості часу. Хоча навіть так було б класно, Якби все одно було хоч там інколи щось спільне.

Інтерв'юер: Добре, супер. А покупки в магазині?

Респондент: Ну теж, ну залежить типу які покупки. Якщо це якісь масштабні покупки, то було би класно, якби це був чоловік. Якщо це якісь там, ну типу там по продукти, то я думаю, що ну... Хто перший пікне, типу... на касі, то я розрахувався і не бачив проблеми, що хтось там розраховався, хтось там розраховався. Хто сьогодні вирішив купити якихось продуктів, то я розрахувався.

Інтерв'юер: Добре, добре. Прибирання та підтримання чистоти.

Респондент: Ну це теж... В мене взагалі є галочка, що я не люблю сама прибирати, коли хтось інший просто нічого не робить. Навіть якщо, не знаю, чоловік працював весь тиждень і нічого не робив, якщо я йду прибирати і хтось нічого не робить, мене це дуже сильно пісить, я не знаю чого. Але загалом спільно... Або можна поділити так само, наприклад, хтось один пилюситься, хтось інший мее підлогу. І так само залежить від зайнятості. Якщо жінка умовно менше зайнята, то можна і прибирати самій. Ну так само, якщо у вас є діти, то так само це можна. Іменно, пасували б спільно всі сім'ї, як і брати, розподіляти обов'язки, хто зі стою робить, хто зі стою робить, хто зі стою робить. Хто зі шості відповідає, той і той робить. Супер, отака знову спільна така співпраця і взаємоповага.

Інтерв'юер: Добре. Фінансові обов'язки. Оплата комунальних послуг.

Респондент: Чоловік.

Інтерв'юер: Добре. Як бачити розподіл бюджету сім'ї і планування витрат?

Респондент: Я навіть не знаю, тому що я якось, ми ніколи не думали про якийсь бюджет і планування витрат. Поки що ми глобально не збираємо якийсь бюджет, розповідаємо, що 10% так, 20% і туди, 10% і туди, так? Але якщо на майбутнє... Наприклад, як ви собі там вже уявляєте десь, можливо, в голові? Чи є нові такі думки, якщо говорити про майбутнє, як ви собі це бачите? Ну, я думаю, що... Типу... Якщо говорити про спільний бюджет, Типу, ну... Бо, так як я казала, за те, що, типу, якщо мої гроші, це мої гроші, і мої гроші, це не якісь там, типу, потреби, ті, що є зараз, то я би, ну, типу, напевно, з розрахунком того, що, там, типу, чоловік там щось відкладає, я там щось відкладаю, або ми разом щось відкладаємо, якась частина, якась частина йде, там, на, наприклад, комунальні послуги, на бензин, на якісь там продукти, і, ну, якась частина на розваги. Але як, ну, тобто, в відсотковому співвідношенні, чи як я маю, ну, це... Ні, ну, тобто, як взагалі є в загальному витрати, там, заправлення машини? оренда квартири чи там тощо. І як оці витрати взагалі будуть там. Це разом якщо вже говорити.

Інтерв'юер: І ще одне запитання, тобто ведення бухгалтерії. Як це все буде розподілятися? Оце все. Заправка машини, скільки йде на продукти, планування саме витрат і чи буде воно десь там ведення якихось записів, скільки ми потратили, того то того.

Респондент: Я думаю, що чоловік. Я якось не є людина, яка записує. Хіба що якби була ситуація якась фінансова, коли ми бачили, що наш рівень життя перевищує наші витрати, тоді можна розподілити то сюди і все. А якщо є якась певна сума, яка заробляється, яка поступово росте разом з нашими потребами і все ок, то це просто то, що витрачається туди. то витрачається туди і все. Я не думаю, що ми від того, що ми порухуємо, скільки грошей тратимо на бензин, від того бензин стане дешевше, або від того ми станемо

менше їздити, то є якась сума, яка витрачається, і ми це знаємо. Якщо потрібна більша сума, ми більше працюємо. І я думаю, що це приблизно так працює. Я не думаю, що я б рахувала, що на продукти ми тратимо умовно, нехай, якийсь 5 тисяч гривень місяць, треба тратити 4 і урізати собі якісь продукти. Я думаю, що це не працювало, тому я і не рахую, скільки, куди іде, і так далі. Якщо мені чоловік скаже, що у нас задорога комуналка, ну що менше від того митися? Я не дуже розумію саме суть. Так якось.

Інтерв'юер: Добре. Організації подій, там свята, День народження, от Великдень тільки був, як оце все буде, організацію, хто буде займатися, чоловік чи жінка?

Респондент: Ну, загалом, там День народження, наприклад, ми організуємо спільно, я думаю, що таке має бути. Більше, звичайно, якщо це день народження або якісь свята одного члена сім'ї, то це більше його відповідальність. Він вирішує, кого я би хотів більше бачити чи щось таке. Але загалом це теж якісь спільні обговорення, якісь спільні рішення. І плюс, якщо Великдень, то так само спільно вирішувати, чи ми їдемо спочатку до твоїх батьків, потім до моїх батьків. Чи хай всі вони приїжджають до нас, чи хай якось вирішується. Це все теж в розмові, я думаю. Чи заново, як ми їдемо до друзів, ми лишаємося, я ж не можу вирішити сама. Я от хочу сидіти вдома і все. А він каже, я хочу іти до друзів і все. Все, має бути якась розмова і ви вирішуєте, що ви робите. А як щодо відпустки? Місце, білети? Ну теж спільно, якщо я хочу поїхати десь... В гори і там... Зазвичай просто ці бажання плюс-мінус збігаються. А якщо вони не збігаються, то можна теж знайти якийсь компроміс. Типу поїхати туди, куди подобається обом. І я думаю, що щодо відпустки немає аж таких дуже категоричних суперечок в сім'ї. Тому що відпустка це апіорі класно. І тіпо, ну, куди б ви не поїхали, все одно ви відпочиваєте. Тобто якось домовитися набагато легше, ніж щодо інших питань. І... Ну... Тобто якщо я дуже сильно хочу відпустку, і я знаю, що в мене, наприклад, з моїх якихось коштів є гроші на відпустку, а загального нашого об'єднання ми вже дуже багато потратили, ми не можемо дозволити свою відпустку, то я думаю, що це ок, якщо я, наприклад, оплачу відпустку, ну, то я нічого поганого в тому не бачу. А загалом, типу, спільно якось вирішувати, якщо чоловік оплачує відпустку. Так, це дуже класно. Так, але це ще так в загальному.

Інтерв'юер: Якщо, наприклад, ви обрали... Хто займається цього літа відпочити в Криму? Умовно. Це більше по процесам. Білети на поїзд чи на літак? Готель? Який саме готель? Ось такі процеси, хто буде менеджити? На кому буде більше відповідальність в такому плані? Якщо більш глибоко купнути, а не брати більш загальну?

Респондент: Я думаю, що займається той, хто більше хоче в туди поїхати. Якось виходить завжди, хто більше рветься, чи це була ідея, чи це була ініціатива. Тобто передостають всі можливі варіанти, як нам це зробити. І всю логістику, і все, щоб ми туди поїхали. Але загалом, якщо це рішення спільне, то можна якось теж поділати. Мені комфортно, коли я зі мною стоїш, то комфортно. Мені комфортно, коли я не займаюсь логістикою. Мені і так, і так комфортно. Тому напевно якийсь там... В готелі завжди разом вибирати, ну, бо вам там жити. А вже таке, доїжджати, білети. Це може один, хто має час і бажання цим зайнятися. Ну, нема категоричності в тому, що це роблю тільки я. Бо в мене вийде краще, чи це робить тільки партнер, бо я не хочу цим займатися. Хто захоче займатися, той і буде.

Інтерв'юер: Добре, супер. Тепер третій блок запитань. Говорити про дітей. Поговоримо. Чи важлива на вашу думку присутність дітей у сім'ї?

Респондент: Я думаю, що важлива присутність дітей у сім'ї. Ну, не для всіх, як для кого, як для якої людини. Комуś може бути оків двох. Але я все одно думаю, що надходить той вік, коли ти ідеш по вулиці і бачиш когось з дітьми, і все одно тобі хочеться, що це щемить, що ти вже хочеш дитину. І думаю, що все одно такі моменти... Ну чисто то, що ми люди, чисто то, що ми якось запрограмовані... Запрограмована на репродуктивну функцію, а того ми, типу... Ну хочемо дітей, тому це якась там... Ну невід'ємна частина сім'ї, але це ок, і їх нема. І, ну, я думаю, що так, що діти, це... Класно, важливо, але все одно... Ну, неважливіше, ніж твій партнер, тому що діти все одно в якийсь момент, ну, типу... Підуть.

Інтерв'юер: Добре. Якщо говорити про вихід на роботу після народження дитини, як будете вирішувати питання декретної відпустки?

Респондент: я народжую дитину сама, то, я думаю, 6 місяців я буду в декреті... Ну, по всіх рекомендаціях МОЗ, так як я вчуся на лікаря, треба виготовити дитину грудним молоком. Якщо мені це вийде і це буде, типу, можливо, то я би, напевно, півроку сиділа в декреті, точно. А вже після півроку, ну, залежно від мого бажання, думаю, що півроку більше... Я не думаю, що це буде більше ніж півроку, але думаю, що півроку точно, типу, з дитиною буду... Я в декретній відпустці, а потім, ну, за півроку не думаю, що якось втратиться моя робота або навички до моєї роботи. І за півроку можна виходити, наприклад, на парт-тайм і брати няню

або батьки, або якось там чоловік, якщо він зможе допомагати, то так само Або... Ну, нянь або батьки і виходити на роботу хоча б на частину часу А за рік, наприклад, вже на повний робочий день.

Інтерв'юер: Добре, а тепер про розподіл обов'язків знову ж таки між чоловіком та дружиною і виховання дітей зачіпляти і зараз знову про новонароджену дитину, годування

Респондент: Ну, я не знаю, яким боком, якщо дитина на грудному годівленні, то там чоловік не дуже...

Інтерв'юер: Ну, просто теж бувають різні ситуації і суміші Або ж молоко там...

Респондент: Ну якщо на грудному, то там ніяких сумішей. Це просто півроку дитина харчується просто грудним. А далі... Ну то по черзі якось. Тобто не дуже прикольно, коли ти сама встаєш ночами і готуєш там якісь суміші чи там якийсь під прикорм, чи ще там щось. І одна не спиш, а чоловік такий собі чілить. А якось теж, тобто дитина ваша спільна, то якось спільно. На двох діли ти там ніч ти, ніч я, тиждень ти, тиждень я. Або якось хто там має бажання. Чи там, не знаю, бачила на чувачі хтось вирішує, хто сьогодні буде дитину вкладати спати і так далі. Ну якось це має вирішуватися. Тому що це не може бути тільки на мамі або тільки на таті.

Інтерв'юер: Добре. Купання дитини?

Респондент: Спільне купання, це вечірня рутинна справа, батьки вже звідси додому. 9-10 вечора, то я думаю, що можна якось спільно або по черзі, або якщо, наприклад, мама повністю в декреті, і стоїть з дитиною, то думаю, що батько теж може провести цей чудовий час дитини, купати її ввечері перед сном. Навіть якщо це буде його, тільки, чесно, обов'язок не бачу, тому нічого погано.

Інтерв'юер: Прогулянки?

Респондент: Якщо чоловік на роботі, ти в декретній відпустці, то думаєш, що прогулянки частіше просто йти з дитиною мами. Але теж якщо він має час, можливість, то класно всі троє пішли погуляли. Бо якщо мама хоче вільний час з собою, то це взагалі чудово, якщо тато сам забрав дитину і пішов гуляти не кілька годин, поки мама зробила свої справи якісь.

Інтерв'юер: Нічне заколисування, ви вже згадували, що це чергується. Відвідування лікарів, прививки, аналізи.

Респондент: Думаю, що теж спільно, або по можливості, хто може в той момент піти до лікарів, або може це буде більше моєї спеціальності, то як вчуць на лікаря, будь лікарем. То я думаю, що це буде більше моя сфера, але в будь-якому випадку, якщо піти до педіатра, то я думаю, що якщо критично хтось один має час, а хтось інший не має, то той йде. Тобто двоє має час, то буде класно, якби двоє пішли.

Інтерв'юер: А привозити, забирати дитину в садок чи школу?

Респондент: Думаю, що це кому ближче до роботи, кому по дорозі більше, то її привозять, то її відвозять. Не бачу там нічого такого. Або кому на роботу на 8 ранку, а тобі на 9 ранку і дітям на 9 ранку, умовно, тобі ближче, то й кому це буде чисто лікарем. і по часу ближче і краще, той це і буде робити. Або, наприклад, хтось один забирає, хтось інший відвозить туди. Кому зручніше, кому ближче. Добре, супер.

Інтерв'юер: А відвідування батьківських зборів?

Респондент: Це залежно від ініціативи партнера. Мені не впало туди піти, послухати. Але так само, в кого є час, на котору годину залежно збори. Можна в двох, можна... Майбутнє це займається. Але якщо в мене немає часу, а в тати є час, то чого не піти і не послухати щось на зборах.

Інтерв'юер: Добре. Перевірка чи допомога з домашнім завданням? Перевірка, але якщо дитина просить допомогу, то допомога.

Респондент: Але я думаю, що більше залежно, хто в чому кращий. Якщо, наприклад, я б, наприклад, змогла допомогти з математикою, або з українською мовою, але я нуль географії, а мій партнер ще знає географію,

того, напевно, нуль географії, без імацій. Але, ну, напевно, той, хто більше в тому тяне. Або той, хто має власні вважання.

Інтерв'юер: Добре, дозвілля за дітьми?

Респондент: Ну, напевно, спільне, якщо дозвілля за дітьми. Ну, якось так все виходить, що все маєш робити всі троє. Та маєш робити ж всі разом. А потім хтось захоче, а якщо ніхто не захоче, то... Це робити сама. Ну от повна справедливість та егалітарність. Це нормально. Ну звільнити точно таку, ну, троє всі разом пішли там десь на каток, кіно, не знаю, куди-то дітей водять. Або наприклад, якщо це, ну може такі трошки гендерні якісь стереотипи, якщо це там дочка з мамою, то вона може там якісь піти на жіночих штуках. Ну, так це нормально. Ну, не знаю, не знаю, як друкарню якусь, чи щось таке. Якщо там чоловік з сином, то може там на якусь, не знаю, рибалку поїхати, чи нам там щось там мешає якісь. Якщо старші, якщо в них є такі бажання, то можна з усією, можна з кимось одним, з батьків. Враховуєшся, думка дітей теж. І дітей залежить.

Інтерв'юер: Добре, і останній блок. За питань більше поговоримо про державу і роль сім'ї. І чи на вашу думку, чи є сім'я важливою для міцності держави?

Респондент: Я навіть не знаю. Я думаю, що так. Я ще саме початку казала, що у нас якось так побудована схема суспільства навколо сім'ї. У нас є якісь садки, школи, придумали якийсь нянь. Якщо говорити про дітей, у нас більше дітей в садочці, ніж у дитдомах, умовно. І загалом, я навіть не знаю, як сім'я може впливати на якусь структуру суспільства, чи на державу. державу. Ну, наприклад, якщо зачіпати війну, то якби не було сімей у чоловіків чи дітей, з яких би вони переживали, то я думаю, що менше б дітей хотіли б йти і боротися за свою батьківщину, бо, ну, типу, йдуть не завжди, ну, зазвичай не так, як за себе, а як, там, за майбутніх дітей, за те, якби в нас не було цих цінностей і сім'ї, то я не думаю, що, ну, було би, там, ну, поставало б питання про те, якими ми, там, є, не знаю, навіть патріотами, може.

Інтерв'юер: Дуже гарно підійшли до наступного запитання. Чи вважаєте ви, що сімейне, наперед просто, чи сімейне виховання може вплинути на патріотизм та громадянську свідомість?

Респондент: Так, я думаю, що так. Думаю, що так. Ну, і плюс, типу, в сім'ї, як закладається, там, ну, типу, любов, там, до своїх, якось, ближніх, типу, якби в нас не було сім'ї, ми жили б всі по окремоті, нас би не вчили любити свою маму, любити свого тата, любити свого брата і сестру. А то, як в нас вже є, ми навчені, що треба любити, наприклад, свого брата навіть, якщо він тобі в даний момент не подобається, ти все одно проявиш співчуття, любов до якихось інших ближніх, хто подумає, що так, якось пов'язано це все.

Інтерв'юер: Добре. Чи наша держава заохочує молодь до створення сімей?

Респондент: Звичайно, заохочує, як Зеленський казав, почався карантин, що, типу, кохайтесь вдома, сидіть вдома, продовжуйте цю популяцію, давайте щось робіть, в нас народжуваність падає. Думаю, що так, але якщо чесно, погано, ну, типу, закликаю, це тільки так не працює. Наприклад, у нас матеріальна допомога, якісь виплати за те, що там в тебе дитина є, вони мізерні, там, наприклад, Що там ще? Тобто було б класно, якби були якісь програми, які полегшували життя матерям, дітям, молодим сім'ям. Якісь, не знаю, бонуси, приколи, якісь надбавки. Тобто в нас є безкоштовна освіта, такі садки туди-сюди. Але не завжди люди вибирають те саме державне, що думають, що обиратиме краще. А було б класно, якби держава не стільки заохотила, а такі державні садки є. От ви народите дитину, не розумієш, що дитина в світі, то хотілося б тоді народжувати дітей, якби ми знали, що є такий вже садочок, така вже школа, що стоїть дитина, вже таке зроблять, що буде найкраща дитина в світі. А це, що ти народиш, ти не знаєш, як зводити кінці з кінцями, тих виплат тобі навіть не стане на памперсі, щоб забезпечити. Це так, якась така підтримка від держави. ці слогани, що народжуйте дітей, це так власне, це, звичайно, заохочення, але заохочення мало б бути, напевно, якась трохи інше.

Інтерв'юер: Добре, от тоді що, можливо, на вашу думку, держава може запропонувати молодим сім'ям для підтримки та розвитку сім'ї?

Респондент: Думаю, що якусь матеріальну допомогу тим, хто на цьому потребує. Я не дуже політик, політолог, я не знаю, як це можна так організувати, щоб було вручну сім'ї, класно, і справді тим, хто цього потребує, але якось можна було би це придумати, так як оці, ну, якісь там бебі-бокси, чи оці виплати, полагаю, халеки, зробити це, не знаю, трошки може масштабніше. Не знаю, можна проаналізувати, як це працює в інших країнах, там, де гарна народжувальність, і подивитися, чим ми відрізняємося від них, чому в них так це працює, бо я не досліджую на оці. подивитися, як у них це працює, чому в них так багато людей

народжують і в них є переваги народити. Тому що справді в інших країнах є таке, що в тебе є більше можливостей як у громадянина, якщо в тебе є дитина, ніж якщо в тебе її немає. І люди заохочені робити дітей і можна такі якісь штуки у нас якось перебирати, забирати собі такі якісь штуки.

Інтерв'юер: Супер, супер, теж були всі питання. Дуже дякую за участь, ви мені дуже допомогли у просуванні дипломної роботи

Респондент: Дуже дякую і Вам

Респондент №5, інтерв'ю проведене 22.04.2023

Інтерв'юер: Слава Ісусу Христу! Тема моєї дипломної роботи “Уявлення молоді про сім'ю в Україні: розподіл сімейних ролей”. Також хочу попередити, що Ваше ім'я не буде фігурувати у дипломній, тільки вік, стать та звідки Ви родом. Проте транскрипт нашого з Вами інтерв'ю та окремі цитати будуть висвітлені у моїй науковій роботі, чи даєте Ви свою згоду? Знову ж таки, без ім'я та Вашого прізвища.

Респондент: та нема питань, можете вказати, якщо дуже треба

Інтерв'юер: та все гаразд, вказувати це не дуже потрібно, отож, ваш вік та звідки ви?

Респондент: Я з Дніпра, і мені 23

Інтерв'юер: Окей, дякую, тоді перейдемо до першого блоку запитань, це про загальне уявлення сім'ї. І що означає сім'я особисто для вас? Це про що?

Респондент: Ну, уявлення сім'ї, що є два основних члени, це жінка і чоловік. Сім'я сповідає, по суті, союз, який створений для того, щоб разом досягати правильних цілей, разом будувати якесь майбутнє. Тобто це, певний союз чоловіка і жінки, які створені для того, щоб разом рухатися по житті, щось купити і розвиватися тут.

Інтерв'юер: Гарно. Добре, добре. Для чого сім'я людям?

Респондент: Тобто це основна ланка, через яке суспільство існує. Тобто якби не було б інституції родини, не було б у принципі якогось суспільства і так далі. Тобто перше, це... Перше, це те, що творить культуру, певні традиції, вони всі виходять з родини. Тобто те, що ми маємо, там, вона не ходимо, хтось на вигляді ходить вночі, церкво, хтось ходить день, це все йде з родини. Тобто родина — це культура творча, і традиції, і, тобто по суті, ну, щось таке, як ти бачиш.

Інтерв'юер: Гаразд, і останнє запитання в цьому блоці, трошки більше... Ні, не так, ага. Ви розказали про власне уявлення сім'ї, і, можливо, ви ставите собі за когось у приклад?

Респондент: Ні. За приклад нікого, є своє бачення.

Інтерв'юер: Добре, тепер другий блок. Розподіл, ролей. І перше запитання, як ви бачите розподіл ролей між чоловіком та дружиною у сім'ї? І чи слід розподіляти їх?

Респондент: Обов'язково. Чоловік, якщо коротко кажуть, чоловік це добитчик, жінка це охорона сімейного очага, чи якоесь так. Ну, в будь-якому разі вона не має бути так чітко розділена, що вона каже, я тільки це роблю, ти тільки це. В принципі, один партнер до іншого може підключатися, виконувати, допомагати робити якісь інші речі. Наприклад, якщо прибирати, це не тільки жінка робить, чоловік може допомагати. Просто питання ініціативи, хто головує на цьому. По-любому має бути розділення по ролях, але все одно функції можуть виконуватися як окремо, так і спільно. А для чоловіка, це забезпечити межі матеріально, забезпечити певну безпеку, комфорт в родині, а задача жінки – цей комфорт підтримувати.

Інтерв'юер: А як саме?

Респондент: Банально зробити гарно в квартирі, щоб було приємно додому повертатися. Тобто, наприклад, ти якщо ввечері приходиш з роботи, тебе є там вечерея. Це не обов'язково має бути так, що жінка сидить тільки вдома і готує тобі вечерю. Вона може так само працювати. Просто, наприклад, якщо ти прийшов

додому, ви, наприклад, можете разом це приготувати. Або, наприклад, якщо вона раніше прийшла, вона приготувала, ти прийшов раніше. А чоловік, якщо казати за матеріальне засвідчення, він має працювати, він має висвоювати основний дохід в родині. Він, скажімо так, за функціональну складову родини, а жінка за духовну складову. Яюсь так.

Інтерв'юер: Добре. Тепер більше перейдемо до розподілу обов'язків. На вашу думку, яким чином повинні прийматися рішення в сім'ї? Ну, ви вже, так скажемо, почали обговорювати та зачепили. Яким чином повинні прийматися важливі рішення у сім'ї, до прикладу, покупка авто, якісь такі важливі, нерухомості.

Респондент: Я би сказав, що це вирішується безпосередньо лише, тут неможливо відділити, хто саме ставить кінцеве слово, я би сказав, що це вирішується лише в концентрації. Абсолютно. Тобто, якщо якісь прогулки, покупки, це тільки спільна. Якщо покупку, мовно кажучи, шпалер, то може, і жінка сама. Ми про витрати правильно?

Інтерв'юер: Ну ні, важливі рішення.

Респондент: Важливі рішення, це тільки спільно, говоримо і так далі.

Інтерв'юер: Добре. Розподіл сімейного бюджету. Спільний, окремий, або якісь власні варіанти бачити?

Респондент: Спільний.

Інтерв'юер: А як саме, якщо більше подробиць? Будь-які родини є певні витрати. Тобто кожен місяць, ну банально. Тобто спільний напополам, чи як?

Респондент: Тут же як домовитись, але з моєї точки зору, з одного боку, це чоловік має такі витрати брати на себе. Ну от спільний, ну як, банка, спільна, зарплату скидаєте, відчитується, ну більше як... чоловік... Має це забезпечити, жінка якщо хоче, може теж щось докинути. Отак. Тут є така фраза, як там... Мої гроші... Чоловіка гроші, сім'ї гроші, жінки гроші, мої гроші. Але ні, якщо ми кажемо, що жінки витрати, що забезпечують життєвість, це має чоловік забезпечувати. Жінка якщо хоче, може докинути, може і не. Це не має бути чітко 50 на 50. Ну, принцип 50 на 50 це хрінь полна.

Інтерв'юер: Супер. Добре. Поїхали далі. Розподіл вільного часу. Тут поясню. Наприклад, є двоє партнерів, там є вісім годин роботи, далі є ще вільний час, як ми бачимо, оцей весь розподіл вільного часу, як ми...

Респондент: Ну, в будь-якому разі партнері мусять мати час, щоб люди до одного відпочити. Тобто це не має бути так, що 24 на 7 разом. Це не окей, люди дуже швидко до цього відійдуть, ну, з часом. Тому в будь-якому разі, наприклад, жінка, не знаю, пішла там з подругами. на каву кудись, на годину сіву поліякав. Мужики сходили, на футбол подивилися, в бар пиво випив. Тобто, по-любому, має бути якийсь той час, де партнери будуть один одного трохи відпочивати. Це не має бути так, що, наприклад, роз'їхалися на довгий час. Мати там пару годин, день, наприклад, щоб побути окремо – це окей. Але все одно має бути якийсь той же час. І не роз'єднуючи такі, що дають відпочити один одного, а мають бути ще активності де спільні. Спільні активності мають бути по-любому. І так ще це буде просто як сумісне проживання, якщо не буде якихось спільних інтересів, які, так далі, банально, не знаю, на вихідні, якщо казати, там вже півгодину, не знаю, 30 плюс поїхати кудись, знаєш, що я про це говорю, щось таке.

Інтерв'юер: Добре. Покупки в магазині?

Респондент: По можливості. Можна спільно, хто має час, поїхати закупитись. Добре. Залежить від скидки. Чергуємось, скажімо так.

Інтерв'юер: Так, давайте так. Прибирання та підтримання чистоти?

Респондент: Переважно жінка, але чоловік має допомагати обов'язково.

Інтерв'юер: Добре. Догляд за домашніми тваринами, якщо буде.

Респондент: Чергуємось. Ну, тіпу в кого є час. А якщо до стосунків була чия собака, чи впливає це на випадок, чи хомяк, кіт, не знаю. Ну, ти ж знаєш, що там буде собака, як далі, то те саме.

Інтерв'юер: Добре. Фінансові обов'язки. Оплата комунальних послуг. Яя говорю не за кошти, а хто буде відповідати в приватбанку ці витрати, ці всі штуки, показники газу здавати кожен місяць. І ходити, якщо в управлінську компанію, в ЖК, хто цим займається? Не гроші, а хто менеджують сам процес?

Респондент: Жінка. Бо це складається з сімейного бюджету, а жінка така як бухгалтер.

Інтерв'юер: Наступне блицпитання. Організація подій. Як свята. День народження.

Респондент: Вони обоє можуть вирішувати.

Інтерв'юер: Відпустка. Куди поїхати? Місце, готель, білети.

Респондент: Вирішуєте спільно. Хто дивиться який готель і показує. Мені сподобався оцих 5 зі 100 виборів. Хто це говорить? Це треба виділити, запланувати заплановані події. Виділити час, разом сісти, лягти і ще щось і дивитися. Спільно.

Інтерв'юер: Добре. Третій блок. Діти. На вашу думку, чи важлива для вас присутність дітей у сім'ї?

Респондент: Так, так і ще раз так. Я абсолютно підтримую.

Інтерв'юер: Чому?

Респондент: Бо... Ну, тут, тут, зазвичай, в певному сенсі, як це, на рівні інстинктів, скажімо так, да? Для чого взагалі чоловік з жінкою сходяться? Як це? Перше джерело, що ось у нього, це перепродовження роду. Тобто, в принципі, інститут сім'ї, це одна з його функцій, що він має робити. Репродуктивна функція.

Інтерв'юер: За декретну відпустку, хто виходить на роботу? Хто залишається з дитиною?

Респондент: жінка. Для мене це виключно жінка, так завжди було і я підтримую таке.

Інтерв'юер: Тепер розпоніл обов'язків, коли є діти вже. Годувати. Хто відповідає за годування дитини?

Респондент: До якого? Що значить дитина? Дитині 15 років, чи скільки дитині років?

Інтерв'юер: Новонароджена.

Респондент: Новонароджена тільки мати, бо вона на декреті з ним сидить. Вона її годує. Якщо я зранку пішов на роботу, ввечері прийшов, дитина не годована, то будуть питання.

Інтерв'юер: Ну, добре. Купання дитини.

Респондент: Спільно або Чергуємося.

Інтерв'юер: Нічні заколисування.

Респондент: В мене цим займався батя. Так, я теж витримую. В мене цим займався батя. І тато колихав, колихав. А я одне око відкривав. І він такий каже, що ти чого, бляха, не спиш? Спиш! Ну то таке, то я жартую трохи, за заколисування відповідає батько.

Інтерв'юер: Цікаво, добре, привозити, забирати дитину в садок, в школу, спортивні секції, гуртки.

Респондент: Ну тут я скажу, що обидвое

Інтерв'юер: Перевірка чи допомога з домашнім завданням?

Респондент: Чоловік.

Інтерв'юер: Добре, останній блок, четвертий, закінчуєм. Держава і... На вашу думку, чи є сім'я важливою для міцності держави? Чи є сім'я важливою для міцності держави?

Респондент: Звісно. Вона ж створюється. Тобто кожна родина – це окремий інший... Родина є фундаментом, який формує світогляд дитини на майбутнє. Тобто зрозуміло, що дитина потім може змінюватися, там, компанія якась, ще щось. Це понятно. Але родина – це фундамент. Той, який буде погляд дитини в майбутньому.

Інтерв'юер: Ага, гарно. Добре. Ваша думка, наша держава заохочує молодь до створення сімей?

Респондент: Ні, зовсім ніяк.

Інтерв'юер: А що може запропонувати держава на вашу думку для підтримання та розвитку сім'ї?

Респондент: Банально почати з того, щоб іпотека була нормально на квартирі, там, аааааа, не знаю навіть, я не дуже експерт, пле вважаю, що це потрібно якось виправляти.

Інтерв'юер: Я зрозуміла вас, це насправді усі запитання, щиро дякую, що взяли участь в опитуванні! Гарного вечора

Респондент: Дякую, дякую, і вам гарного

Респондент №6, інтерв'ю проводилося 23.04.2023

Інтерв'юер: Слава Ісусу Христу! Тема моєї дипломної роботи “Уявлення молоді про сім'ю в Україні: розподіл сімейних ролей”. Також хочу попередити, що Ваше ім'я не буде фігурувати у дипломній, тільки вік, стать та звідки Ви родом. Проте транскрипт нашого з Вами інтерв'ю та окремі цитати будуть висвітлені у моїй науковій роботі, чи даєте Ви свою згоду? Знову ж таки, без ім'я та Вашого прізвища.

Респондент: Добре, згоду даю

Інтерв'юер: Отож, звідки ви та ваш вік

Респондент: Я, ну мені 20 і я зі Львова

Інтерв'юер: Супер, дякую, отже, перший блок запитань, це про загальне уявлення сім'ї. І що означає сім'я особисто для вас? Це про що?

Респондент: Ну, для мене сім'я — це такий свій унікальний, закритий простір, куди можна вливати основну, найбільш внутрішню інформацію, яка ніколи не вийде за її межі. Це такі найбільш рідні люди, для яких можна довіритись. Це моя підтримка і моя опора, звичайно, що я вже студент, живу в іншому місті, і рідше їх бачу, можливо ми не так часто зідзвонюємось, інколи сваримось – ну тобто все як у людей, але я завжди знаю, що я можу до них звернутися, щоб у мене не сталося - це моя підтримка і моє все – без них я б точно не зміг існувати на цьому світі... ну якби щось не дай Боже там сталося, то так, ну існував би, але мені було би дуже важко по житті. Це мій комфорт і це дуже важливо, я такий дуже сімейний. Ну і родина звичайно, це якщо ми говоримо про більш розширену модель, бабуся, дідусь мої двоюрідні сестри та брати. Коли я з ними - у мене спокійно на душі.

Інтерв'юер: можливо, ви ставите собі за когось у приклад?

Респондент: Мене моя сім'я завжди ставала таким ідеальним прикладом. Реалізації мови такого ідеї, як би так сказати, про сім'ю. Тому що в мене завжди в сім'ї було все... В мене ніколи не було сварок в сім'ї. Батьки ніколи не сварилися. Я ніколи такого не бачив. Тому я хочу мати таку жінку, таких дітей, щоб ми завжди мали спільну уяву про нашу функцію і структуру сім'ї, щоб ми ніколи не сварились і завжди доходили до якогось такого оптимального консенсусу в думках.

Інтерв'юер: Гарно, гарно. Ідеально. Добре, тепер другий блок. Розподіл ролей. І перше запитання, як ви бачите розподіл ролей між чоловіком та дружиною у сім'ї? І чи слід розподіляти їх?

Респондент: Я би сказав, що слід розподіляти, але не так, що дінка робить тільки щось одне, а чоловік робить інше. Якщо можна так виразити, з соціал-дарвінізму, де людські ролі чітко визначені тим, як саме розвивалося людство протягом усіх віків. Але чоловік не тільки має забезпечувати життя, сім'ю матеріально. Буває таке, що не через те, що чоловік більше страждає, він може більше працювати, але оскільки в нього менш оплачувана професія, він може менше заробляти. Враховуючи те, яке в нас сьогоднішнє суспільство, згадуючи на те, ким я хочу бути, професори в майбутньому отримують набагато менше, ніж якісь люди, які працюють в компаніях ІТ. Але хто вас знає, можливо залежить від ситуації. Це від нашого керівництва державного. Але мається на увазі, що людина може набагато більше працювати, набагато більше бути *dedicated*, присвячений нашому такому українському суспільству, більше отримати час на свою роботу, більше бути відданим, більше заробляти в часовому плані, але менше заробляти матеріально. Не через те, що професія взагалі не передбачає витрати часу, а якась гідний професор, який витрачає весь свій час, весь свій день і час на те, щоб бути гідним, щоб представляти якусь певну елітну ланку для майбутнього покоління. І це є надзвичайно важливим. Тільки майбутнє покоління, як виховуватиме ще майбутнє покоління, залежно від того, як сам професор подасть цю інформацію. Але в нашому суспільстві це досить велика проблема. І мені здається, що... Воно не є досить вправованим. І тому я не цілком впевнений в то, що жінка обов'язково має зрозуміти надій. Мені здається, що є безпосередній баланс і то, яка розподіл ролей відбувається, то тут теж мусить враховувати. Звичайно, соціал-вербінзм говорить, що чоловік має зрозуміти більше.

Інтерв'юер: Добре, ану вже переб'ю, вибачайте, бо в мене виникло додаткове запитання. Якщо ви там займаєте важливу посаду, але якщо щось так станеться, що в країні все одно не відбудуться зміни і нехай буде професори не дуже велику зарплату, але ви дуже поважна людина, а жінка там займає, ну там нехай умовну позицію в компанії, але має більшу зарплату. Тоді як рішення будуть прийматися і можливо, чи останні слова, як отут ви бачите вже цей менеджмент оцього саме? Дякую.

Респондент: Усе має вирішуватися консультаційно. Тобто в консенсусі. Неможливо це розбити так, що тільки одна персона в сім'ї буде приймати рішення.

Інтерв'юер: Добре. Розподіл сімейного бюджету. Спільний, окремий, або якісь власні варіанти бачити?

Респондент: Поясню на прикладі власної сім'ї. Для мене мама була мама, і я їй віддавав собою все. Тату був, такий тат, він працював. Тату, де мене був тато, теж важливий такий. Але він був, де мене таким представником такої сильної руки. Але не в тому плані поганого, якое стереотипний мужула, а в тому плані, що просто він працює, він сильно працює, він віддає. Він коли був малим, він працював на двох роботах, пару годин на ніх спав, ну, сильно віддавав себе для того, щоб надати мені нормальне майбутнє, в суті, моїй сім'ї. Але в мене ідея така, що, от, приходять все. Тобто, якщо батько більше заробляє, і він віддає себе більше свого часу, більше свого здоров'я, або того, щоб більше заробити, все одно бюджет не може бути поділений. Тобто, що жінка витрачає тільки на це і на це. Наприклад, він витрачає... Все одно бюджет не спільний. Оскільки сім'я це один-єдиний організм. Якщо ми почнемо ділити, що бюджет є той і той, це вже почне ділення організму. Чоловік більше заробляє, він більше витрачає... Але, типу, от іменно, він, можливо, більше заробляє і він більше витрачає часу на це. Типу, а жінка теж витрачає надзвичайно важливий час для того, щоб виховати то майбутнє покоління. Це то саме. Це абсолютно то саме. Через то не можна говорити, що хтось витрачає більше грошей на то, хтось на то. Через то необхідний один-єдиний бюджет. Для мене так було. І для мене так і є. Наприклад, я наведу приклад. Коли тато приходив з роботи, йому та мама сказала купити. Тобто, тотототото, добре. Мама приходять з роботи, вона там теж знає, що її треба купити, тотототото, добре. Виходило так, що в мамі лишалось тисячу гривень в місяць, в тату лишалось десять тисяч гривень в місяць. Після цих витрат на комуналку і так далі. Ну, припустимо, я не знаю, які там суми. І вони це ставили, все, в них є ці гроші. Типу, ну... Ні, так це нормально. Але, типу, не говориться так, що ці тисячі гривень, які жінка залишила, вони тільки їхні. Вони спільні. Якщо жінка хоче піти кудись... Я, в принципі, я так і говорю. Ну, типу, та, вона візьме ті гроші і піде. Типу, чоловік скаже, добре, яка різниця. Типу, так само чоловік, якщо не хоче кудись піти, хоча маєм тату ніколи нікуди не ходити. Неверально. Він, якщо кудись ходить, то тільки зі мною, там, кудись, куди я хочу, там, білят, так далі. Ну, так, так, це такий приземлений, гарний, типу... Але це, для мене, це ідеальний момент. Тому що, типу, якщо жінка зробиє менше... Але вона все одно цей час витрачає. Час це максимально важливий ресурс нашого життя. Найважливіший. Найважливіший, так. Тому що це такий ресурс, який не теж обмежений, він лімітований і все. І тому не можна ділити бюджет на монету.

Інтерв'юер: Супер. Добре. Поїхали далі. Розподіл вільного часу.

Респондент: Розподіл вільного часу? Я ніколи не розумів, як можна саме ділити вільний час між чоловіками в сім'ї. Ось який для мене є цілком зрозумілим поняттям. Якщо, наприклад, людина дзвінилась, незалежно від того, хто саме є, і вони запланували зустріч з, наприклад, жінка вирішила піти з подружками, то це вже

не є вільний час. Це вже запланований. А вільний час той, який є вільний для сім'ї, він повинен бути завжди спільно визнаний, як типу, визнаний. В цьому випадку я цілком, ну не то що, я трошки надзвіний з Євгеном, тому що той час, як ти сказав, дві, там, вільні. 4 години на день, щоб не окремо. Це умовно, може і менше. Так, можливо і менше, але я взагалі не розумію, як можна так говорити, що людина може бути окрема від іншої, від сім'ї, від жінки. Для мене це трохи дивно звучить, бо вони і так кожен день, якщо йдуть на роботу, вони і так окремо зважають. І в мене, наприклад, тато завжди з роботи спішить, щоб трохи приїхати, щоб трохи зі мною поговорити, щоб з мамою більше часу провести. У мене такий момент, і не знаю, для мене це трохи дивно, тому що мені здається, що ми навпаки замалу часу один одного поділяємо. Тому що врахуєш те, що ми на роботі, врахуєш те, що в нас різні зміни, врахуєш те, що в нас різні інтереси, врахуєш те, що, наприклад, я їжджу в інше місто, щоб отримати ту освіту, щоб, не знаю, провчитись і в майбутньому бути в Україні.

Інтерв'юер: Я зрозуміла вас, тепер давайте перейдемо до домашніх обов'язків, хто відповідає за приготування їжі?

Респондент: Я, я люблю готувати, то мені буде ок, звичайно жінка теж там шось, ну короче, то ж буде виходити спільно яось

Інтерв'юер: А як щодо покупок в магазині?

Респондент: Та разом думаю, аби дружині не було важко носити, якщо це вже прям закупи будуть

Інтерв'юер: Прибирання та підтримання чистоти?

Респондент: уся сім'я разом, і мама, і діти, і я в тому ж числі. Мама, ну тоюто моя майбутня жінка не раб аби все прибирати і робити по дому сама.

Інтерв'юер: я вас почула, добре, а як щодо догляду тварин якщо плануєте?

Респондент: та ні, поки ні, не дуже люблю тих тварин, але буде видно

Інтерв'юер: Хто відповідає за оплату комунальних послуг та інших рахунків?

Респондент: я буду відповідати, так, еее, думаю що я, оце все що пов'язано з грошима, нехай я буду вести, звичайно там ми з дружиною будемо разом вирішувати, але той розподіл, підрахунки – то короче буду я займатися

Інтерв'юер: організація подій?

Респондент: Ну нехай головує тим моя жінка, а я якщо вже шось то буду помагати

Інтерв'юер: Добренько, а зараз третій блок запитань про дітей, отож перше запитання “Наскільки важлива присутність дітей в сім'ї? Чи хочете Ви мати дітей у своїй сім'ї?”

Респондент: ну поки я молодий, то поки ше не уявляю себе поряд з дітьми, шо я їх там вихововую, але знаєте, деколи і й таке в мене проскакує, коли я сиджу з родиною на святах, і ті малі карапузи хочуть бавитись зі мною, і то так ну милашно, шо просто капец, і деколи такий думаєш - вжеби і свого бавив, чи там свою... Але, так, поки рано

Інтерв'юер: Добре, але чи є важлива присутність дітей у сім'ї?

Респондент: ООоо, ну так, абсолютно і безперечно, бо шо ж то за сім'я така без дітей... я розумію, коли не можуть мати, або ж ще не досягли того усвідомленого віку, матеріальних можливостей, то тоді так. Але в сім'ї мають бути діти - це ж ніби твоє продовження, твоя кровинка і твій вклад. Це також маж бути майбутнє нашої держави, то ж не треба тільки думати там про себе і своє задоволення, треба ж іще виховувати майбутнє покоління. Ну одним словом, для мене важливо, бо як я уявляю сім'ю - то це чоловік, жінка і дитина, або діти - це уже залежить скільки вийде..

Інтерв'юер: А якщо говорити про вихід на роботу після народження дитини. Як будете вирішувати питання декретної відпустки та які чинники впливатимуть на дане рішення?

Респондент: ну я таких не знаю чи можна сказати традиційних, бо то вже зараз що тільки не є. Але я думаю, що жінка, бо то якось природньо так складається. Не розумію чого там декрет хтось уявляє що дах там жінці їде. Якщо у сім'ї все гаразд, чоловік з роботи спішить додому жо них, допомагає, якщо є можливість - то ше і няня є. То жінка зможе і має мати час на себе. Того я скажу декретний відпуск жінка, але я завжди допомагаю, буже няня в рахі чого аби моїй жінці було комфортно і щоб всі були щасливі. От, отак от, трохи ідеально не знаю чи так вийде, але б дуже я вже так хотів, шоби так було

Інтерв'юер: Як би Ви розподіляли обов'язки з своїм(-єю) чоловіком/дружиною, щодо виховання дітей? Годування наприклад

Респондент: ну я ж не маю у грудях молоко, захахаха, того дружина, але вже потім, ну то типу двоє хто як може і з ким буде дитина залишатися, якщо когось дома не будею та разом і дивитися по ситуації

Інтерв'юер: Купання дитини?

Респондент: Тут разом, тільки разом, хіба якісь випадки будуть окремі, але думаю що бло би прикольно рахом купати своє чадо

Інтерв'юер: Привозити/забирати в садок-школу- спортивні секції/гуртки

Респондент: По ситуації

Інтерв'юер: Відвідування батьківських зборів

Респондент: Йоой, я воппе не до того, най ліпше мама буде

Інтерв'юер: Перевірка чи допомога з домашнім навчанням

Респондент: Ну якщо жінка на збори, то якщо я буду шарити, то най до мене йже з домашнім завданням, але якщо твір якийсь там - то ліпше най до жінки

Інтерв'юер: Здоров'я дитини, мам відвідування лікарів, здавати аналізи і таке інше

Респондент: Та по ситуації, було би добре якщо там разом, або хоча б завести в лікарню, треба по ситуації дивитися і як в кого буде по зайнятості, але це точно не має бути так, шо я пішов з хати на роботу а ви собі мастить голову і лікуйтеся, а мене не чіпайте, так точно не

Інтерв'юер: а як шоо дозвілля з дітьми

Респондент: Разом, і плс дитина має проводити час з батьками і по окремоті мені здається, того тут воппе ну ніяк ділити не можна, разом, разом, по окремотсі, бо все ж таки роль мами і тата будуть відрзнятися, і треба то показувати дітям

Інтерв'юер: Добре, дуже дякую за відповіді, і останній блок запитань про дердаву і сім'ю. Отож, запитання: На вашу думку, чи є "сім'я" є важливою для міцності держави?

Респондент: так, накладний приклад - у країні війна, дивіться, який на жаль цвіт нації гине.. Як думаєте чого вони так боряться за свою державу і готові віддати за неї життя? Я впевнений, шо багатьом з них цих хлопців та дівчат привили любов до своєї держави батьки. Сім'я - це перша соціалізація в людей, які там будуть настрої - то так вона чи він будуть жити у дердаві та розвивати її, тому ясне діло. Шо це все взаємопов'язане - і що важлива сім'я для держави. Бо якщо взяти населення загалом людей, ну правда ж у всіх є сім'ї, ну в більшості, скажемо так. Звичайно я дуже так згрубша сказав, і дуже узагальнив, ясне діло шо є багато там винятків, але якщо брати більшість, то так.

Інтерв'юер: Добре, дякую, наступне - Чи вважаєте ви, що сімейне виховання може вплинути на патріотизм та громадянську свідомість?

Респондент: Ну я думаю, шо я вже дав відповідь на це запитання - тому повторюся - так.

Інтерв'юер: На вашу думку, наша держава заохочує молодь до створення сімей?

Респондент: Ну зараз саме просто фокус на іншому, тому зараз це скажемо так не в пріоритеті, але чи в загальному до 24 лютого, то думаю що теж не дуже. Там колись були виплати втсокі за дітей, але потім почався безпрідел, почали народжувати дітей бо давали гроші великі, це теж нерозумно. Ну короче, я не експерт, але ну не помічав такого, що прям дуже заохочує, спожівають шо в подальшому так, бо самі бачити зараз кількість молодого населення зменшується, через ту кляту війну і тих нелюдів маскалів.. Але перемога за нами, і наша Україна скоро зацвіте

Інтерв'юер: Як ви вважаєте, що може запропонувати держава для підтримки та розвитку сім'ї?

Респондент: Ну я ж казав уже, що я не експерт, тут треба певно дуже продумати нюанси всякі. Якщо подумати, що зупиняє молодь до створення сімей, це те що вони не дуже мають де жити - то варто надати їм таку можливість, якісь кредити, але ну, нормальні такі - і щоб вони спокійно виплатити житло. Якщо дитина народжується, то трохи би здалось підвищити ті виплати, ну шось отаке. То трреба справді думати як то все зробити.

Інтерв'юер: Що ж дуже дякую, що взяли участь в опитуванні! Це дуже допоможе мені у просуванні дипломної роботи. Дякую! І гарного дня

Респондент: Та нема за шо, і вам дякую